

РОБЪРТ ХАЙНЛАЙН УОЛДО

Превод от английски: Александър Кръстев, 1993

chitanka.info

Изпълнението беше обявено като балет, което обаче не даваше точна представа за него.

Краката му създаваха сложно, деликатно и чисто потропване. Дъхът на публиката спря от тишината, когато подскочи високо във въздуха, по-високо, отколкото би било естествено за човешко същество, и изпълни фантастично невъзможен *entrechat douze*.

Приземи се на пръсти, видимо стоящ неподвижен, и все пак произвеждайки фортисимо от гръмки потропвания.

Прожекторите угаснаха и светнаха светлините на сцената. За един дълъг момент публиката остана безгласна, след което усети, че е време за аплодисменти, и ги даде.

Той стоеше с лице към тях, чувствайки прииждащите емоционални вълни. Почти можеше да се облекне на тях — това го стопляше до кости.

Беше чудесно да танцува, да бъде аплодиран, да бъде харесван, да бъде желан.

Когато завесата се спусна за последен път, той позволи на гримьора си да го отведе. В края на представлението беше винаги леко опиянен; танцуването бе една приятна интоксикация дори при репетициите. Да чувства как публиката го издига, носи и аплодира — това никога не му омръзваше. Винаги бе ново и сърцераздирателно прекрасно.

— Насам, шефе. Усмийте се! — Светкавицата блесна. — Благодаря!

— Аз ви благодаря! Пийнете нещо. — Той тръгна към дъното на гримьорната. Всички бяха толкова хубави хора, такива готини момчета — репортерите, фотографите — всичките.

— Може ли една снимка прав? — Той бе готов да се подчини, но гримьорът, зает с един от чехлите му, го предупреди:

— Ще трябва да оперираш след половин час.

— Операция? — подскочи фотографът от новините — Какво ще бъде този път?

— Лява церебротомия — отговори той.

— Ще може ли да го отразим?

— Ще ми е приятно да бъдете там — стига да не възразяват от болницата.

— С това ще се оправим.

Такива готини момчета.

— ... да погледнем нещата под малко по-друг ъгъл — беше женски глас близо до ухото му. Той се озърна, леко смутен. — Например, какво ви накара да изберете танца като кариера?

— Прощавайте, — извини се той. — Не ви чух. Тук май е доста шумно.

— Попитах ви защо се захванахте с танците?

— Не знам как точно да ви отговоря. Ще трябва да се върнем доста назад ...

Джеймс Стивънс намръщено рече на помощник-инженера:

— Какво толкова си цъфнал?

— Просто формата на лицето ми е такава — извини се помощникът. — Я се опитай да се посмееш на това — станала е още една авария.

— Боже мой! Не ми казвай — чакай да опитам да позная. Пътнически или товарен?

— Двойна совалка „Климакс“ по маршрута Чикаго — Солт Лейк сити, точно на запад от Северното плато. И също така, шефе ...

— Да?

— Голямото Момче иска да те види.

— Това е интересно. Това е много, много интересно. Мак...

— Да, шефе.

— Би ли искал да бъдеш главен инженер по трафика на Норт Америкън Пауър Еър? Чух, че мястото ще се освободи.

Мак се почеса по носа.

— Интересно е, че вие ми го казвате, шефе. Тъкмо се канех да ви запитам каква препоръка бихте ми дали, ако реша да се върна към цивилното инженерство. Мисля, че за вас представлява интерес да се отървете от мене.

— Ще се отърва моментално. Вземай пътя към Небраска, намери купчината боклук преди да са го развлекли ловците на сувенири и донеси деКалбовете и черната кутия.

— Неприятности с полицията, може би?

— Оправяй се сам и гледай да се върнеш.

Офисът на Стивънс се намираше непосредствено до местната енергостанция. Бизнес офисите на Норт Америкън бяха разположени на един хълм, отдалечен почти на цяла миля. Естествено, съществуваше обичайният свързващ тунел. Стивънс влезе в него и нарочно избра нискоскоростната лента, за да има време да премисли нещата, преди да се изправи пред боса.

Когато пристигна, вече бе решил какво да отговори, но самият отговор не му харесваше.

Голямото Момче — Стенли Ф. Глисън, председател на управителния съвет — тихо го поздрави:

— Влез, Джим. Седни. Вземи си пура.

Стивънс седна на стола, отказа се от пурата, извади цигара, която запали, докато се оглеждаше наоколо. Освен шефът и самият него, присъстваха Харкнес, шеф на юристите, д-р Рамбо, конкурент на Стивънс в изследванията, и Стрибел, главният енергоинженер на града. „Само ние петимата и никой друг — помисли той — всички от тежка категория и никой от средна. Глави ще падат — и първата ще е моята.“

— Е, — каза той почти войнствено, — всички сме налице. Кой държи картите? Някой ще сече ли за раздаване?

Харкнес изглеждаше малко нещастен от това нарушение на добрия тон. Рамбо бе прекалено затънал в някакви лични мрачни мисли, за да реагира на остроумия с лош вкус. Глисън не обърна внимание.

— Опитваме се да намерим начин да се измъкнем от нашите неприятности, Джеймс. Оставих съобщението за теб с надеждата, че още не си тръгнал.

— Отбих се пътьом просто да проверя дали нямам лично поща — каза Стивънс с огорчение. — Инак щях да съм на плажа в Маями, превръщайки слънчевата светлина във витамин Д.

— Знам това, — каза Глисън. — и съжалявам. Ти заслужаваш този отпуск, Джими. Но ситуацията вместо да се подобри се влоши. Някакви идеи?

— Какво смята доктор Рамбо?

Рамбо вдигна поглед за момент.

— Рецепторите на деКалб не могат да се повредят! — заяви той.

— Но те се повреждат.

— Това е невъзможно! Вие сте ги използвали неправилно! — Той отново се върна към невеселите си размисли.

Стивънс се обърна пак към Глисън и разтвори ръце.

— Доколкото знам, д-р Рамбо е прав, но ако грешката е в инженерния отдел, не виждам каква може да бъде тя. Можете да получите оставката ми.

— Нямам нужда от оставката ти, — меко каза Глисън. — Това, което искам, са резултати. Ние имаме отговорност пред обществото.

— И пред акционерите, — вмъкна Харкнес.

— Този проблем се решава от само себе си, ако решим първия, — забеляза Глисън. — Какво ще кажеш Джими? Някакви предложения?

Стивънс ухапа устната си.

— Само едно, — рече той, — и то е такова, че не бих искал да го правя. След това ще си потърся работа по обявите във вестниците.

— Така ли? И какво е то?

— Трябва да се посъветваме с Уолдо.

Рамбо изведнъж се отърси от апатията си.

— Какво? Този шарлатанин? Проблемът е научен.

Харкнес каза:

— Наистина, д-р Стивънс ...

Глисън вдигна ръка.

— Предложението на д-р Стивънс е логично. Но се боя, че е малко късно, Джими. Говорих с него миналата седмица.

Харкнес изглеждаше изненадан. На Стивънс му стана досадно.

— Без да ми се обадиш?

— Извинявай, Джими. Просто исках да пробвам. Но няма смисъл. Условията му по отношение на нас се свеждат до конфискация.

— Още ли е кисел заради патентите на Хатауей?

— Неприязънта му е непроменена.

— Трябваше да ме оставите аз да се оправя с тази работа, — вмъкна Харкнес. — Той не може да направи това — засегнати са обществени интереси. Ако трябва, ще го принудим да го направи, а таксата ще определи съдът.

— Така си и мислех, — сухо каза Глисън. — Смяташ ли, че една кокошка ще снесе яйце по съдебно разпореждане?

Харкнес възнегодува, но премълча.

Стивънс продължи:

— Аз не бих предложил да се обърнем към Уолдо, ако нямах идея как да подходим към него. Познавам един негов приятел ...

— Приятел на Уолдо? Не знаех, че има такива.

— Този човек му е нещо като чичо — първият му лекар. С негова помощ бих могъл да се разбера с Уолдо с добро.

Д-р Рамбо стана.

— Това е непоносимо, — обяви той. — Трябва да ви помоля да ме извините.

Той не изчака отговора, а тръгна веднага, като вратата едва успя да се отвори пред него.

Глисън проследи напускането му с разтревожен поглед.

— Защо го взема толкова навътре, Джими? Човек би помислил, че мрази Уолдо на лична основа.

— Вероятно това е така. Но има и още нещо: в момента цялата му вселена се разпада. През последните двадесет години, откакто реформулираната от Прайър обща теория на полето ликвидира Принципа на неопределеността на Хайзенберг, физиката се смята за точна наука. За мен и теб всички тези несполуки във връзка с енергийните и трансмисионните прекъсвания са ужасно досадни, но за д-р Рамбо това е атака върху вярата му. Най-добре го дръж под око.

— Защо?

— Защото като нищо ще мръдне окончателно. Разочарованието от собствената религия може да бъде много сериозно за един човек.

— Хм. А как е при теб самия? Не ти ли идва малко много?

— Не съвсем. Аз съм инженер — от гледна точка на Рамбо просто високо платен тенекеджия. Разлика в ориентацията. Не може да се каже, че съм особено объркан.

Аудио-комуникаторът на бюрото на Глисън оживя. „Викам главен инженер Стивънс! Викам главен инженер Стивънс!“ Глисън натисна копчето.

— Тук е. Продължавайте.

— Код на компанията, разшифровка. Съобщението е: „Закъсал съм на четири мили северно от Цинцинати. Да продължа ли за Небраска, или да ти донеса, ти знаеш какво, от бракматата?“ Край на съобщението. Подпис: Мак.

— Кажете му да се връща обратно, ако ще и пешком! — свирепо каза Стивънс.

— Много добре, сър, — устройството изключи.

— Твоят помощник? — запита Глисън.

— Да. Това е последната сламка, шефе. Да изчакам ли и да опитам да анализирам и този случай, или да опитам да се видя с Уолдо?

— Опитай се да се видиш с Уолдо.

— Окей. Ако не получите вест от мен, изпратете обезщетението за уволнение в Палмдейл Ин, Маями, четвъртата вълна отдясно.

Глисън си позволи една нещастна усмивка.

— Ако ти не успееш, аз ще бъда петият. На добър час.

— Довиждане.

Когато Стивънс си отиде, Главният инженер на станцията Стрибел се обади за първи път.

— Ако има прекъсване на енергията за градовете, — каза меко той, — знаете къде да ме намерите, нали?

— Къде? Вълна номер шест?

— Едва ли. Аз ще бъда номер едно — първият, когото ще линчуват.

— Но енергията за градовете не може да прекъсне! Имате толкова много дублиращи и обезопасяващи устройства!

— Нито пък биха могли да аварират деКалбовете, както се смяташе. И все пак си помислете на подниво номер седем в Питсбърг с угасналите си светлини. Или по-добре, не мислете за това!

Доктор Граймс мина през надземния вход, който водеше до дома му, прегледа съобщенията и с лек интерес забеляза, че някой, който му беше достатъчно близък, за да знае кода за отваряне на вратата, беше вътре. Той тръгна тромаво надолу, щадейки изкуствения си крак, и влезе в дневната.

— Здравсти, Док, — Джеймс Стивънс стана, когато вратата се отвори, и тръгна да го посрещне.

— Здравсти, Джеймс. Налей си едно питие. А, ти вече имаш. Налей едно и на мен.

— Добре.

Докато приятелят му изпълняваше поръчката, Граймс се измъкна от странното и с анахроничен вид палто и го захвърли горе-долу в посоката на дрешника. То падна тежко на пода, много по-тежко, отколкото предполагаше видът му, въпреки големите размери, и издрънча.

Навеждайки се, той смъкна масивните като палтото панталони. Отдолу носеше обичайното в бизнеса трико — синьо и самурено черно. Този стил не му подходеше. За едно око, неизкушено от познанията за цивилизованото облекло — да речем, митичния Човек от Антарес — той би изглеждал недодялан, може би дори грозен. Приличаше на възрастен дебел бръмбар.

Джеймс не обърна внимание на трикото, но с неодобрение изгледа току-що съблечените дрехи.

— Все още носиш тази глупава броня, — беше коментарът му.

— Разбира се.

— По дяволите, Док — ще се разболееш докато разнасяш този боклук наоколо. Това е нездравословно.

— Ще се разболея, ако не ги нося.

— Дрън-дрън. Аз не се разболявам и не нося броня извън лабораторията.

— А би трябвало. — Граймс отиде до мястото, където Стивънс се беше преместил. — Кръстосай крака! — Стивънс се подчини. Граймс ловко го чукна странично с ръка под капачката на коляното. Рефлекторното подскачане едва се почувства. — Слабо, — забеляза той, а след това обърна клепача на приятеля си.

— Ти си в лоша форма, — добави той след момент.

Стивънс се отдръпна нетърпеливо.

— Много съм си добре. Сега говорим за теб.

— Какво за мен?

— По дяволите, Док, ти подбиваш репутацията си. Говорят лоши неща за теб.

Граймс кимна.

— Знам — „Горкият стар Гюс Граймс — май са го нападнали церебрални термити“. Ти не се тревожи за репутацията ми. Какъв е индексът ти за умора?

— Не знам. Всичко е наред.

— Тъй ли? Ако се борим, ще те победи два пъти от три.

Стивънс потърка ушите си.

— Не се заяждай, Док. Разнебитен съм, но това няма нищо общо с работата.

— Хм! Джеймс, ти може би не си лош радиационен физик...

— Инженер.

— ... инженер. Но ти не си медик. Не можеш да очакваш да заливаш година след година човешкия организъм с всякакви видове радиационна енергия и да не си платиш за това. Той не е предназначен да издържи на това.

— Но аз нося броня в лабораторията.

— Разбира се. А извън лабораторията?

— Но — виж какво, Док — неприятно ми е да ти го кажа, но цялата ти теза е смешна. Разбира се, в наше време радиационната енергия се разпространява по въздуха, но няма нищо опасно. Всички химици по колоидите са съгласни, че ...

— Колоиди, трънки!

— Но ти трябва да признаеш, че биологическата икономика е въпрос на колоидална химия.

— Нищо не трябва да признавам! Не споря, че колоидите са материала на живите тъкани — това е така. Но от четиридесет години твърдя, че е опасно живите тъкани да бъдат излагани на смесена радиация, без да е известен ефектът от това. От еволюционна гледна точка животното човек е адаптирано само към нормалната радиация на слънцето — а дори и нея не понася много добре, даже под дебелия йонизационна покривка. Ако не беше тази покривка — виждал ли си някога слънчев рак тип X?

— Разбира се, не съм.

— Не, ти си много млад. Но аз съм виждал. Асистирах при аутопсията в един случай, когато бях ординатор. Човекът беше от Втората експедиция на Венера. Наброихме в него четиристотин тридесет и осем ракови язви, след което се отказахме.

— Този рак сега е победен.

— Разбира се, че е победен. Но това би трябвало да е предупреждение. Вие, младите келеси, можете да забърквате по лабораториите си неща, с които ние, медиците, не сме в състояние да се справим. Ние изоставяме и това не може да не бъде така. Обикновено ние не знаем какво е станало преди да се забърка кашата.

Този път вие объркахте нещата. — Той седна тежко и изведнъж изглеждаше уморен и изтощен като по-младия си приятел.

Стивънс почувства онемяване, подобно на това, което човек би изпитал, когато някой, когото безкрайно обича и цени, изведнъж се влюби в друг, който е абсолютно малоценен. Чудеше се какво ли би могъл да каже така, че да не прозвучи грубо.

Той промени темата.

— Док, дойдох тук с две неща наум ...

— Като например?

— Едното е отпускът. Прекалих с работата и отпускът ще ми дойде добре. Другото е твоето приятелче Уолдо.

— А?

— Да, Уолдо Фартингуейт Джоунс, благословено да е коравото му студено сърце.

— Защо Уолдо? Да не би изведнъж да си се заинтересувал от *myasthenia gravis*?

— Всъщност не. Пет пари не давам за физическото му състояние. Може да има копривна треска, пърхот, галопираща депресия — въобще не ми пука! Дано ги има всичките. Това, което искам, е да се възползувам от мозъка му.

— Тъй ли?

— Не мога да го направя сам. Уолдо не помага на хората — той ги използва. Ти си единственото лице, с което поддържа нормален контакт.

— Това не е точно така ...

— Че кой още?

— Не ме разбра. Той не поддържа никакви нормални контакти. Просто аз съм единственият, който се осмелява да се държи грубо с него.

— Но аз мислех ... е, няма значение. Знаеш ли, че положението е много неудобно? Уолдо е човекът, който ни трябва. Защо става така, че гений от неговия калибър е толкова недостъпен, толкова невъзприемчив към обществените потребности? О, аз знам, че причината за това е заболяването му, но защо трябва точно този човек да има точно това заболяване? Това е едно невъзможно съвпадение.

— Въпросът не е в недъга му, — каза Граймс. — Или по-точно не е както го казваш ти. Неговата слабост в известен смисъл е негов гений

...

— А?

— Виж ... — Граймс се замисли, връщайки се назад в годините на тази дълга връзка — за Уолдо връзка от раждането му — с този особен пациент. Той си спомни своите подсъзнателни опасения при раждането на детето. Младенецът изглеждаше достатъчно добре външно, освен лекото посиняване. Но лека цианоза се наблюдаваше при множество деца в родилното. И все пак бе почувствал леко колебание преди да го потупа по дупето, потупване, което щеше да доведе бебето до шока на първата глътка въздух.

Но тогава той подтисна чувствата си, направи нужния масаж и новороденото човешко същество заяви своята независимост със задоволителен рев. Нямахме всъщност какво друго и да направи — той бе млад лекар на обща практика, който сериозно приемаше клетвата на Хипократ. Според себе си, той все още я приемаше сериозно, макар и понякога да я наричаше „хипокритовата“ клетва. И все пак, чувствата му се бяха оказали оправдани — наистина имаше нещо гнило около това дете — нещо, което не бе изцяло *myasthenia gravis*.

Отначало изпитваше към детето съжаление, както и някакво ирационално чувство на отговорност за състоянието, в което се намираще то. Патологичната мускулна слабост води до почти пълна инвалидност, тъй като пациентът няма увредени крайници, които да могат да бъдат протезирани. Така и трябва да си лежи, с всичките си крайници, органи и жизнени функции, и все пак толкова жалък, толкова слаб, че не е в състояние да изпълни каквото и да е нормално действие. Той прекарва живота си в състояние на изтощителен колапс, какъвто нормален човек би достигнал в края на убийствено крос-кънтри бягане. Никаква помощ, никакво облекчение за него.

През детството на Уолдо постоянно се беше надявал, че детето ще умре, тъй като очевидно съдбата му бе отредила орисията на трагична безполезност, докато същевременно, като лекар, правеше всичко по своите сили и умения и по тези на безбройните консултиращи специалисти, за да запази живота на детето и да го лекува.

Естествено, Уолдо не можеше да ходи на училище — Граймс намери съчувстващи му възпитатели. Той не можеше да играе на обикновените игри — Граймс измисли за него специални игри за

болнично легло, които стимулираха не само въображението на Уолдо, но и го караха да използва отпуснатите си мускули в пълна степен, колкото и ниска да беше тя.

Граймс се бе боял, че увреденото дете, след като не е подложено на обичайния стрес на растежа, ще остане инфантилно. Сега вече знаеше — от дълго време знаеше, че тревогите му са били напразни. Младият Уолдо се вкопчваше и в малкото, което животът му предлагаше, жадно се учеше, с мъчително усилие на волята се опитваше принуди недисциплинираните си мускули да му служат.

Беше изобретателен при измислянето на хитрини, за да преодолее някак мускулната си слабост. На седем години изобрети начин да държи лъжицата с двете си ръце, което му позволяваше — макар и много болезнено — да се храни сам. Първото си механично изобретение създаде на десетгодишна възраст. Това беше приспособление, което придържаше книгата пред него под произволен ъгъл, контролираше осветеността на страниците и ги обръщаше. Приспособлението реагираше на натиска на върховете на пръстите върху просто контролно табло. Естествено, Уолдо не можеше да го построи сам, но можеше да го замисли и обясни — семейство Фартингуейт-Джоунс спокойно можеше да си позволи услугите на инженер-конструктор, който да осъществи замисъла на детето.

Граймс беше склонен да смята този случай, в който детето Уолдо играеше интелектуално доминираща роля над образован възрастен човек, който не беше нито роднина, нито прислужник, за етапен в психологическия процес, чрез който Уолдо с течение на времето започна да се отнася към цялата човешка раса като към свои слуги, свои ръце, действителни или потенциални.

— Какво те яде, Док?

— А? Извинявай, бях се заблелял. Виж сега, момчето ми, ти не бива да бъдеш много суров към Уолдо. Аз самият не го харесвам. Но ти трябва да го приемаш като едно цяло.

— Ти го приеми така.

— Недей така! Ти казваше, че се нуждаеш от гения му. Той нямаше да е гениален, ако не беше сакат. Ти не познаваше родителите му. Те бяха добра порода — фини, интелигентни хора — но не

блестяха с нищо особено. Потенциалните възможности на Уолдо не бяха по-големи от техните, но той трябваше да ги използва по-усърдно, за да постигне каквото и да е. Всичко трябваше да прави по трудния начин. Налагаше му се да бъде умен.

— Разбира се, но защо трябва да има такъв змийски характер? Повечето велики хора не са такива.

— Помисли сам. За да постигне каквото и да е в неговото състояние, той трябваше да развие воля за постигане на нещата на всяка цена, при пълно пренебрежение към каквито и да било други съображения. Какво друго можеше да се получи, освен отвратителен егоист?

— Аз бих ... е, хайде, няма значение. Има нужда от него и това е.

— Защо?

Стивънс обясни.

Оправдано е да се твърди, че формата на една култура — нейните предпочитания, ценности, организация на семейството, навици при хранене, начин на живот, педагогически методи, институции, форми на управление и така нататък — произлиза от икономическите необходимости на технологията ѝ. Макар и тази теза да е твърде широка и опростена, вярно е все пак, че голяма част от това, което характеризираше дългия мирен период след конституционното установяване на Обединените нации, води началото си от ускореното развитие на технологиите на воювалите през четиридесетте години страни. Дотогава радиоизлъчванията, с малки изключения, бяха използвани само за комерсиални цели. Даже телефонните връзки бяха осъществявани почти изцяло по метален проводник от единия апарат до другия. Ако човек от Монтърей искаше да говори със съпругата или партньора си в Бостън, трябваше да използва един реално съществуващ меден нерв, простиращ се през континента от единия до другия край.

Радиационната енергия тогава беше нереална мечта, намираща възплъщение в неделните притурки и комиксите.

Бе необходима поредица — не, цяла съвкупност — от случайности, за да се ликвидира медната паяжина, покрила континента. Не беше икономично да се пренася енергията. Наложил се

да изчака появата на коаксиалния лъч — нужда, определена от проявилите се във военното дело недостатъци през Великата война. Радиотелефонията не можеше да бъде замяна на жичния телефон, докато най-после напредналата ултразвукова техника не осигури, така да се каже, място за натоварен трафик в етера. Но тогава стана необходимо да бъде изобретено приемащо устройство, което да може да се използва от нетехнически лица — да речем, десетгодишно момче — толкова лесно, колкото шайбата-селектор, характерна за разпространения жичен телефон през ерата, чийто край идваше.

Бел Лабораториз се справиха с този проблем. Решението водеше пряко към приемник на радиационна енергия, домашен вид, заключен, запечатан и с брояч. Пътят към радиоизлъчването на енергията бе отворен, с изключение на един аспект: ефективността. Авиацията трябваше да чака разработването на двигателя с вътрешно горене, промишлената революция бе резултат от парната машина, а радиационната енергия трябваше да разчита на един наистина евтин и изобилен източник на енергия. Тъй като излъчването на енергия само по себе си е разточителство, беше нужна енергия евтина и в достатъчно количество, за да бъде губена.

Същата година роди атомната енергия. Физиците, които работеха за армията на Съединените щати — да, тогава Съединените Североамерикански щати имаха своя собствена армия — създадоха един суперексплозив. Дневниците със записите на техните изпитания съдържаха, при правилна постановка на проблема, всичко необходимо за получаване на почти всеки друг вид атомна реакция. Дори и на така наречения Слънчев Феникс — водородно-хелиевият цикъл, който е източник на слънчевата енергия.

Радиационната енергия стана достъпна и следователно — неизбежна.

Реакцията, при която медта се разлага на фосфор, силиций 29 и хелий 3, плюс намаляващи верижни реакции, бе един от няколкото евтини и удобни методи за производството на неограничено количество практически безплатна енергия.

Естествено Стивънс не спомена нищо от това в своето обяснение пред Граймс. Граймс разсеяно си даваше сметка за целия този динамичен процес. Той бе наблюдавал развитието на радиационната енергия точно както баща му бе следил преди време развитието на

авиацията. Постепенно бяха изчезнали гигантските електротрансформатори и линии — беше гледал как изтръгват тежките кабели от разкопаните улици на Манхатън. Даже си спомняше своя първи безжичен телефонен апарат с двата страни и объркващи циферблата — беше се свързал с един адвокат в Буенос Айрес, когато се опитваше просто да се свърже с местния супермаркет. В продължение на две седмици всичките му местни обаждания минаваха през Южна Америка, докато най-после разбра, че има значение кой от циферблатите ще използва по-напред.

По това време Граймс още не беше се поддал на новия стил в архитектурата. Лондонският план не го привличаше. Той предпочиташе къщите да са на повърхността, където човек можеше да ги види. Когато в служебните му помещения се наложи да се увеличи площта, той се предаде и склони да слезе под земята, не толкова поради изгодата, практичността и общите удобства, които предлагаше животът в климатизираните пещери, колкото защото вече бе започнал да се тревожи малко относно последствията от радиацията, преминаваща през човешкото тяло. Стените на неговата дупка в земята бяха покрити с олово, а покривът бе с двойна дебелина.

— Същността на проблема е, — говореше Стивънс — че предаването на енергия към транспортните единици започна да дава дяволски много аварии. Все още не достатъчно, за да блокира трафика, но достатъчно, за да създава сериозни безпокойства. Някои от случаите бяха тежки и не можем постоянно да ги потуляваме. Трябва да направя нещо.

— Защо?

— Защо ли? Не бъди глупав. Първо, защото като инженер по трафика на НАПА с това си изкарвам хляба. Второ, проблемът сам по себе си е тревожен. Един добре конструиран механизъм трябва да работи винаги и навсякъде. А тези механизми не работят и ние не можем да разберем защо това е така. Математическите ни физици почти са стигнали до фаза бебешко бърборене.

Граймс вдигна рамене. На Стивънс му стана неприятно от този жест.

— Струва ми се, че не осъзнаваш важността на проблема, Док! Имаш ли представа колко конски сили са впрегнати в транспорта? Като вземем предвид обикновените превозвачи заедно с частните и фирмените превозни средства, Норт Америкън Пауър Еър осигурява повече от половината от енергията на този континент. Ние трябва да сме изрядни. Може да добавиш и поделението ни, което осигурява енергия за градовете. Там няма неприятности — засега. Но направо ни е страх да си помислим до какво би могло да доведе прекъсването на енергията за един град!

— Мога да ти кажа едно разрешение.

— Така ли? Хайде тогава.

— Зарежете всичко! Върнете се към парните котли и двигателите с вътрешно горене. Отървете се от тези проклети капани с радиационна енергия.

— Абсолютно невъзможно! Ти не се чуваш какво говориш. Промяната отне повече от петнадесет години. Сега вече свикнахме. Док, ако НАПА пусне кепенците, половината от населението в северната част ще трябва да гладува, да не говорим за езерните области и оста Бостън-Филадельфия.

— Всичко, което мога да кажа е, че това може да се окаже по-добро решение от сегашната бавна смърт.

Стивънс нетърпеливо махна.

— Слушай, Док, гледай си бръмбарите в главата, ако искаш, но не ме карай да имам това предвид при изчисленията си. Никой друг не вижда опасност в радиационната енергия.

Граймс меко отговори.

— Въпросът е, синко, че не знаят къде да гледат. Знаеш ли какъв е рекордът на висок скок тази година?

— Никога не слушам спортните новини.

— Опитай някой път. Рекордът спря на седем фута и два инча преди около двайсет години и оттогава непрестанно спада. Може да опиташ да сравниш графически спортните рекорди с повишаването на изкуствения радиационен фон на въздуха. Някои от резултатите ще те поизненадат.

— Хайде сега, всички знаят, че има отдръпване от силовите спортове. Манията за пот и мускули просто свърши. Културата ни става по-интелектуална.

— Как ли не, интелектуална! Хората престанаха да играят тенис просто защото постоянно са уморени. Погледни се! Ти си същинска торба!

— Не се заяждай, Док.

— Извинявай! Но работоспособността на животно човек очевидно намалява. Ако имахме подходяща статистика за тия неща, можех да го докажа, пък и кой да е лекар, разбиращ от работа си, може да го види, стига да има очи и да не се доверява прекалено на разните модерни апаратури. Не мога да кажа къде е причината, но имам силното чувство, че е в боклуците, които вие пробутвате.

— Невъзможно. Няма радиационно излъчване във въздуха, което да не е проучено подробно в лабораториите. Не сме нито глупаци, нито мошеници.

— Може би изпитанията ви не са достатъчно продължителни. Не говоря за няколко часа или няколко седмици. Става дума за кумулативния ефект от многогодишно радиационно облъчване на човешките тъкани. Какви вреди носи това.

— Мисля, че никакви.

— Мислиш, обаче не си сигурен! Никой никога не се е опитал да установи това. Например, какъв е ефектът на слънчевата светлина върху силикатното стъкло? Ще кажеш — никакъв, но виждал ли си това стъкло в пустините?

— Онова синьо-лавандулово оцветяване? Разбира се.

— Да. В пустинята Мохаве стъклото се оцветява след няколко месеца. Но виждал ли си някога стъклата на прозорците на старите къщи на Бийкън Хил?

— Никога не съм бил в Бийкън Хил.

— Окей, тогава ще ти кажа. Същото явление, само че трябва повече от век време. Кажи ми тогава, като си толкова отракан физик, можеш ли да измериш промените, които стават с тия стъкла в Бийкън Хил?

— Ами вероятно не.

— Но те въпреки това не престават. Опитал ли се е някой някога да измери промените в човешките тъкани в резултат на тридесет години излагане на ултракъсовълнова радиация?

— Не, обаче ...

— Няма обаче! Наблюдавам един ефект. Предположението ми за причината може да е произволно. Но се чувствам много по-бодър, откакто постоянно нося оловната си дреха всеки път, когато излизам навън.

Стивънс се предаде.

— Може и да си прав, Док. Няма да се карам с теб. Какво ще кажеш за Уолдо? Ще ме заведеш ли при него, ще ми помогнеш ли да го убедим?

— Кога искаш да отидем?

— Колкото по-скоро, по-добре.

— Сега?

— Става.

— Обади се в службата си.

— Готов ли си да тръгнеш веднага? За мене е удобно. Що се отнася до управлението, аз съм в отпуск, но всичко това ме безпокои и трябва нещо да направя.

— Стига приказки — действай!

Те се качиха горе на паркинга. Граймс се насочи към своя огромен, тромав и старомоден Боинг. Стивънс го спря:

— Нали не смяташ да се качваме на това нещо? Пътуването ще ни отнеме целия ден.

— Защо не? Има допълнителен космически двигател и е много здрав. Можем да прескочим до Луната и обратно.

— Да, но адски бавно! Нека използваме моята „метла“.

Граймс плъзна поглед по обтекаемите форми на малкия спийдстър на приятеля си. Корпусът беше почти невидим, постижение на пластопроизводството. Повърхностен слой с дебелина две молекули придаваше коефициент на пречупване близък до този на въздуха. При абсолютна чистота беше почти невъзможно да се види. В момента поради атмосферната влага и прах можеше смътно да се забележи нещо като призрачен сапунен мехур.

Точно по централната ос на кораба ясно се виждаше единствената металическа част — аксиалният вал с разширяващия се сноп от рецептори на деКалб в края му. Външно това летателно чудо напомняше гигантска метла на вещица и напълно оправдаваше разговорното си название. Още повече, че седалките от прозрачна

пластмаса бяха поставени една зад друга над вала, така че той оставаше между краката на пилота и пътниците.

— Синко, — забеляза Граймс, — знам, че не съм нито хубавец, нито елегантен. Но все пак имам някакви остатъци от самочувствие и тук-там чувство за собствено достойнство. Нямам никакво намерение да възсядам това нещо и да се нося из въздуха с него.

— Боже мой! Ти наистина си старомоден.

— Може и да съм. Въпреки това, смятам да запазя всички особнячества, които съм натрупал до сегашната си възраст.

— Виж, ще поляризирам корпуса преди да тръгнем. Какво ще кажеш?

— Непрозрачен?

— Непрозрачен.

Граймс хвърли поглед на съжаление към неугледния си кораб, но се съгласи, опитвайки се да улучи едва видимата врата на спийдстъра. Стивънс му помогна и те се качиха и възседнаха „метлата“.

— Дръж се, Док, — похвали се Стивънс. — Ще те откарам за нула време. Твоята бъчва едва ли вдига повече от петстотин, а Инвалидната количка е поне двадесет и пет хиляди мили нагоре.

— Никога не бързам, — бе коментарът на Граймс, — и не наричай къщата на Уолдо „Инвалидна количка“ — поне не пред него.

— Ще запомня това, — обеща Стивънс. Той се позалута, търсейки ръчката за поляризация, и корпусът изведнъж стана наситено черен и огледално блестящ, скривайки ги. Също така неочаквано корабът потръпна и изчезна във висините.

Излеждаше, че Уолдо Ф. Джоунс плува във въздуха в центъра на сферичното помещение. Изгледът не лъжеше, понеже това си беше точно така. Къщата му се движеше по свободна орбита с период малко над двадесет и четири часа. Нямахше никакво въртене около собствената ос, тъй като псевдо гравитацията, създавана от центробежната сила, бе нещото, което желаше най-малко. Той беше напуснал Земята, за да се отърве от гравитационното ѝ поле. От седемнадесет години, откакто къщата му беше построена и изведена в космическа орбита, не беше стъпвал на земната повърхност, нито пък имаше намерение да го прави някога, независимо от причините.

Тук, плувайки свободно в пространството на своята климатизирана черупка, той беше почти свободен от непоносимото пожизнено робуване на негодните си мускули. Можеше да изразходва икономично малкото сили, които имаше, в движение, а не в борба с разкъсващо силното гравитационно поле на Земята.

Още от ранно детство Уолдо се интересуваше активно от космическите полети, не поради желание да изследва дълбините на пространството, а защото момчешкият му пъргав и трениран ум бе разбрал огромното — за него самия — преимущество на безтегловността. В юношеските си години бе помогнал на първите експериментатори в космическото пространство да решат проблемите при маневриране, като им бе предоставил контролна система за управление при ускорения, надвишаващи два-три пъти земното.

За него това изобретение не бе проблем — просто беше адаптирал приспособленията за манипулиране, които самият той използваше в борбата си с огромната за него нормална гравитация на Земята. На първия ракетен кораб имаше релета, които Уолдо някога бе използвал, за да може да се мести от леглото в инвалидната количка.

Противоускорителните резервоари, станали сега част от стандартното оборудване на лунните пощенски кораби, бяха произлезли от флотационния резервоар, в който Уолдо обикновено се хранеше и спеше преди да напусне къщата на родителите си и да се настани в сегашния си уникален дом. Повечето от базовите му изобретения бяха замислени за собствено удобство и едва по-късно пригодени за масово използване. Дори и разпространените, гротескно хуманоидни приспособления, повсеместно известни като „уолдоси“ — Синхронно дублиращия пантограф на Уолдо Ф. Джоунс, патентен номер 296001437, нова серия и т.н. — бяха претърпели няколко поколения усъвършенстване и частно ползване в машинния цех на Уолдо преди да ги приспособи за масово производство. Първите от тях, твърде примитивни в сравнение с уолдосите, които можеше да се видят във всеки цех, работилница, завод и склад в страната, бяха конструирани, за да може с тяхна помощ Уолдо да работи на метален струг.

В началото изобретателят се дразнеше от името, което широката публика бе лепнала на приспособлението — струваше му се много фамилиарно, — но след това хладно бе осъзнал преимуществото

обществото да го идентифицира с едно толкова полезно и важно изобретение.

Когато журналистите нарекоха космическия му дом „Инвалидната количка“, можеше да се очаква, че той ще възприеме това като още една безплатна реклама. Но названието го вбеси, а това произлизаше от един друг характерен за него факт: той не се смяташе за инвалид.

Той не се считаше за увредено човешко същество, а за нещо повече от човек — следващото стъпало на еволюцията, едно същество, което бе толкова по-висше, че нямаше нужда от бруталната сила на гладкокожите маймуни. Космати маймуни, после гладкокожи маймуни и най-после Уолдо — такава беше поредицата за степенуване в неговия ум. Шимпанзето, което има слабо развити мускули, може с една ръка да тегли със сила 1500 фунта. Това Уолдо беше установил като бе купил едно шимпанзе и си беше направил труда да го раздразни достатъчно, за да покаже всичко, на което е способно. Един добре развит мъж може да „изстиска“ 150 фунта с една ръка. С пот на челото Уолдо не можеше да достигне дори 15 фунта. Независимо дали налагащият се извод бе правилен или не, Уолдо вярваше в него и мереше с него. Хората бяха малоумници с купчина мускули, шимпанзета с гладка кожа. Чувстваше се поне десет пъти по-висш от тях.

Имаше големи планове.

Макар и плувайки във въздуха, беше зает, много зает. Въпреки че никога не слизаше на Земята, бизнесът му беше там. Освен че трябваше да управлява множеството си имоти, редовно практикуваше като инженер-консултант, специализиран в анализ на движението. Около него в помещението висяха принадлежностите, от които се нуждаеше. Срещу него беше телевизионен приемник с размери четири на пет фута. На екрана бяха изобразени две координатни системи — правоъгълна и полярна. Вдясно и малко по-нагоре висеше друг, по-малък приемник. И двата имаха възможност за запис по паралелни мрежи, разположени в друго отделение.

На по-малкия приемник се виждаха лицата на двама души, които го наблюдаваха. По-големият показваше огромен цех, приличен на хангар. На преден план бе шлайфмашина, която обработваше някаква голяма отливка. До нея стоеше работник с изнервен вид.

— Той е най-добрият, с когото разполагате — заяви Уолдо на двамата мъже от малкия екран. — Без съмнение е тромав и няма талант за фина работа, но е по-добър от другите малоумници, които наричат механици.

Работникът се огледа наоколо, опитвайки се да разбере откъде идва гласът. Очевидно можеше да чува Уолдо, но не му беше осигурен приемник.

— Това за мен ли се отнасяше? — рязко запитва той.

— Не ме разбрахте, добри човече — мило каза Уолдо. — Аз ви направих комплимент. Всъщност, надявам се да ви обуча на елементарното в прецизната работа. След това очакваме вие да обучите тия с размекнатите мозъци около вас. Ръкавиците, моля.

Близо до човека, на обичайния стенд, се намираше чифт първични уолдоси с дължина до лакът. Те висяха над линията, паралелно свързани с подобен чифт пред Уолдо. Вторичните уолдоси, които се намираха под контрола на Уолдо посредством намиращите се пред него, бяха поставени пред машината на работното място на оператора.

Забележката на Уолдо се отнасяше до първичните уолдоси до работника. Механикът ги погледна, но не вкара ръцете си в тях.

— Не изпълнявам заповеди на човек, когото не мога да видя — каза той безизразно, извърщайки поглед към пространството извън екрана.

— Виж какво, Дженкинс... — започна един от мъжете на малкия екран.

Уолдо въздъхна.

— Наистина нямам нито време, нито желание да се занимавам с дисциплината в предприятието ви. Господа, моля обърнете предавателя си така, че нашият сприхав приятел да може да ме вижда.

Това беше направено — лицето на работника се появи на заден план и на малкия екран.

— Е, по-добре ли е сега? — меко каза Уолдо.

Работникът изсумтя.

— Сега... как се казвате, моля?

— Александър Дженкинс.

— Отлично, приятелю Алек — а сега ръкавиците!

Дженкинс вмъкна ръцете си в уолдосите и зачака. Уолдо постави ръце в първичния чифт уолдоси пред себе си и трите чифта, включително и този пред машината, оживяха. Дженкинс захапа устни, сякаш му беше неприятно чувството собствените му пръсти да бъдат манипулирани от бронираните ръкавици.

Уолдо леко сви отпускна пръсти. Двата чифта уолдоси на екрана последваха движението му с абсолютна точност.

— Опитай се да почувстваш, скъпи Алек — съветваше Уолдо. — Леко и с чувство. Накарай мускулите си да работят за тебе.

След това движенията му придобиха определена насоченост — уолдосите на машината посегнаха и включиха захранването и продължиха леко и грациозно да обработват отливката. Едната механична ръка се протегна надолу и отрегулира един от ключовете, докато другата усили потока масло за охлаждане на резеца.

— Ритъм, Алек, ритъм! Никакво суетене, никакви излишни движения. Опитай се да ме следваш!

Отливката придобиваше определена форма с измамна бързина и все повече заприличваше на това, което щеше да бъде — капак на обикновен инкубатор. Патронникът освободи детайла, той падна на ролковия транспортър отдолу и нова груба отливка зае мястото му. Уолдо продължи изкусно и без да бърза, като пръстите му вътре в уолдосите оказваха натиск, измерващ се с части от грама, но двата чифта, намиращи на хиляди мили от него, следваха движенията му прецизно и със сила, достатъчна за извършване на тежката работа.

Още един детайл падна на лентата. След него още няколко. Дженкинс, макар че не вършеше самата работа, се измори от напряжението, с което се опитваше да се нагоди към движенията на Уолдо. По челото му избиваше пот, стичаше се надолу по носа му и се събираше на капки по брадата му. Между два детайла той неочаквано измъкна ръце от ръкавиците.

— Стига толкова — каза той.

— Още една отливка, Алек. Ти напредваш.

— Не! — той се извърна и поиска да си тръгне. Уолдо направи рязко движение — толкова рязко, че му костваше усилия дори в неговата безтегловна среда. Една от стоманените ръце светкавично сграбчи Дженкинс за китката.

— Не толкова бързо, Алек.

— Пусни ме!

— Кротко, Алек, кротко. Ще правиш каквото ти се казва, нали?

— Стоманената ръка притисна китката — Уолдо бе приложил цели петдесет грама натиск.

Дженкинс изръмжа. Единственият останал зрител — първият си беше тръгнал скоро след началото на урока — започна изненадан:

— Но, господин Уолдо ...

— Да се подчинява! Или го уволнете! Знаете условията на договора ни.

Изведнъж образът и звукът изчезнаха, прекъснати от Земята. След няколко секунди се възстановиха. Дженкинс беше намусен, но не и войнствено настроен. Уолдо продължи, сякаш нищо не беше станало.

— Още веднъж, скъпи Алек.

Когато тренировката завърши, Уолдо нареди:

— Двадесет пъти с датчик на китката и на лакета за отчитане на хроноанализатора. Искам линиите на контролния екран да съвпадат, Алек. — Той изключи големия екран и се обърна към наблюдателя от малкия.

— Утре по същото време, Макнай. Напредъкът е задоволителен. С течение на времето ще превърнем този ваш приют за слабоумни в модерен завод. — Той изключи и този екран без да се сбогува.

Уолдо прекъса малко прибързано служебния си разговор, тъй като с едно око следеше съобщенията по локалното информационно табло. Някакъв кораб се насочваше към дома му. В това нямаше нищо чудно. Досадни туристи постоянно се опитваха да се приближат до него и автоматичната му защитна система почти не оставаше без работа.

Но този кораб „знаеше“ паролата и сега беше на прага на дома му. Типът „метла“ и регистрационният му номер от Флорида не можаха да го ориентират. Кого познаваше от щата Флорида?

Веднага разбра, че никой от тези, които познаваше — а този списък беше много къс — и разполагаше с паролата, не можеше да има регистрационен номер от Флорида. Подозрителността, с която се отнасяше към целия свят, отново се прояви. Уолдо включи мрежата, с която при помощта на първични уолдоси можеше да контролира незаконните, но абсолютно смъртоносни приспособления за защита на дома си. Корабът беше непрозрачен, и това също не му хареса.

Младолик човек се измъкна от кабината. Уолдо го изгледа. Непознат — може би беше виждал някъде лицето му. Тридесет грама натиск в първичните уолдоси и това лице щеше да престане да бъде лице, но действията на Уолдо бяха под контрола на мозъка му — той не се ръководеше от темперамента си. Човекът се обърна, сякаш за да помогне на някой да излезе отвътре. Да, имаше и друг. Чичо Гюс! Но старият глупак беше довел непознат човек със себе си. Можеше да не го прави. Знаеше много добре отношението на Уолдо към непознатите.

Въпреки това, той отвори люка към приемната и им позволи да влязат.

Гюс Граймс пропълзя през люка, леко задъхвайки се, прихващайки се за ръчките. Така беше винаги, когато му се налагаше да се придвижва в безтегловност. Въпрос на контрол над диафрагмата, рече си той както винаги; не може да е от напрежението. Стивънс се промъкна след него, демонстрирайки с безобидна гордост уменията си да се справя с безтегловността. Граймс се спря едва в приемната, изсумтя и се обърна към куклата в човешки ръст, която се намираще там.

— Здравсти, Уолдо.

Куклата завъртя леко очите и главата си.

— Здравей, чичо Гюс. Много ми се иска да запомниш, че трябва да се обаждаш, преди да дойдеш. Бих могъл да приготвя любимия ти обед.

— Няма значение. Май няма да се бавим толкова дълго. Уолдо, това е моят приятел Джими Стивънс.

Куклата се обърна към Стивънс с формална вежливост:

— Приятно ми е, господин Стивънс. Добре дошли във Фрийхолд.

— И на мен ми е приятно, господин Джоунс — отговори Стивънс и любопитно се загледа в куклата. Направо приличаше на жива — отначало дори се беше заблудил. „Достоверно изображение.“ Сега се сети, че беше чувал за тази кукла. Освен на телевизионния екран, малко хора бяха виждали Уолдо на живо. Тези, които имаха работа в „Инвалидната количка“ — не, „Фрийхолд“, трябваше да запомни това — имаха работа само с гласа и виждаха това човекоподобно.

— Но ти трябва да останеш за обяд, чичо Гюс — продължи Уолдо. — Не може така да ме прекарваш — и без това идваш толкова рядко. Все ще смогна да посготвя нещо.

— Може и да останем — съгласи се Граймс. — Ти ме знаеш. Мога да изям костенурка заедно с корубата.

Наистина блестящо хрумване бе да дойде с Док Граймс, поздрави се Стивънс. Няма и пет минути откак са тук, и Уолдо вече настоява да останат за обяд. Добра поличба!

Той не бе забелязал, че поканата се отнасяше единствено за Граймс, и че именно Граймс бе приел, че тя се отнася за двамата.

— Къде си в момента, Уолдо? — продължи Граймс. — В лабораторията? — Той направи движение да напусне приемната.

— Е, не се безпокой — бързо каза Уолдо. — Сигурен съм, че ще ви е най-удобно там, където сте. Само момент и ще пусна въртенето на помещението ви, така че да можете да седнете.

— Каква ти става, Уолдо? — запита Граймс раздразнено. — Знаеш, че не държа на гравитацията. И нямам нужда от компанията на говорещата ти кукла. Искам да те видя!

Стивънс бе учуден от настойчивостта на възрастния човек. Лично той смяташе за уместно Уолдо да предложи да им осигури притегляне. Безтегловността го караше да се чувства малко не на себе си.

Уолдо замълча за дълго, така че се почувстваха неудобно. Накрая каза студено:

— Наистина, чичо Гюс, това, което искаш, е недопустимо. Би трябвало да знаеш това.

Граймс не му отговори. Вместо това той хвана Стивънс за ръката.

— Джими, тръгваме си!

— Защо, Док? Какво става?

— Уолдо прави номера, а аз не обичам номерата.

— Но ...

— Хайде! Тръгвай! Уолдо, отвори люка.

— Чичо Гюс!

— Какво?

— Гарантираш ли за госта си?

— Естествено, глупако! Иначе немаше да го доведе!

— Ще ме намерите в работилницата. Вратата е отворена.

— Хайде идвай, синко — обърна се Граймс към Стивънс.

Стивънс се помъкна след Граймс като теле след майка си, поемайки с поглед колкото може повече от чудесиите на къщата на

Уолдо. Мястото наистина бе уникално — такава нещо не беше виждал. Беше абсолютно невъзможно да се ориентираш къде е горе и къде — долу. Космическите съдове, дори и орбиталните станции, макар и винаги в състояние на свободно падане и независими от външна гравитация, неотменно се проектират с посоки горе и долу. Тези посоки се определят по отношение силата на ускорение — в една космическа станция горе и долу се определят от центробежната сила.

Някои от модерните полицейски и военни съдове използват повече от една ос на ускорение, а хората от екипажите им трябва да бъдат фиксирани при маневриране. В космическите станции въртенето е само за жилищните сектори. Въпреки всичко, общото правило е, че хората са свикнали с притеглянето. Всички техни произведения съответстват на това положение по отношение на конструкцията си — освен домът на Уолдо.

Трудно е за една „земна мишка“ да пренебрегне представата за земното притегляне. Ние изглежда се раждаме с инстинкт, който изисква това. Мислейки за един кораб на свободна орбита около Земята, ние сме склонни да приемем посоката към нея за „долу“ и че стоим или седим на корабната стена откъм Земята като на „пода“. Такава концепция е напълно невярна. За човек, намиращ се в тяло, което е в състояние на свободно падане, просто не съществува усещане за тежест и няма никаква посока „горе — долу“, освен създаваната от гравитационното поле на самото тяло. Що се отнася до последното, нито къщата на Уолдо, нито който и да е от построените досега космически съдове създават гравитационно поле достатъчно силно, за да бъде усетено от човека. Вярвате или не, това е така. Нужна е маса, не по-малка от тази на солиден астероид, за да получи човек някакво усещане за тегло.

Може да се възрази, че едно тяло на свободна орбита около Земята не е това, което наричаме „свободно падащо тяло“. Концепция напълно човешка, „земен“ тип и въпреки това съвсем погрешна. Свободен полет, свободно падане и свободна орбита са равнозначни термини. Луната пада постоянно към Земята, Земята постоянно пада към Слънцето, но страничните вектори на тези движения не позволяват на тези тела да се доближат. Но все пак това си е свободно падане. Обърнете се към който и да е астроном или балистик.

При свободното падане няма усещане за тегло. Гравитационното поле се усеща от човек при неговото преодоляване.

Някои от тези мисли преминаха през мозъка на Стивънс докато се придвижваше с ръце по скобите към работилницата на Уолдо. Домът на Уолдо бе конструиран без оглед на посоките „горе“ и „долу“ — нямаше никакъв „под“. Плоскости и платформи от всякакъв вид и размер бяха подредени под всевъзможни ъгли, тъй като по тях нямаше да се върви или да се стои. По скоро това бяха работни повърхности. А и оборудването не винаги бе разположено на тези повърхности — често беше по-удобно то да бъде разположено в празно пространство, придържано от леки въжета или тънки скоби.

Обзавеждането и оборудването бяха странни на вид, а често и с необяснимо предназначение. Повечето мебели на Земята — а и под земята — са изключително здрави и поне 90 процента от тях се правят с единствената цел да устоят по някакъв начин на силата на земното притегляне. Такава е целта на всички маси, столове, дивани, ракли, рафтове, чекмеджета и т.н. При други мебели и съоръжения тази цел е вторична, но до голяма степен определя дизайна и здравината им.

Поради ненужността от особена здравина, така необходима на Земята, повечето от нещата в къщата на Уолдо се отличаваха с приказна грациозност. Необходимите запаси, сами по себе си масивни, се съхраняваха в пълен ред по отделения в тънки пластмасови опаковки. Тежките машини, които на Земята биха изисквали специални постаменти и опори, висяха във въздуха или бяха покрити с подобни на паяжини покривала и се фиксираха с тънки еластични въжета.

Навсякъде се виждаха чифтове уолдоси — големи, малки, в реален мащаб, със съответните приемници. Очевидно Уолдо можеше да ползва отделенията, през които минаваха, без да се налага да става от креслото си — ако изобщо имаше такова. Вездесъщите уолдоси, призрачната лекота на мебелите, небрежното използване на всички стени като работни или складови повърхности придаваха на мястото налудничаво фантастичен вид. Стивънс се почувства като в зала на Дисниленд.

Помещенията, които бяха видели досега, не бяха жилищни. Стивънс се чудеше как ли ще изглеждат личните стаи на Уолдо и се опитваше да си представи външния вид на обзавеждането. Никакви

столове, никакви килими, никакво легло. Може би картини. Нещо хитро, като непряко осветление, тъй като погледът можеше да се насочи във всяка посока. Средствата за комуникация може би щяха да са обичайните. Но как ли би изглеждала мивката? Или водна чаша? Може би затворена пластмасова бутилка вместо чаша — или имаше ли нужда от съд изобщо? Не можеше да реши и осъзна, че дори един компетентен инженер може да се обърка в условията на непривично действие на механичните закони.

Какъв би трябвало да бъде един пепелник, когато няма сила, която да задържи на място пепелта? Дали Уолдо пушеше? Ако обичаше да реди пасианс, как ли подреждаше картите? Намагнитени карти, може би, и магнитна повърхност.

— Оттук, Джим. — Граймс се закрепил с една ръка, докато жестикулирал с другата. Стивънс се промъкнал през посочения люк. Преди да има време да се огледа, стресна го заплашително басово ръмжене. През въздуха право към него се беше устремил огромен мастиф с оголени зъби и капеща от муцуната слюнка. Предните му лапи бяха неподвижно насочени напред, сякаш балансирайки в полета, докато задните бяха подвити под корема му. По ръмженето и маниера му личеше, че е решен да разкъса на части нашественика, а след това да излапа тези части.

— Балдур! — зачу се отдалеч. Свирепостта на кучето се стопи, но то не можеше да спре нападението си. Един уолдос се протегна от около цели пет-шест метра и го хвана за нашийника. — Съжалявам, сър — добави гласът. — Моят приятел не ви очакваше.

Граймс рече:

— Как е, Балдур? Слушаш ли? — Кучето го погледна, излая и замаха с опашка. Стивънс се огледа за източника на авторитетните нареждания и го откри.

Помещението беше огромно и сферично. В центъра му се намираше един дебелак — Уолдо.

Беше облечен доста обикновено, с шорти и фанелка, само дето беше бос. Ръцете му до лактите бяха покрити с метални ръкавици — първични уолдоси. Беше пухкаво дебел, с двойна брадичка и трапчинки, с гладка кожа — приличаше на голям, розов херувим, носещ се около някой светец. Но очите му не бяха на херувим, а челото и черепът му бяха човешки. Той погледна Стивънс.

— Позволете ми да ви представя моя приятел, — каза той с висок изморен глас. — Подай лапа, Балдур!

Кучето протегна предния си крак и Стивънс го пое сериозно.

— Позволете му да ви подуши.

Кучето направи това, когато уолдосът на нашийника му позволи да дойде по-близо. Доволно, животното дари Стивънс с влажна целувка по китката. Стивънс забеляза, че очите на кучето бяха заобиколени от големи кафяви кръгове, контрастиращи с бялата му козина. Наистина приличаше на Кучето с очи като чинийки от приказката за войника и огнивото. Той говореше неща като „Добро куче!“ и „Добър стар приятел!“, докато Уолдо наблюдаваше с леко отвращение.

— Долу, сър! — изкомандва Уолдо, когато церемонията свърши. Кучето се обърна във въздуха, оттласна се от бедрото на Стивънс и се устреми към господаря си. Стивънс трябваше да запази равновесие, като се хвана за парапета. Граймс се отблъсна от люка и спря полета си на една скоба близо до домакина. Стивънс го последва.

Уолдо бавно го огледа. Маниерът му не беше откровено груб, но леко дразнеше Стивънс. Почувства, че леко започва да се изчервява от врата нагоре и за да избегне това, заоглежда стаята около себе си. Мястото беше просторно и въпреки това създаваше впечатление за разхвърляност поради всички неща, събрани около Уолдо. Имаше половин дузина видеоприемници, разположени под удобен за него ъгъл а към три от тях имаше и камери. Имаше и контролни табла от всякакъв вид, някои от тях с ясно предназначение — едно за осветлението, което беше доста сложно, с малки червени светодиоди за всяка мрежа, клавиатура на водер, мултитеlevisionно табло, табло с необикновен дизайн и силнотокони релета по него. Но поне пет-шест бяха пълна загадка за Стивънс.

От стоманения пръстен, заобикалящ цялото помещение, стърчаха няколко чифта уолдоси. Два чифта от тях, с размер на маймунски юмрук, бяха снабдени с екстензори като тези, които бяха грабнали Балдур за нашийника. Няколко бяха нагласени около сферичната стена, като един чифт бяха толкова огромни, че Стивънс не можеше да си представи предназначението им. Разтворена, всяка механична ръка имаше цели шест фута между върха на палеца и малкия пръст.

По стените имаше множество книги, но никакви рафтове. Изглеждаше, че растат от стената като зелки. За момент това озадачи Стивънс, но после се сети — правилно, както се оказа след това — че цялата работа е в малък магнит в корицата.

Разположението на светлините беше новаторско, сложно, автоматизирано и удобно за Уолдо, но не чак толкова удобно за който и да е друг в стаята. Осветлението естествено беше непряко, но освен това се контролираше така, че никога не идваше от посоката, в която Уолдо бе обърнал поглед, така че да не може да бъде заслепен. Тъй като ярките светлини зад главата му трябваше да осигуряват добро осветяване на предмета, към който обръщаше глава, заслепяването за другите беше повече от достатъчно. Система „електрическо око“, помисли Стивънс и се зачуди колко ли проста би могла да бъде такава система.

Граймс се оплака.

— По дяволите, Уолдо, оправи се с тези светлини, заболя ме главата.

— Извинявай, чичо Гюс. — Той извади лявата си ръка от ръкавицата и посегна към контролното табло.

Отблясъците престанаха, тъй като сега светлина идваше само от посоки, в които никой от тях не гледаше в момента, и беше по-ярка, тъй като общата площ на осветителните тела бе намалела. Светлините създаваха леко вълнуващи се изображения по стените. Стивънс се опита да ги проследи — една трудна задача, тъй като не се предполагаше да бъдат наблюдавани. Накрая откри, че може да ги вижда, като извърта очните си ябълки, но без да движи главата си. Очевидно светлините се контролираха от движението на главата, а не на очите.

— Е, господин Стивънс, намирате ли къщата ми интересна? — Уолдо се усмихваше малко високомерно.

— О, разбира се! Разбира се! Мисля, че е най-забележителното място, което съм виждал.

— И какво намирате за забележително?

— Ами ... липсата на определена ориентация, а също и забележителните технически съоръжения. Ще ви се сторя недодялан, но все очаквам да видя под себе си под и таван отгоре.

— Просто въпрос на функционален дизайн, господин Стивънс. Живея в уникални условия — следователно и къщата ми е уникална. Новаторството, за което говорите, се състои главно в премахването на излишни неща и добавянето на такива, които са от полза.

— Да ви кажа право, най-интересното, което видях, не е част от дома.

— Така ли? И какво е то?

— Вашето куче, Балдур. — Кучето се огледа, когато се спомена името му. — Никога не бях виждал куче, което да се оправя в условията на безтегловност.

Уолдо се усмихна и за пръв път усмивката му беше по човешки топла. — Да, Балдур е цял акробат. Занимава се с това, откакто беше малко кученце. Той посегна и разроши ушите на кучето, показвайки моментна слабост, тъй като жестът му по сила изобщо не съответстваше на размерите на животното. Движенията на пръстите бяха слаби и едва размърдаха грубата козина, а ушите почти не пошавнаха. Но Уолдо не обърна внимание на това. Обръщайки се към Стивънс, той добави:

— Но ако Балдур ви забавлява, вие трябва да видите Ариел.

— Ариел?

Вместо да отговори, Уолдо докосна клавиатурата на водера, извличайки нещо подобно на подсвиркване с три ноти. Зачу се шумолене близо до стената „над“ тях и нещо жълто се стрелна във въздуха — канарче. То се носеше със свити крила като куршум. На около един фут от Уолдо канарчето разтвори криле, задържайки се за въздуха, размаха ги няколко пъти с разперена опашка и замря на място със свити криле, бавно дрейфувайки, докато стигна на около инч от рамото на Уолдо, включи скоростта за приземяване и впи нокти във фанелката му.

Уолдо го погали с върха на пръста си. Канарчето започна да чисти перата си с клюн.

— Нито една отгледана на Земята птица не може да се научи да лети по този начин — заяви той. — Знам го със сигурност. Изгубих около дузина, докато се уверих, че са неспособни да се приспособят. Прекалено много таламус.

— Какво стана с тях?

— При хората бихте го нарекли остра психоза на безпокойство. Те се опитват да летят, но първичните им навици ги провалят. Естествено, всичко, което правят, е погрешно и те не могат да разберат защо. След това престават да опитват, а после умират. С разбито сърце, така да се каже. — Той се усмихна тънко. — Но Ариел е гений сред птиците. Пристигна тук като яйце и основа без ничия помощ нова школа в летенето. — Той подаде пръст и птичката кацна на него.

— Достатъчно, Ариел. Можеш да се връщаш у дома.

Птичето започна „Песента на камбаната“ от Лакме. Уолдо поклати пръст:

— Не, Ариел! Върви да си лягаш!

Канарчето повдигна крака от пръста, бързо размаха криле за една-две секунди, докато набере скорост и определи курса, след което се изстреля в посоката, от която бе дошло, със свити криле и прибрани крака.

— Джими би искал да обсъди нещо с теб — започна Граймс.

— Хубаво, — каза Уолдо — но няма ли първо да обядваме? Имате ли апетит, сър?

На пълен стомах Уолдо може би щеше да е по-сговорчив, отколкото на празен, реши Стивънс. Пък и собствената му средна секция сигнализираше, че поемането на няколко калории би могло да бъде приятно.

— Да, имам.

— Отлично.

Сервираха им. Стивънс така и не разбра дали ястията бяха приготвени от Уолдо с помощта на множеството му съименници или работата бе свършена от прислуга, която се намираще някъде в дома. При съвременните методи за приготвяне на храна, Уолдо би могъл да го направи и сам. Самият Стивънс похапна с удоволствие, както и Гюс. Но си каза, че трябва при първа възможност да запита Док Граймс има ли Уолдо помощници. Никога после не се сети да го направи.

Обядът пристигна в малък контейнер, доставен пред тях от дълга пневматична телескопическа тръба. Тя спря с лека въздишка и застина. Стивънс не обърна особено внимание на самата храна, знаейки, че ще е достатъчно вкусна, тъй като вниманието му бе привлечено от съдовете и начините на сервиране. Бифтекът на Уолдо плуваше пред него, докато той си режеше късчета с извити хирургически ножици и

ги поднасяше към устата си с фини щипци. Дъвченето доста го затрудняваше.

— Днес човек вече не може да намери хубави бифтеци — забеляза той. — Този е жилав. За бога, плащам добре и пак не съм доволен.

Стивънс не отговори. Той помисли, че неговият бифтек бе прекалено крехък, почти се разпадаше. Той действаше с нож и вилица, но ножът се оказа излишен. Уолдо изглежда смяташе, че гостите му няма да искат да се възползват от неговите превъзходни методи и уреди. Стивънс се хранеше от поднос, прикрепен към бедрата му, приклепнал във въздуха по примера на Граймс. Подносът досетливо бе снабден с малки остри шипове откъм страната за сервиране.

Течностите се сервираха в малки мехчета с подобни на бебешки биберони върхове.

Контейнерът отнесе съдовете с мъчително задъхване.

— Желаете ли да пушите, сър?

— Да, благодаря. — Той видя как всъщност изглеждаше пепелник, приспособен към безтегловност — дълга тръба с подобен на камбанка накрайник. Лека тяга поглъщаше изтръсканата в камбанката пепел.

— Сега за нашата работа, — започна отново Граймс. — Джими е Главен инженер на Норт Америкън Пауър Еър.

— Какво?! — Уолдо се изпъна вдървено и гърдите му се заповдигаха. С пълно незначитане към Стивънс, той се обърна към Граймс:

— Чичо Гюс, да не искаш да кажеш, че си довел служител от онази компания в моя дом?

— Не вдигай толкова пара. По-спокойно. По дяволите, предупредил съм те да не правиш нищо, което да вдига кръвното ти налягане.

Граймс се оттласна по посока на домакина си и пое китката с класическия маниер на лекар, измерващ пулса на пациента си. — Дишай по-бавно. Какво се опитваш да постигнеш? Кислородно опиянение ли?

Уолдо се опита да се освободи. Жестът беше доста жалък — възрастният човек беше поне десет пъти по-силен от него. — Чичо Гюс, ти ...

— Млъкни!

Тримата запазиха мълчание за няколко минути с явно неудобство поне за двамата от тях.

— Ето — рече той накрая. — Сега е по-добре. Стегни се и ме изслушай! Джими е добро момче, никога нищо не ти е направил и се държа добре, докато беше тук. Нямах право да го нагрубяваш независимо къде работи. Всъщност, дължиш му извинение!

— Е, хайде сега, Док — протестира Стивънс. — Боя се, че присъствието ми тук наистина не беше съвсем коректно. Моля за извинение, господин Джоунс. Не бях планирал така нещата. Опитах се да ви обясня при пристигането.

По лицето на Уолдо трудно можеше да се прочете нещо. Очевидно се стараеше да се успокои. — Няма нищо, господин Стивънс. Съжалявам, че избухнах. Абсолютно вярно е, че не би трябвало да прехвърлям върху вас чувствата, които изпитвам към вашите работодатели ... макар че, бог ми е свидетел, не изпитвам никаква обич към тях.

— Знам това. И все пак не ми е приятно да го чуя от вас.

— Не разбирате ли, че ме измамиха? Измамен — и то от най-скапаните полулегални мошеници, които някога ...

— Спокойно, Уолдо!

— Извинявай, чичо Гюс. — Той продължи с не толкова пронизителен глас. — Известни ли са ви така наречените патенти на Хатауей?

— Разбира се.

— „Така наречените“ е меко казано. Този човек беше прост монтьор. Патентите са мои.

Версията на Уолдо, както я излагаше той, не беше далеч от фактите, смяташе Стивънс, но беше явно пристрастна и нелепа. Може би Хатауей наистина беше работил просто като помощник — наемен занаятчия, както изтъкваше Уолдо, но нямаше никакви доказателства, никакъв договор, никакви документи. Човекът бе регистрирал няколко, безспорно уолдовски по своята изобретателност, патента и нищо повече. След това бе умрял, а наследниците му чрез своите адвокати бяха продали патентите на фирма, свързана с Хатауей.

Уолдо твърдеше, че именно тази фирма бе подбудила Хатауей да краде от него, постъпвайки за тази цел на работа при Уолдо. Но

фирмата беше фалирала, а активите и пасивите и бяха преминали към Норт Америкън Пауър Еър. От НАПА бяха предложили споразумение, но Уолдо бе предпочел съда. Съдебното решение не беше в негова полза.

Даже и Уолдо да беше прав, Стивънс не виждаше никакъв законен начин директорите на НАПА да му дадат обезщетение. Служителите в една корпорация са довереници, управляващи парите на други хора. Ако хората от НАПА се опитаха да се откажат от имущество, законно принадлежащо на компанията, всеки акционер би могъл да протестира и съевременно да потърси правата си чрез съда.

Поне Стивънс си мислеше така. Но самият той признаваше пред себе си, че не е юрист. Важното беше, че имаше нужда от услугите на Уолдо, докато последният определено имаше зъб на фирмата, в която Стивънс работеше.

Трябваше да си признае, че присъствието на Док Граймс май няма да е достатъчно, за да стане номерът.

— Всичко това е станало, преди аз да започна работа — започна той, — и естествено знам много малко за това. Ужасно съжалявам и ми е много неудобно, тъй като точно сега имам голяма нужда от услугите ви.

Идеята изглежда не беше неприятна на Уолдо.

— Така ли? И за какво?

Стивънс подробно му обясни неприятностите, които имаха с рецепторите на деКалб. Уолдо слушаше внимателно. Когато Стивънс свърши, той каза:

— Да, това е същата история, която вашият Глисън ми разправи. Естествено, като техническо лице вие дадохте много по-свързана картина, отколкото описанието на онзи манипулатор на пари. Но защо идвате при мен? Аз не съм специалист по радиационно инженерство, нито пък имам научни степени от изискани институции.

— Идвам при вас — сериозно каза Стивънс, — по същата причина, заради която всички, които имат наистина нерешими инженерни проблеми, идват при вас. Доколкото знам, имате ненадминат рекорд при решаването на всеки проблем, с който сте се захващали. Това постижение ми напомня един друг човек ...

— Кого? — Тонът на Уолдо бе неочаквано остър.

— Едисон. Той също не си е правил труда да работи за титли, но е решил всички сериозни проблеми на времето си.

— А, Едисон — мислех, че говорите за някой съвременник. Несъмнено е бил окей за времето си — добави той с открита щедрост.

— Не го сравнявам с вас. Просто напомням, че Едисон е имал репутацията, че предпочита трудните проблеми пред лесните. Чувал съм същото за вас и се надявах, че този проблем е достатъчно сложен, за да ви заинтересува.

— Представлява известен интерес — отстъпи Уолдо. — Малко извън обичайните ми занимания, но представлява интерес. Но ми е странно да чуя от вас, представител на Норт Америкън Пауър Еър, такава висока похвала за таланта си. Човек би помислил, че ако това мнение е искрено, не би било много трудно вашата фирма да бъде убедена в моята безспорна собственост върху така наречените патенти на Хатауей.

Наистина, този човек е невъзможен, помисли си Стивънс. Ум като на невестулка. Но отговори спокойно:

— Предполагам, че въпросът е бил решаван от ръководството и юристите. Те едва ли са в състояние да направят разлика между рутинно инженерство и творческо вдъхновение.

Отговорът изглежда посмекчи Уолдо.

— Какво мислят за проблема вашите изследователи?

— Не могат да помогнат. Д-р Рамбо изглежда не вярва на данните, които му давам. Казва, че това е невъзможно, но е доста нещастен. Май че от седмици я кара на аспири и нембутал.

— Рамбо — бавно каза Уолдо. — Спомням си го. Средни способности. Целият е памет и никаква интуиция. Това, че Рамбо не се справя, не ме обезкуражава.

— Смятате ли наистина, че има някаква надежда?

— Не би трябвало да е толкова трудно. След обаждането на Глисън мислих известно време по въпроса. Вие ми дадохте допълнителни данни и виждам поне два подхода към проблема, които биха могли да доведат до успех. При всички случаи има един подход — правилният.

— Значи ли това, че приемате? — запита настоятелно Стивънс, нервен от облекчение.

— Да приема? — повдигна вежди Уолдо. — Драги ми господине, за какво говорите? Ние просто водим светски разговор. При никакви обстоятелства няма да помогна на компанията ви. Надявам се да видя фирмата ви разрушена, банкрутирала и унищожена. Може би сега е шансът.

Стивънс с труд запази самообладание. Минавка! Дебелакът просто се беше подиграл с него, подвеждайки го. Това беше недостойно. Той внимателно продължи:

— Не ви моля да имате милост към Норт Америкън, господин Джоунс, а се обръщам към чувството ви за дълг. Засегнати са обществени интереси. Милиони хора са жизнено зависими от услугите, които ние осигуряваме. Не разбирате ли, че обслужването трябва да продължи независимо от вас и мен?

Уолдо сви устни.

— Не, — каза той, — боя се, че това не ме засяга. Благополучието на безименните пъплещи по Земята тълпи не е моя грижа. Вече съм направил за тях повече, отколкото ще е нужно когато и да е. Те едва ли заслужават помощ. Оставиш ли ги на самите тях, повечето биха се върнали към пещерите и каменните брадви. Виждали ли сте маймуна в цирка, господин Стивънс — облечена като човек и правеща фигури с ролкови кънки? Нека ви оставя с тази мисъл: аз не съм по поддръжката на ролкови кънки за маймуни.

Продължавам ли да стоя тук, рече си Стивънс, работата няма да свърши добре:

— Да смятам ли, че това е последната ви дума?

— Можете да смятате така. Желая ви приятен ден, сър. Благодаря ви за посещението.

— Довиждане. Благодаря за обяда.

— Няма защо.

Когато Стивънс се обърна и се насочи към изхода, Граймс извика след него:

— Джими, почакай ме в приемната.

Веднага, щом Стивънс не можеше да ги чува, Граймс изгледа Уолдо отгоре до долу.

— Уолдо, — каза той, — винаги съм знаел, че си един от най-недостойните и долни хора, които съществуват, но ...

— Complimentите ти не ме главозамайват, чичо Гюс.

— Млъкни и ме слушай! Както вече казах, знаех, че си един скапан егоист, но за първи път разбирам, че си един прост фукльо!

— Какво искаш да кажеш с това?

— Шт! Знаеш не повече от мен как да решиш проблема, пред който е изправено момчето. Използваш репутацията си на чудотворец, за да го направиш нещастен. Дребен безрог самохвалко ...

— Спри!

— Давай, давай — тихо каза Граймс. — Вдигай си кръвното, няма да ти преча. Колкото по-скоро ритнеш камбаната, толкова по-добре.

Уолдо се смири. — Чичо Гюс, защо мислиш, че съм блъфирал?

— Защото те познавам добре. Ако можеше да свършиш работата, щеше да схванеш, че в тази ситуация можеш да прекараш НАПА, тъй като имаш нещо, от което те дяволски се нуждаят. Ето това щеше да бъде отмъщение.

Уолдо поклати глава.

— Ти недооценяваш силата на чувствата ми в този случай.

— И още как! Не бях свършил. Относно сладките приказки за отговорността ти пред човечеството. Ти имаш достатъчно ум и знаеш толкова добре, колкото и аз, че най-малко от всички ти имаш интерес нещата долу на Земята да се променят. Това значи, че не виждаш начин да го предотвратиш.

— Защо, какво искаш да кажеш? Техните тревоги не ме интересуват — аз съм независим от тия неща. Това го знаеш добре.

— Независим ли? Кой е изкопал рудата за стоманата на тези стени? Кой отглежда телетата, с чието месо се храниш? Независим си колкото една пчела-царица и горе долу толкова безпомощен.

Уолдо бе изненадан. После се съвзе и отговори:

— Ама, чичо Гюс, аз наистина съм независим! Та аз имам тук запаси за години.

— За колко години?

— Ами ... за около пет.

— А след това? Ти можеш да живееш още петдесет години — стига да имаш редовно снабдяване. Какво предпочиташ — смърт от глад или от жажда?

— Водата не е проблем — замислено каза Уолдо. — Що се отнася до запасите, бих могъл да използвам хидропоника и да

отглеждам някои животни за месо...

Граймс го прекъсна с подигравателен смях.

— Това доказва тезата ми. Ти не знаеш как да го избегнеш и сега си правиш сметка как да спасиш собствената си кожа. Познавам те. Ти нямаше да ми говориш за птицеферма, ако знаеше отговора на въпроса.

Уолдо го погледна замислено.

— Това не е точно така. Не знам точното решение, но наистина имам някои идеи. Хващам се на бас, че мога да се справя. Сега, след като ти ми обърна внимание, виждам, че съм доста обвързан с икономическата система там долу, пък и — усмихна се леко — не съм от тези, които пренебрегват интересите си. Момент така — ще извикам приятеля ти.

— По-полека. Имах и друга цел, освен да ти представя Джими. Решението не може да бъде каквото и да е — то трябва да отговаря на определени условия.

— Какво значи това?

— Решението трябва да ликвидира необходимостта въздухът да бъде изпълнен с радиационна енергия.

— А, това ли било. Чичо Гюс, знам колко се интересуваш от своята теория и никога не съм отричал възможността да се окажеш прав, но не ме карай да смесвам това с един наистина труден проблем.

— Погледни го от друга страна. Имаш личен интерес. Представи си, че всички се окажат в твоето състояние.

— Искаш да кажеш физически?

— Точно това искам да кажа. Знам, че не обичаш да се говори за това, но няма как. Ако всички бяха слаби като теб — престо! Няма кафе и кейк за Уолдо. И точно това се е задало. Ти си единствения човек, който може правилно да оцени това.

— Изглежда фантастично.

— И наистина е така. Признаците са налице само за този, който иска да ги види. Епидемична *myasthenia*, може би не в остра форма, но достатъчна, за да създаде адски проблеми на нашата механична цивилизация и да прекъсне снабдяването ти. Откакто се видяхме за последен път събрах доста данни и направих няколко графики. Трябва да ги видиш.

— Донесе ли ги?

— Не, но ще ти ги изпратя. Междувременно може да разчиташ да думата ми. — Той изчака. — Е, и какво?

— Ще го приема като временна работна хипотеза, — бавно каза Уолдо, — докато видя твоите цифри. Вероятно ще поискам да направиш допълнителни проучвания там долу — ако данните са такива, каквито казваш ти.

— Така е добре. Хайде. — Граймс ритна няколко пъти във въздуха, разсеяно опитвайки се да върви.

Беше по-добре да не се описва това, което преминаваше през ума на Стивънс докато чакаше Граймс. Най-малкото беше покъртителната мисъл за това, какво трябва да търпи човек, за да запази иначе простата си работа на инженер. Е, май нямаше да остане на тази длъжност дълго. Но реши да не си подава оставката — щеше да чака, докато го уволнят, нямаше да бяга.

Но при всички положения щеше да си изкара отпуска преди да потърси друга работа.

Няколко минути си помечта Уолдо да беше достатъчно силен, за да му удари един по мутрата, или да го срита в корема — това щеше да е още по-добре!

Той се стресна, когато куклата оживя и се обърна към него по име — Господин Стивънс?

— Да? Какво?

— Реших да приема поръчението ви. Адвокатите ми ще уредят подробностите с управлението ви.

В продължение на две секунди беше прекалено изненадан, за да отговори, а когато се окопити, куклата вече беше безжизнена. Той нетърпеливо изчака появата на Граймс.

— Док! — каза той, когато възрастният човек изплува от вътрешността. — Какво му стана? Как успя да го направиш?

— Просто премисли нещата и промени решението си — каза Граймс кратко. — Хайде да тръгваме.

Стивънс остави д-р Огастъс Граймс в дома му, а после продължи към офиса си. Тъкмо бе паркирал колата си и бе влязал в тунела, водещ към зоналната станция, и се сблъска с асистента си. Маклеод изглеждаше малко задъхан.

— Здравсти, шефе — каза той. — Надявах се да си ти. Казах на всички да внимават кога ще дойдеш. Трябва да говоря с теб.

— Сега пък какво се е издънило? — запита Стивънс с опасение. — Някой от градовете?

— Не. Защо си помисли това?

— Казвай какво има!

— Доколкото знам, наземните линии си бръмчат спокойно както винаги. Няма проблеми с градовете. Това, което искам да ти кажа е: аз си оправих бракмата.

— Какво? Оправил си кораба, с който аварира?

— Не беше точно авария. В резервните банки имах достатъчно запасна енергия и когато рецепторите отказаха, превключих на аварийно хранване и се приземих.

— Но си оправил повредата? ДеКалбовете ли бяха или нещо друго?

— Точно деКалбовете бяха. И сега са в ред. Но не го направих аз. Някой друг оправи повредата. Виждаш ли ...

— Какво им имаше?

— Не знам точно. Виждаш ли, реших че няма смисъл да наемам друг скайкар и да ми се наложи пак да правя аварийно кацане по пътя към дома. Пък и карах собствената си таратайка и не исках да я демонтирам само, за да извадя деКалбовете, та после да я развлекат по цялата местност. Така че наех кролер с мисълта да я откарам цялата наведнъж. Спазарих се с един, който имаше дванадесеттонен полутрактор и ние ...

— За бога, казвай по-бързо! Какво стана?

— Опитвам се да ти кажа. Навлязохме в Пенсилвания и се движехме с добро време, когато кролерът се повреди. Лявото водещо колело, пред веригите. Право да ти кажа, Джими, тези пътища са ужасни.

— Това няма значение. Защо данъкоплатците да плащат за пътища, когато 90 процента от трафика е във въздуха. Потрошили сте едно колело. И после?

— И все пак тези пътища са отвратителни — упорито настоя Маклеод. — Израстнал съм в тази част на страната. Когато бях малък, шосето, което минаваше покрай нас, беше с шест платна и гладко като дупе на бебе. Би трябвало да поддържат пътищата — може някой ден

да ни потрябват. — Виждайки изражението на шефа си, той забързано продължи — Шофьорът се свърза с управлението си и оттам му обещаха да изпратят ремонтна кола от най-близкия град. Накратко, щеше да отнеме три-четири часа най-малко. И така, бяхме в местността, където съм отрасъл и си рекох: „Маклеод, това е чудесна възможност да се върнеш към детството си, към стаята, която сутрин огряваше слънцето.“ Фигуративно казано, разбира се. Всъщност къщата ни нямаше прозорци.

— Все ми е едно, дори да си отгледан във варел!

— Много се палиш — невъзмутимо рече Маклеод. — Разказвам ти всичко това, за да разбереш какво се случи. Но няма да ти хареса.

— Отсега не ми харесва.

— По-нататък ще ти хареса още по-малко. Измъкнах се от кабината и се огледах наоколо. Бяхме на около пет мили от родния ми град — много далече за ходене. Но ми се стори, че разпознавам няколко дървета на склона на малко възвишение на около четвърт миля от пътя, тъй че тръгнах нататък. Бях прав — точно зад възвишението видях колибата, където живееше Грампс Шнайдер.

— Грампс Снайдер?

— Не, Шнайдер. Едно старо момче, с което ние, децата, бяхме приятели. Деветдесет години по-стар от всеки друг. Сигурно беше умрял, но нищо не ми пречеше да сляза и да проверя. Жив си беше: „Здрасти, Грампс“, викам му аз. „Влизай, Хю Доналд, вика той, и си избърши краката на оная изтривалка.“ Влизам вътре и сядам. Той се занимаваше с нещо къкрещо в съдинка на петролната печка. Попитах го за какво е това. „За сутрешно главоболие.“ Грампс не е съвсем лечител.

— А?

— Не си изкарва с това хляба, искам да кажа. Гледа няколко пилета, има зелечукова градинка, а някои хора от равнината — най-вече Хаус Еймиш — му носят сладкиши и разни такива. Но знае много за билките и тия неща.

След малко спря и ми отрязва парче пай. Аз му казах „данке“. Той рече: „Доста си пораснал, Хю Доналд“ и ме запита как съм в училище. Казах му, че съм екстра. Той пак ме погледна и каза: „Но те яде някаква неприятност“. Това не беше въпрос, а твърдение. Докато свършвах с пая, се опитах да му обясня какви са ми тревогите.

Не беше лесно. Мисля, че Грампс през целия си живот не се е издигал над земята. А съвременната теория на радиацията не е нещо, което може да се обясни с две думи. Забърквах се все повече и повече докато той стана, сложи си шапката и каза: „Я да видим тая кола, за която говориш.“

Отидохме на шосето. Юнаците по ремонта бяха пристигнали, но кролерът не беше готов. Помогнах на Грампс да се качи на платформата и го заведох в моя бус. Показах му деКалбовете и се опитах да му обясня как работят — по-скоро как би трябвало да работят. Напомням ти, че просто гледах да убия време.

Той посочи снопа антени и запита: „Тези пръсти, те ли се протягат, за да хванат силата?“ Обяснението не беше по-лошо от другите, така че не възразих. Той рече: „Ясно“, извади къс тебешир от джоба на панталоните си и започна да прави черти по антените отпред назад. Аз слязох долу, за да видя как върви ремонта. След малко Грампс дойде при мен. „Хю Доналд, вика, сега пръстите ще правят каквото трябва.“

Не исках да го обиждам, така че му благодарих сърдечно. Кролерът беше готов за път, така че се сбогувахме и той тръгна обратно към колибата си. Аз отидох до колата си да хвърля един поглед, просто ей така. За всеки случай. Пуснах рецепторите. Те работеха!

— Какво? — извика Стивънс. — Да не искаш да кажеш, че някакъв стар доктор-шарлатанин ти е оправил деКалбовете?

— Не е шарлатанин — лечител! Но правилно схващаш идеята.

Стивънс поклати глава.

— Това е просто съвпадение. Понякога те както се повреждат, така се и оправят от само себе си.

— Ти си мислиш така. Не и в този случай. Просто искам да те подготвя за шока, който те чака. Ела да ги видиш.

— Какво искаш да кажеш? Къде?

— Във вътрешния хангар. — Докато те вървяха към мястото, където Маклеод бе оставил „метлата“ си, той продължи. — Написах чек на шофьора на кролера и полетях обратно. Не съм говорил с никого за това. Изгризах си ноктите направо до лактите, докато те чаках да се появиш.

Скайкарът изглеждаше съвсем обикновено. Стивънс огледа деКалбовете и не забеляза нищо особено, освен полуизтрети следи от тебешир по метала им.

— Гледай сега като включва приемането — каза Маклеод.

Стивънс изчака да чуе лекото бърмчене при активирането на мрежите и погледна.

Антените на деКалбовете от твърд метал с дебелина на молив се извиваха, усукваха и гърчеха като куп червеи.

Стивънс остана приклепнал до деКалбовете, наблюдавайки конвулсивните им движения. Маклеод слезе от седалката и се присъедини към него.

— Е, шефе, какво ще кажеш? Как ти се струва тая работа?

— Имаш ли цигари?

— О! Разбира се. — Стивънс си взе една, запали я и с две дълги всмуквания я преполови.

— Хайде — настояваше Маклеод. — Кажеш нещо. Как става тази работа?

— Ами — бавно каза Стивънс, — сецам се за три неща, които бих могъл да направя ...

— И какви са те?

— Първото е да уволня д-р Рамбо и да предложи длъжността на Грампс Шнайдер.

— Отлична идея във всеки случай.

— Второто е да си седя кротко тук, докато дойдат момчетата с усмирителните ризи и ни заведат където ни е мястото.

— А третото?

— Третото — свирепо каза Стивънс, — е да натоваря целия този боклук, да го потопя в най-дълбокото място на Атлантическия океан и да се правя, че нищо не е станало!

Един от механиците надникна през вратата на колата:

— О, д-р Стивънс ...

— Махай се оттук!

Главата бързо изчезна и се чу обиден глас:

— Съобщение от управлението...

Стивънс стана и отиде до командното табло, изключи рецепторите и се увери, че антените са прекратили неспокойното си движение. Те наистина спряха и изглеждаха толкова прави и солидни,

че той почти се усъмни в себе си. Двамата с Маклеод слязоха на пода на хангара.

— Извинявай, че те навиках, Уайти — каза той на работника с помирителен тон. — Какво е съобщението?

— Г-н Глисън моли да се явите в офиса му колкото може по-скоро.

— Веднага. Освен това, Уайти, имам една работа за теб.

— Каква?

— Запечатай вратите на тази таратайка и никакви маймунджилъци. След това уреди да бъде изтеглена, забележи — изтеглена, а не докарана — в главната лаборатория.

— Окей.

Стивънс понечи да тръгне, но Маклеод го спря:

— А аз с какво ще се прибера?

— А, да — това беше твоя лична собственост, нали? Виж какво ще ти кажа, Мак — направи договор за продажба и аз ще го подпиша.

— Да, ама ... не съм сигурен дали искам да продавам. Може би в скоро време ще остане единствената действаща метла в страната.

— Не бъди глупав. Ако другите издъхнат, няма да имаш полза от това, че само твоята работи. Просто ще изключат излъчването.

— Май има нещо такова — съгласи се Маклеод. — Но все пак — каза той видимо ободрен — една такава щайга с нейните достоинства би трябвало да струва повече от тия на пазара. Не можеш просто да излезеш и да си купиш такова нещо.

— Мак, — каза Стивънс, — сърцето ти е на скъперник, а ръцете — на крадец. Колко искаш?

— Да кажем, двойната цена като нова. Направо ти бутам гювеч.

— Съвсем случайно знам, че си я взел с отстъпка. Но както и да е. Компанията може да си го позволи, пък и няма да е от особено значение при банкрута.

Глисън вдигна глава при влизането на Стивънс.

— А, ето те и тебе, Джим. Изглежда си направил чудеса с нашия приятел Уолдо Велики. Отлична работа.

— С колко ни прекара?

— Договорните условия са както обикновено. Разбира се, неговите обичайни договори са като грабеж с насилие. Но при успех ще си струва. И е на база изпълнена работа. Сигурно се чувства абсолютно сигурен. Казват, че никога досега не е губил при подобен договор. А сега ми кажи — как изглежда? Успя ли наистина да влезеш в дома му?

— Успях. И някой път ще ти разкажа всичко. Обаче точно сега възникна нещо, което ме кара да си говоря сам. Веднага трябва да ти разкажа за това.

— Така ли? Продължавай.

Стивънс отвори уста, затвори я и разбра, че за да повярва някой на такова нещо, трябва да го види със собствените си очи.

— Ела при мен в главната лаборатория. Трябва да ти покажа нещо.

— Добре.

Глисън не се развълнува толкова, колкото Стивънс, от гледката на виещия се метал. Беше изненадан, но не объркан. Истината бе, че му липсваше необходимата техническа подготовка, за да възприеме емоционално неизбежните последствия от това явление.

— Това е доста странно, нали? — каза тихо той.

— Странно! Виж, шефе, ако видеше слънцето да изгрява от запад, какво щеше си помислиш?

— Щях да се обадя на обсерваторията и да ги попитам какво става.

— Аз пък мога да ти кажа, че сто пъти бих предпочел да видя как слънцето изгрява от запад, отколкото това тук.

— Признавам, че е доста обезпокояващо — съгласи си Глисън.
— Май никога досега не съм виждал такова нещо. Какво е мнението на д-р Рамбо?

— Още не го е видял.

— Тогава да изпратим да го повикат. Може би още не си е тръгнал.

— Защо да не го покажем на Уолдо?

— Ще го покажем. Но д-р Рамбо има право да го види пръв. В края на краищата е по неговата част, а човекът и без това никак не е във форма. Не бих искал да го пренебрегваме.

Стивънс почувства неочаквано вдъхновение.

— Момент така, шефе! Вие сте прав, но ако нямате нищо против, бих предпочел да му го демонстрирате вие, а не аз.

— Защо, Джими? Ти би могъл да му го обясниш.

— Не мога да му кажа нищо повече от това, което казах на вас. А през следващите няколко часа ще бъда наистина много, много зает.

Глисън го изгледа, повдигна рамене и меко каза:

— Добре, Джими, щом предпочиташ така.

Уолдо беше ужасно зает и следователно щастлив. Никога не би признал, дори и пред себе си, че самоналоженото му оттегляне от света имаше някои недостатъци, главният от които беше скуката. Никога не беше имал особена възможност да се ползва от отнемащите време социални контакти и наистина смяташе, че гладкокожите маймуни няма какво да му предложат като общуване. И все пак удоволствието от самотния интелектуален живот понатежаваше.

Той постоянно караше Чичо Гюс да се настани при него във Фрийхолд, като си казваше, че причината всъщност е да може да се грижи за възрастния човек. Той наистина обичаше да спори с Граймс, но не осъзнаваше колко много значеха тези спорове за самия него. Истината бе, че единствено Граймс от цялото човечество се отнасяше към него като към човек и равен — и Уолдо приемаше това без да съзнава, че удоволствието, което изпитваше от общуването със стария човек, бе най-обикновеното и най-цененото от всички човешки удоволствия.

Но сега той беше щастлив по единствения начин, който му беше познат — като работеше.

Имаше два проблема за решаване — този на Стивънс и този на Граймс. Искаше се решение, което да задоволява и двамата. При решаването на всеки от двата проблема имаше етапи: първо, да се увери, че ситуацията е именно такава, каквато му беше описана; второ, да предприеме проучвания според предварителните данни; и трето — да сътвори решение на проблемите, когато получи всички необходими данни.

Да изобрети, а не да намери. Д-р Рамбо би казал „да се намери“ или „да се потърси“ решение. За д-р Рамбо Вселената беше един Космос, подчиняващ се на неумолими закони. За Уолдо Вселената

беше враг, когото трябваше да подчини на собствената си воля. Може би ставаше дума за едно и също, но подходът беше различен.

Имаше много работи за правене. Стивънс му беше дал маса данни, както по отношение на теорията на радиационното предаване на енергията и рецепторите на деКалб — крайъгълен камък на системата, така и относно множеството аварии в последно време поради неадекватното им функциониране. Досега Уолдо не беше мислил сериозно за радиационната енергия, понеже нямаше нужда от нея. Смяташе идеята за интересна, но сравнително проста. Някои подобрения просто се набиваха в очи. Например постоянната вълна, която бе основен фактор при коаксиалния лъч — ефективността на приемането би могла да бъде подобрена значително чрез обратна връзка по самата нея, която да коригира автоматично посоката на лъча. Така предаването на енергия към движещи се превозни средства би могло да стане не по-малко ефективно от това към стационарни обекти.

Не че това имаше значение в момента. По-късно, когато решише сегашния проблем, той възнамеряваше да настъпи НАПА така, че да им излезе през носа. А може би щеше да е по-забавно да ги конкурира. Интересно, кога ли изтичаха сроковете на основните им патенти — трябваше да провери.

Но въпреки неефективността си, рецепторите на деКалб трябваше да продължат да работят безпогрешно всеки път и постоянно. Приятно му беше да се залови с проблема, защото това не беше така.

Отначало бе предположил някакъв очевиден — за него — дефект при производството. Но повредените деКалбове, които му беше изпратил Стивънс, отказваха да издадат тайната си. Той ги подложи на изследване под рентген, измерване с микрометър и интерферометър, на обичайните, на необичайните, доста уолдовски тестове. Те не реагираха.

Той сам построи свой деКалб в работилницата си, използвайки неработещите за модел и суровина. В последните фази употреби най-фините си скенери за наблюдение и най-малките си уолдоси — механични ръчички с размах не повече от инч.

Създаде един деКалб, идентичен на първоначалния модел толкова, колкото му позволяваше съвременната технология и

изключителната му изкусност.

ДеКалбът работеше прекрасно.

Но по-възрастният му брат-близък отказваше. Това не го обезкуражи — напротив, повдигна духа му. Беше доказал с абсолютна сигурност, че дефектите на деКалбовете бяха резултат не на обработката, а се дължаха на основна грешка в теорията. Проблемът наистина съществуваше.

Стивънс му беше съобщил за скандалното поведение на деКалбове в „метлата“ на Маклеод, но все още нямаше време да се занимава с това. Когато му дойдеше времето щеше да го обмисли. Междувременно обобща нещата. Гладкокожите маймуни бяха истерични и цялата история едва ли имаше смисъл. Хайде де, да се извиват като къдриците на Медуза Горгона!

Действително отдели половината от времето си на проблема на Граймс.

Бе принуден да признае, че биологическите науки — ако можеха да бъдат наречени науки — се оказаха по-интересни, отколкото си мислеше. Беше ги отбягвал — неуспехът на скъпоплатени „експерти“ да подобрят състоянието му като дете го накара да презира този вид изследвания. Бабешки пенкилери, облечени в съвременна терминология! Той харесваше Граймс и даже го уважаваше, но Граймс беше особен случай.

Данните на Граймс също бяха убедителни. Та това беше сериозно! Цифрите бяха непълни, но въпреки всичко убедителни. Кривите от трети ранг, екстраполирани убедително, показваха, че след двадесет години нямаше да има човек, който да може да работи в тежката промишленост. Щяха да могат само да натискат копчета.

Изобщо не му хрумна, че всичко, на което бе способен той самият, е да натиска копчета. Към бъдещата слабост на гладкокожите маймуни той се отнасяше както един едновременен фермер би се отнесъл към заболяването на товарно животно. Фермерът не смяташе, че той трябва да тегли ралото — това беше работа на коня.

Колегите-медици на Граймс наистина трябваше да са върховни глупаци.

Въпреки това той покани най-добрите физиолози, невролози, мозъчни хирурзи и анатоми, които можа да намери, поръчвайки ги,

както се поръчват стоки по каталог. Трябваше да разбере каква е работата!

Беше неприятно изненадан, когато се оказа, че по никакъв начин и с никакви средства не може да уреди да му бъде позволена вивисекция на хора. По това време беше вече убеден, че вредата от ултра късовълновата радиация се свежда до нервната система и че целият проблем трябваше да се разглежда от гледна точка на електромагнитната теория. Желанието му беше да направи някои специални опити, при които човешки същества щяха да бъдат пряко свързани с апарати негова конструкция, за да разбере каква е разликата в кривите на нервните импулси и електрическият ток. Той усещаше, че ако можеше да изключва части от нервната мрежа на човека и да ги заменя частично с електрически заместители, за да изследва целия процес *in situ*, можеше до стигне до изумителни открития. Вярно, че след това самият човек едва ли щеше да има много полза от себе си.

Но властите се оказаха твърде неотзивчиви и той трябваше да се задоволи с манекени и животни.

И все пак напредваше. Интензивната късовълнова радиация определено влияеше върху нервната система по два начина: първо, изпращаше импулси към невроните, които обаче не бяха достатъчно силни, за да предизвикат моторна реакция на мускулите, но, както предполагаше той, достатъчни, за да държат тялото в състояние на скрита нервна възбуда; и второ, жив обект, подложен на това излъчване, показваше с течение на времето незначително, но напълно измеримо спадане на амплитудата на нервните импулси. Ако това беше една електрическа мрежа, можеше да се каже, че намаляваше ефекта на изолацията.

Като сума двата ефекта се проявяваха върху индивида в състояние на лека умора, подобна на тази в ранните стадии на белодробната туберкулоза. Жертвата не се чувстваше болна — просто ѝ липсваше тонус. Не че не можеше да поема значително физическо натоварване — просто нямаше никакво желание да се товари — това би изисквало прекалено много напрежение и усилие на волята.

Но един ортодоксален патолог би бил принуден да признае, че пациентът е напълно здрав — малко умора, но не и нещо повече. Заседнал живот, може би. Препоръка: чист въздух, слънце, движение.

Единствено Док Граймс бе предположил, че сегашното общо и ярко изразено предпочитание към заседнал живот бе не следствие, а причина за липсата на енергичност. Промяната ставаше бавно, не по-бързо от нарастването на интензивността на радиацията във въздуха. Засегнатите индивиди, ако имаше такива, я бяха отбелязали просто като остаряване — „е, не сме това, което бяхме“. Това не им беше неприятно — не толкова, колкото да се напругаш.

Граймс бе започнал да се тревожи, когато забеляза, че всички от по-младите му пациенти бяха от типа „книжен червей“. Сигурно беше много хубаво едно дете да обича да чете книги, но той смяташе, че едно нормално момче би трябвало да прави и по някоя беля от време на време. Какво стана с челика и криеницата от неговото детство, защо децата вече не се прибираха със скъсани дрехи?

По дяволите, не биваше едно дете да прекарва всичкото си време, подреждайки колекцията си от марки!

За Уолдо отговорът ставаше все по-ясен.

Нервната система на човешкото тяло в известен смисъл напомняше антена и също като нея можеше да приема електромагнитните вълни. Но приемането не бе във вид на индуциран електрически ток, а на нервни импулси — много подобни, но в същото време и ясно различими от електрически ток. Електродвижещата сила можеше да се използва вместо нервните импулси за активиране на мускулните тъкани, но е.д.с. не беше нервен импулс. Например те се движеха с абсолютно различна скорост! Електрическият ток се движи със скорост, близка до тази на светлината, докато тази на нервния импулс се измерва с футове в секунда.

Уолдо усещаше, че ключът към проблема е тясно свързан с разликата в скоростите.

Не му бе позволено да не обръща внимание на фантастичния случай със скайкара на Маклеод толкова дълго, колкото бе възнамерявал. Обади му се д-р Рамбо. Уолдо прие повикването, тъй като то идваше от лабораториите на НАПА.

— Кой сте вие и какво желаете? — запита той появилия се образ. Рамбо се огледа страхливо.

— Ш-ш. Не толкова високо — прошепна той. — Може те да ни чуят!

— Кой са те и кой сте вие?

— „Те“ са тези, които правят всичко това. Вечер заключвайте вратите си! Аз съм д-р Рамбо.

— Д-р Рамбо? А, да. Е, докторе, каква е причината за това нахлуване.

Докторът се наведе напред толкова, че образът му изчезна от стерео екрана.

— Аз се научих да го правя. — каза той напрегнато.

— Да правите какво?

— Как да карам деКалбовете да работят. Милите, милите деКалбове. — Той изведнъж насочи ръце към Уолдо, безумно гърчейки пръсти. — Ето това правят те: така, така, така!

Уолдо почувства нормалното желание да прекъсне връзката, но надделя интересът му към това, което щеше да последва. Рамбо продължи:

— Знаете ли защо? Знаете ли? Отгатнете!

— Защо?

Рамбо потърка с пръст носа си и се усмихна закачливо.

— Не щете ли да знаете? Не бихте ли дали мило и драго, за да знаете? Но аз ще ви кажа!

— Тогава кажете ми.

Рамбо изведнъж придоби ужасен вид.

— Може би не трябва да правя това! Може би те ни слушат? Но ще го направя! Слушайте внимателно: Нищо не е сигурно!

— И това ли е всичко? — запита Уолдо, развеселен от гримасите му.

— „Това ли е всичко?“ Не ви ли стига? Кокошките кукуригат, а петлите снасят яйца. Вие сте на моето място, а аз съм на вашето. А може би не. Нищо не е сигурно! Нищо, нищо, НИЩО не е сигурно! Малкото топче се върти ли върти, и никой не знае къде ще спре то. Само аз се научих да го правя.

— Как да правите какво?

— Как да спирам малкото топче където ми е нужно. Вижте — той извади джобно ножче. — Когато се порежете, ви тече кръв, нали? — Той поряза показалеца на лявата си ръка. — Виждате ли? — Той доближи пръста си до камерата. Макар и дълбок, разрезът едва се забелязваше и изобщо не кървеше.

Страхотно, рече си Уолдо. Хистеричен васкуларен контрол — чисто клиничен случай. — Това всеки го може — каза той гласно. — Покажете ми нещо сериозно.

— Всеки ли? Разбира се, че всеки — стига да знае как! Я вижте сега. — Той заби острието в лявата си длан, така че то се показа от горната страна на дланта му. Той пораздвижи ножчето в раната, извади го и показа дланта си. Никаква кръв, а прорезът бързо зарастваше. — Знаете ли защо? Само вероятно е ножът да е там, а аз направих така, че да е невероятно!

Колкото и да беше забавно, на Уолдо започваше да му омръзва. — Това ли е всичко?

— Тези неща нямат край — обяви Рамбо, — тъй като нищо не е сигурно вече! Наблюдавайте! — Той положи ножчето на дланта си и я обърна надолу.

Ножчето не падна, а остана отдолу на дланта му.

Вниманието на Уолдо изведнъж бе привлечено. Може да беше трик и вероятно беше трик — но му направи много по-силно впечатление от липсата на кръв при порязване. Едното бе обичайно за някои видове психози, а другото просто не можеше да бъде. Той включи още една видеолиния и остро каза:

— Веднага ми намерете Главния инженер Стивънс от Норт Америкън Пауър Еър!

Рамбо не обърна внимание, а продължи да говори за ножчето. — То не знае коя страна е отдолу — мърмореше си той, — защото нищо вече не е сигурно. Може да падне, а може и да не падне. Май ще падне. Ето — падна! Искате ли да видите как ходя по тавана?

— Търсили сте ме, господин Джоунс? — включи се Стивънс.

Уолдо прекъсна аудиовръзката с Рамбо. — Да. Тази откачалка, Рамбо — хванете го и веднага ми го доведете. Искам да го видя!

— Но, господин Джо...

— Мърдайте! — той изключи Стивънс и поднови аудиовръзката с Рамбо.

— ... неопределеността. Хаосът се е възцарил, а магията шества свободно по света! — Рамбо разсеяно погледна Уолдо, засия и добави: — Приятен ден, господин Джоунс. Благодаря, че се обадохте!

Уолдо зачака нетърпеливо. Цялата работа бе една мистификация, казваше си той. Рамбо си беше направил една гигантска груба шега, а

Уолдо не обичаше този вид шеги. Той изпрати още едно повикване до Стивънс и остана на линията.

Когато Стивънс се обади отново, косата му беше разрошена, а лицето — зачервено.

— Лоша работа — каза той.

— Хванахте ли го?

— Рамбо ли? Накрая — да.

— Тогава го доведете.

— Във Фрийхолд? Но това е невъзможно! Вие не разбирате. Той е откачил — горният му етаж направо го няма. Отведоха го в болница.

— Много си позволявате — ледено каза Уолдо. Знам, че е луд, но ви казах точно това, което исках да кажа. Уредете въпроса! Намерете сестри! Подпишете декларация! Използвайте подкупи! Веднага ми го доведете! Това е необходимо!

— Наистина ли искате това?

— Нямам навик да се шегувам!

— Нещо общо с проучванията ли има? В това състояние едва ли ще ви бъде полезен, предупреждавам ви!

— Това ще реша аз! — каза Уолдо.

— Е, добре — със съмнение каза Стивънс. — Ще опитам.

— Гледайте да успеете!

Стивънс се обади след тридесет минути.

— Не мога да доведа Рамбо.

— Ти, тромав некадърник!

Стивънс се зачерви, но запази самообладание.

— Оставете личните нападки. Той е изчезнал. Въобще не е стигнал до болницата.

— Какво?

— Това е най-невероятното. Отведоха го в усмирителна риза и на носилка, като в корсет. Самият аз видях как го завързаха. Но е изчезнал по пътя. Санитарите се кълнат, че ремъците даже не са били разкопчани.

Уолдо щеше да каже „Нелепо“, но се въздържа. Стивънс продължи.

— Но това не е всичко. Аз самият искам да говоря с него. Помните ли деКалбовете, които бяха полудели — онези омагьосаните?

— Сещам се за какво става дума.

— Рамбо е успял да накара още един комплект деКалбове да правят същото.

Уолдо помълча няколко секунди и след това тихо каза:

— Д-р Стивънс. Искам да ви благодаря за сътрудничеството. Можете ли веднага да ми изпратите във Фрийхолд и двата палави комплекта рецептори?

Нямаше никакво съмнение. След като видя със собствените си очи необяснимото гърчене на антените и проведе всички тестове, които сметна за уместни, Уолдо бе принуден да заключи, че е изправен пред ново явление — явление, за което не познаваше правилата на играта!

Ако изобщо имаше правила...

Защото той беше честен пред себе си. Ако наистина виждаше това, което виждаше, тогава всички правила се нарушаваха от новото явление — правила, които той смяташе за всеобщи и от които досега не бе срещал изключения. Той си призна, че по начало отказите на деКалбовете бяха не по-малко нарушение на физическите закони, отколкото уникалното поведение на двата „омагьосани“ комплекта. Единствената разлика, че едното от тези странни явления беше зрелищно, а другото — не!

Очевидно д-р Рамбо бе установил това — бяха му казали, че се невротизирал все повече и повече след първия случай на отказ на рецепторите на деКалб.

Той съжаляваше за изчезването на д-р Рамбо. Лудият Рамбо му бе направил много по-силно впечатление от нормалния. Очевидно човекът имаше някакви способности — в края на краищата, бе открил нещо — нещо, признаваше Уолдо, което самият той не бе успял да открие досега, макар че това го бе довело до безумие.

Уолдо не се страхуваше, че това, което бе открил Рамбо, би могло да повлияе на собствения му разсъдък. Самоувереността му може би беше оправдана. Собствената му леко параноидална склонност беше тъкмо достатъчна, за да го опази от един враждебен свят. За него това бе здравословно и необходимо приспособяване към едно иначе непоносимо състояние, не повече патологично от един мазол или придобит вследствие на заболяване имунитет.

Иначе той бе в състояние да посреща тревожните факти с повече невъзмутимост, отколкото 99 процента от съвременниците си. Той се

беше родил с нещастиято, беше го срещал и побеждавал многократно. Самият дом, който го заобикаляше, бе свидетелство за спокойствието и безстрашието, с което бе надделял над един свят, към който не можеше да се приспособи.

Беше изчерпал преките подходи за изследване на странно виещите се металически прътове. Рамбо не можеше да бъде разпитан. Добре тогава, оставаше още един човек, който знаеше по проблема повече от Уолдо. Щеше да го намери! Позвъня на Стивънс отново.

— Има ли нещо ново за д-р Рамбо?

— Ни вест, ни кост. Започвам да мисля, че нещастникът е мъртъв.

— Може би. А този магьосник доктор на асистента ви — Шнайдер ли се казваше?

— Грампс Шнайдер.

— Точно така. Може ли да уредите да говоря с него?

— По телефона или лично?

— Бих предпочел да дойде тук, но разбирам, че е стар и слаб и може би няма да е възможно да напусне Земята. Ако страда от космическа болест, няма да ми бъде от полза.

— Ще видя какво може да се направи.

— Много добре. Ускорете нещата! А също така, д-р Стивънс...

— Да?

— Ако се наложи да се използва телефон, наредете цялата стереоуредба да бъде занесена в дома му. Искам обстановката да е максимално благоприятна!

— Окей.

— Представи си само — рече Стивънс на Маклеод. — Великият Аз и Само Аз се е загрижил на някой друг да му бъде удобно.

— Дебелакът трябва да се е поболял — реши Маклеод.

— Май че е така. Тази задача е по-скоро за теб, Мак. Ще трябва да дойдеш с мен до Пенсилвания.

— Какво ще правим със завода?

— Кажи на Карудърз, че това е положението. И да гръмне нещо, не бихме могли да помогнем.

Стивънс отново се появи на екрана по-късно същия ден. — Г-н Джоунс...

— Да докторе?

— Това, което искате, не може да стане.

— Искате да кажете, че Шнайдер не може да дойде във Фрийхолд?

— Точно така, а също и че не може да говори с вас по видеофона.

— Предполагам, това значи, че е мъртъв?

— Не съм казал това! Не желае да говори по видеофона при никакви обстоятелства — нито с вас, нито с някой друг. Казва, че съжалява, че не може да ви услужи, но е против всички тези неща — камери, видео, телевизия и така нататък. Смята ги за опасни. Затънал е в суеверия.

— Д-р Стивънс, като посредник има още много да се желае от вас.

Стивънс преброи до десет и рече:

— Уверявам ви, че направих всичко по силите си, за да задоволя желанието ви! Ако качеството на сътрудничеството ми не ви задоволява, говорете с господин Глисън! — Той се изключи.

— Би ли искал да го ритнеш в зъбите? — замечтано каза Маклеод.

— Мак, ти направо четеш мисли!

Уолдо направи опит със свои хора, но получи същия отговор. Ситуацията за него бе непоносима — от години не се бе сблъсквал с човек, когото да не може да подкупи, да заплаши или — в краен случай — да убеди. Купуването нямаше да стане — той инстинктивно чувстваше, че Шнайдер не може да бъде мотивиран от алчност. А как може да заплашваш или да убеждаваш някого без да можеш да го виждаш?

Това бе улица без изход. По-добре да забрави всичко.

Имаше обаче един начин, който спокойно можеше да бъде определен като „по-лошо от смърт“.

Не! Не и това! По-добре не мисли за това. По-добре да зареже цялата работа, да признае, че не може да се справи и да го каже на Глисън. От седемнадесет години не бе стъпвал н повърхността на Земята. Нищо не можеше да го накара до подложи тялото си на непоносимите мъчения на това ужасно гравитационно поле. Нищо!

А можеше и да го убие — да се задави, да се задуши до смърт. Не!

Той грациозно се устреми през помещението, един пълничък Купидон. Да размени свободата си, дори временно, за онези мъчителни окови? Смешно! Не си струваше.

По-добре да предложиш на един акрофоб да се покатери по купола на катедрала или на един клаустрофоб да интервюира някого в най-дълбоката мина на света.

— Чичо Гюс?

— О, Уолдо, здравей! Радвам се, че се обаждаш!

— Безопасно ли е за мен да сляза на земята?

— А? Как така? Говори, човече! Не те разбирам!

— Питам, ще ми навреди ли едно пътуване до Земята?

— Връзката е ужасна. Стори ми се, че казваш, че искаш да се върнеш на Земята.

— Точно това казах.

— Какво става, Уолдо? В ред ли си?

— Чувствам се отлично, но трябва да се срещна с един човек на земната повърхност. Няма друг начин да говоря с него, а трябва да направя това. Ще ми навреди ли пътуването?

— Стига да внимаваш, не. В края на краищата, тук си роден. Но бъди предпазлив, натрупал си доста тлъстина около сърцето си.

— Боже мой, да не смяташ, че е опасно?

— Не. Ти си достатъчно здрав. Само не се пренапрягай. И гледай да не избухваш.

— Ще внимавам. Със сигурност ще внимавам! Чичо Гюс?

— Да?

— Ще дойдеш ли с мен да ме придружаваш?

— О, не смятам, че това е необходимо.

— Моля те, чичо Гюс! Не се доверявам на никой друг!

— Време е да порастнеш, Уолдо. Но този път ще дойда с теб.

— Сега запомнете, — каза Уолдо на пилота, — че абсолютното ускорение никога не бива да надхвърля едно цяло и една десета g, дори и при приземяването. Ще наблюдавам акселографа през цялото време.

— Карам линейка от дванадесет години — каза пилотът — и никога досега клиент не се е оплакал, че му друса.

— Това не е отговор. Разбрахте ли ме? Едно и една десета — не доближавайте дори тази цифра, докато не преминем стратосферата. Тихо, Балдур! Стига си подсмърчал.

— Разбрах ви.

— Дано да е така. Премията ви зависи от това.

— Може сам да си се приземите, ако искате.

— Не ми харесва отношението ви, човече. Ако умра в амортизационния резервоар, никога няма да си намерите работа.

Пилотът промърмори нещо.

— Какво беше това? — остро запита Уолдо.

— Казах, че може би си струва.

Уолдо започна да се зачервява и отвори уста.

Граймс го прекъсна. — По-леко, Уолдо! Не забравяй сърцето си.

— Да, чичо Гюс.

Граймс се промъкна напред, давайки знак на пилота, че иска да говори с него.

— Не обръщайте внимание на нищо, което казва, — тихо посъветва той пилота — освен за ускорението. Той наистина не може да понася големи ускорения. Би могъл да умре в резервоара.

— Продължавам да мисля, че няма да е голяма загуба. Но ще внимавам.

— Добре.

— Готов съм за влизане — извика Уолдо. — Ще ми помогнеш ли с коланите, чичо Гюс?

Резервоарът не беше от стандартния противоускорителен тип, а специална модификация, построена за това единствено пътуване. Имаше приблизително формата на много голям ковчег и бе поставен в пръстени, които винаги да го държат в нормално положение относно оста на абсолютното ускорение. Уолдо плуваше във вода — специфичното тегло на затлъстелия му корпус беше ниско, отделен от нея с гъвкав изолиран чувал. Главата и раменете му лежах на анатомична поставка. Имаше и съоръжения за реанимация.

Граймс бе до него с неoadреналин — седалката му беше от лявата страна на резервоара. Балдур бе привързан към поставка отдясно на резервоара, уравновесявайки Граймс.

Граймс повери дали всичко е в ред и извика към пилота:

— Стартирайте, когато сте готов.

— Окей. — Той завинти входния люк и проходната тръба бавно се прибра във Фрийхолд, освобождавайки кораба. Те плавно потеглиха.

Уолдо притвори очи. Лицето му имаше израз на ангелско страдание.

— Чичо Гюс, ами ако деКалбовете откажат?

— Няма страшно! Линейките имат шест пъти по-голям резерв.

— Сигурен ли си?

Когато Балдур почувства тежестта, започна да скимти. Граймс му заговори и то се успокои. Но скоро — на Уолдо му се стори, че изминаха дни, — с напредването на кораба в гравитационното поле на Земята нарастна и абсолютното ускорение, макар и скоростта на кораба да не се бе променила значително. Кучето усещаше пълзящата по тялото му уморителна тежест. То не можеше да я разбере и това никак не му харесваше. Започна да вие.

Уолдо отвори очи. — Милостиви небеса! Не можеш ли да направиш нещо? Сигурно умира!

— Ще видя. — Граймс разкопча предпазния колан и се протегна през резервоара. Движението му наруши баланса на пръстените и Уолдо бе захвърлен към стената на резервоара.

— О, — простена той — внимателно!

— Спокойно. — Граймс погали кучето по главата и му заговори. Когато то се успокои, той набра в шепа кожата между плешките му и постави контактна инжекция, след което разтри мястото. — Това ще ти помогне да се чувстваш по-добре, старо момче.

Връщането му на място отново отхвърли Уолдо в края на резервоара, но той понесе това с мъченическо мълчание.

Линейката направи само една бърза маневра след навлизането в атмосферата. И Уолдо, и кучето изскимтяха. — Частен кораб — извика пилотът в отговор. — Не забеляза светлините, които ми дават предимство. — Той промърмори нещо за жените-водачи.

— Не беше негова грешка — каза Граймс на Уолдо. — Самият аз видях.

Пилотът ги приземи с изключителен финес на празното място, подготвено между шосето и къщата на Шнайдер. Очакваха ги група хора, които под ръководството на Граймс откачиха резервоара и

изнесоха Уолдо на открито. Това бе направено бавно и внимателно, но все пак не можа да мине без поклащания и неравномерни движения. Уолдо го понесе твърдо, но под затворените му клепачи се показаха сълзи.

Когато го изнесоха, той отвори очи и попита:

— Къде е Балдур?

— Аз го разкопчах — информира го Граймс, — но още не ни е последвал.

Уолдо го извика с пресипнал глас.

— Тук, Балдур! Ела при мен, момчето ми!

Вътре кучето чу гласа на господаря си, надигна глава и ниско излая. Все още чувстваше ужасната слабост, но пропълзя по корем, опитвайки се да се подчини. Граймс стигна до вратата тъкмо на време, за да види какво се случи след това.

Кучето достигна края на поставката и направи нелеп опит да се изстреля по посока на гласа на Уолдо. То се опита да се придвижи по единствения начин, който знаеше и без съмнение очакваше, че ще прелети през вратата и ще спре полета си до резервоара вън. Вместо това падна от няколко фута на пода на кораба с агонизиращо скимтене, приземявайки се по най-неподходящия начин с вдървени предни крака.

Остана да лежи там, където падна, без да издава глас и без да се опитва да помръдне. Само трепереше ужасено.

Граймс се приближи и го огледа външно, увери се, че животното не е наранено и се върна навън.

— Балдур преживя малък инцидент — каза той на Уолдо. — Не е ранен, но горкият дявол не знае как да върви. По-добре е да го оставиш на кораба.

Уолдо леко поклати глава.

— Искам да бъде с мен. Уредете носилка!

Граймс взе двама души да му помагат, получи носилка от пилота и се захвана с пренасянето на кучето. Един от мъжете каза:

— Нещо не ми харесва тази работа. Това куче изглежда зловещо. Погледнете очите му.

— Не е така — увери го Граймс. — Просто си е изкарало акъла от страх. Хайде, аз ще поема главата му.

— Какво му има? Същото като на дебелия ли?

— Не, кучето е абсолютно здраво и силно. Просто никога не се учило да ходи. Това е първото му пътуване до Земята.

— Е, да стана кукумявка!

— Знам един такъв случай — включи се другият. — Куче, отгледано в Лунополис — през първата седмица на Земята изобщо не искаше да се движи, само клечеше, виеше и правеше купчинки по пода.

— И това също — мрачно каза първият.

Поставиха Балдур до ваната на Уолдо. С голяма усилие Уолдо се надигна на лакът, протегна ръка и я сложи върху главата на животното. Кучето я близна, а треперенето му почти престана. — Хайде, хайде — прошепна Уолдо. — Лоша работа, а? Спокойно, стари приятелю, спокойно.

Балдур потупа с опашка.

Уолдо трябваше да бъде носен от четири души, а Балдур — от двама. Грампс Шнайдер ги чакаше на входа на къщата си. Той не каза нищо при приближаването им, но им посочи да внесат Уолдо в къщата. Мъжете с кучето се поколебаха. — И него също — каза той.

Когато останалите се бяха оттеглили — даже и Граймс се върна при кораба, Шнайдер заговори:

— Добре дошъл, г-н Уолдо Джоунс!

— Благодаря ви, дядо Шнайдер.

Старият човек грациозно кимна без да каже нещо и отиде до носилката на Балдур. Уолдо се почувства длъжен да го предупреди, че кучето е недружелюбно с непознати, но нещо странно — може би ефектът от нервиращото гравитационно поле — го накара да премълчи. След това видя, че е нямало за какво да се безпокои.

Балдур спря жалното си скимтене, вдигна глава и лизна Грампс Шнайдер по брадичката. Опашката му весело потупваше. Уолдо усети внезапно бодване на ревност — кучето никога не бе приемало непознат без специална заповед от Уолдо. Това бе нелоялност, предателство! Но той подтисна неприятното чувство и оцени случая като тактическо преимущество за себе си.

Шнайдер побутна настрани главата на кучето и опипа тялото му, мачкайки и разтягайки крайниците му. След това хвана муцуната му в ръце, оголи венците му и ги огледа. После обърна клепачите на очите му. След това го остави и се приближи до Уолдо.

— Кучето не е болно — каза той. — Мозъкът му го обърква. Защо така?

Уолдо му разказа за необикновеното минало на Балдур. Шнайдер кимна в знак на съгласие — Уолдо не схвана дали го е разбрал или не — и насочи вниманието си към Уолдо.

— Не е хубаво мъж в разцвета на силите си като теб да лежи на легло. Болестта — откога те има тя?

— Цял живот, дядо.

— Това не е добре. — Шнайдер го прегледа както Балдур. Уолдо, чието чувство за лична неприкосновеност бе по-силно от това на обикновените хора, го изтърпя по чисто прагматични причини. Щеше да се наложи да ухажва и убеждава това странно старо същество. Нямаше смисъл да го настройва срещу себе си.

За да отвлече вниманието си от недостойната процедура, която бе приел, а и за да научи повече за стария шарлатанин, Уолдо заразглежда помещението. То бе съчетание на кухня и дневна, претрупано, тясно и дълго. В единия край имаше огнище, което обаче бе зазидано, а за кюнеца от петролната печка бе пробита дупка в комина. Огнището бе разкривено, тъй като към лявата му страна бе прилепена фурна. От другата страна имаше къс тезгях с мивка. Мивката се снабдяваше с вода от малка ръчна помпа, излизаща от тезгяха.

Уолдо реши, че Шнайдер или е по-стар, отколкото изглежда, което изглеждаше невероятно, или пък бе получил къщата от някой, който вече бе отдавна мъртъв.

Краят на дневната беше безразборно затрупан, както става в помещенията с недостатъчна площ. Книги изпълваха няколко рафта, бяха натрупани на пода, стояха на неустойчиви купчини по столовете. Древно дървено бюро, претрупано с книжа, с отдавна излязла от употреба механична пишеща машина на него, стоеше в един ъгъл. Над него на стената висеше орнаментиран часовник, напомнящ къща. Над циферблата му имаше две вратички. Докато Уолдо гледаше, малка червено боядисана птичка изскочи от лявата вратичка, каза четири пъти „Тю-тю!“ и с паническа бързина се завърна обратно. Веднага след това от дясната вратичка се показа малка сива птичка, лениво каза три пъти „Ку-ку“ и се прибра. Уолдо реши, че би му харесало да има такъв часовник.

Разбира се, механизмът с махало нямаше да функционира във Фрийхолд, но той можеше лесно да изработи центрофуга с ускорение едно g , в която да го държи, така че да се намира в подобна на земната среда.

Дори не му дойде на ум да симулира движението на махалото със скрит вътрешен източник на движение той обичаше нещата да работят естествено.

Вляво от часовника имаше старомоден календар от хартия. Годаината не се виждаше, но буквите над самия календар бяха големи и ясни: „Световен панаир в Ню Йорк — сувенири от света на бъдещето“. Очите на Уолдо се отвориха широко и той се върна към нещо, което беше забелязал на възглавничката за топлийки на края на писалището. Това бе кръгло пластмасово копче, поставено на върха на топлийка, така че да може да се прикрепя към дрехата. То не беше далеч от очите на Уолдо и той можа да прочете надписа върху него:

БЕЗПЛАТНО СРЕБРО ШЕСТНАДЕСЕТ КЪМ ЕДНО

Шнайдер наистина беше стар!

Към другата стая се минаваше през тясна арка. Уолдо не можеше да види добре какво има там, тъй като на арката имаше завеса от дълги ресни с едри орнаментални мъниста.

Стаята бе изпълнена с мириси, някои от тях на старо и на прах, но не и на запуснатост.

Шнайдер се изправи и погледна надолу към Уолдо.

— Тялото ти е в изправност. Можеш да станеш и да вървиш.

Уолдо слабо поклати глава.

— Съжалявам, дядо, но не мога.

— Трябва да посегнеш към силата и да я накараш да ти служи!
Опитай!

— Съжалявам, но не знам как.

— Това е единствената трудност. Всичко е съмнително, освен когато си сигурен. Ти губиш силата си в Другия Свят! Трябва да посегнеш към Другия Свят и да си я поискаш обратно!

— Къде е този Друг Свят, дядо?

Шнайдер се поколеба как да отговори на този въпрос.

— Другият Свят — каза той след малко — е светът, който не виждаш. Той е тук, там и навсякъде. Но е най-вече тук! — Той докосна челото си. — Умът стои в него и изпраща своите послания към тялото. Чакай! — Той се затътри към едно малко шкафче, от което извади неголям буркан. В него имаше крем, който той разтри по ръцете си.

Върна се при Уолдо и коленичи до него. Вземайки в двете си ръце едната от неговите, той започна леко да я масажира.

— Нека мозъкът ти се успокои — говореше той. — Почувствай силата! Другият Свят е близо и е изпълнен със сила. Почувствай я!

Масажът беше много приятен за уморените мускули на Уолдо. Кремът и докосването на ръката на стария човек създаваха чувство на топлота и отпускане. Ако беше по-млад, мислеше си Уолдо, щях да го наема за масажист. Има магнетично докосване.

Шнайдер се изправи отново и каза:

— Сега по-добре ли си? Почивай, докато направя кафе!

Уолдо се отпусна доволно. Беше много уморен. Нервното напрежение идваше не само от пътуването — намираше се все още в прегръдките на това проклето гравитационно поле, затънал като муха в мед. Масажът на Грампс Шнайдер го направи отпуснат и сънлив.

Сигурно бе задрямал, тъй като последното, което си спомняше, че видя, бе как Шнайдер пуска черупка от яйце в кафеника. След това старият човек стоеше пред него с кафеника в едната ръка и с димяща чаша в другата. Той ги остави, взе три възглавници, подложи ги зад гърба на Уолдо и му предложи кафето. Уолдо с желание протегна двете си ръце към чашата.

Шнайдер я задържа.

— Не, — укори го той. — Едната ръка е достатъчна. Прави, както ти показвах. Посегни към Другия Свят за сила! — Той взе дясната ръка на Уолдо и я постави на дръжката на чашата, като я придържаше със своята. Другата прекара по дължината на дясната му ръка, отново предизвиквайки топли тръпки.

Уолдо с изненада установи, че държи чашата сам! Това бе един приятен триумф: по времето, когато напусна Земята преди седемнадесет години, неизменният му навик беше никога да не посяга да вземе нещо само с една ръка. Във Фрийхолд, разбира се, често

боравеше с малки предмети с една ръка, без да използва уолдоси. Вероятно годините на практика бяха подобрили контрола му. Отлично!

Понавирил нос, той пиеше кафето с една ръка, полагайки изключително внимание да не изплиска чашата върху себе си. А кафето беше хубаво — нямаше как да не признае това — не по-лошо от това, което самият той си приготвяше от най-скъпи екстракти, а може би и по-добро.

Когато Шнайдер му предложи кейк, кафяв от захарта и синамона и току-що претоплен, Уолдо перчейки се го взе с лявата ръка без да помоли да бъде освободен от чашата. После продължи да яде и пие, подпирайки между глътките и хапките ръцете си на ръба на ваната.

Краят на този Kaffeeklatsch изглеждаше подходящо време да поведе разговора за деКалбовете. Шнайдер потвърди, че познава Маклеод, и си спомни, макар и неясно, за случая, когато бе помогнал да се ремонтира „метлата“ му.

— Хю Доналд е добро момче — каза той. — Машините аз не обичам, но ми е приятно да поправам нещата на момчетата.

— Дядо, — запита го Уолдо — ще ми кажеш ли как поправи кораба на Хю Доналд Маклеод?

— Имаш ли такъв кораб, който искаш да поправя?

— Имам много такива кораби, които съм се наел да поправя, но трябва да ти кажа, че досега не успях да направя това. Така че дойдох при теб, да ми покажеш правилния начин!

Шнайдер се замисли върху това.

— Това е трудно. Бих могъл да ти покажа, но не е толкова важно какво правиш, а как мислиш за него! Това става само с практика.

Уолдо изглежда имаше зачуден вид, тъй като старият човек го погледна и добави:

— Казват, че има два начина да се гледа на всичко. Това е вярно, но и по-малко от вярно, тъй като има много начини. Някои от тях са добри, други лоши. Един от древните е казал, че едно нещо или е, или не е. Това е по-малко от вярно, тъй като едно нещо може едновременно да бъде и да не бъде. С практика човек може да го види и по двата начина. Понякога нещо, което го има за този свят, го няма за Другия свят. Кое е важно, понеже ние живеем в Другия свят.

— Живеем в Другия свят?

— Как иначе можем да живеем? Умът — не мозъкът, а умът — е в Другия Свят и стига до този свят чрез тялото. Това е един правилен начин да се гледа на тези неща, макар че има и други.

— Има ли повече от един начин да се гледа на рецепторите на деКалб?

— Разбира се!

— Ако кажа да ми донесат тук един комплект, който не работи добре, ще ми покажеш ли как да гледам на него?

— Това не е необходимо — каза Шнайдер. Аз не обичам да носят машини в къщата ми. Ще ти нарисувам картина.

Уолдо искаше да настоява, но подтисна чувствата си. — Дошъл си тук да молиш за съвет — рече си той. — Не учи учителя как да учи!

Шнайдер взе молив и парче хартия, на което внимателно и чисто изобрази скица на снопа антени и централния вал на скайкар. Скицата бе доста точна, макар че липсваха някои важни второстепенни детайли.

— Тези пръсти — каза Шнайдер — посягат към дълбочината на Другия Свят за своята сила. После тя преминава по този стълб — той посочи вала, — където се използва за задвижване на колата.

Доста точно алегорично обяснение, помисли Уолдо. Ако приемем Другия Свят просто като термин за означаване на хипотетичния ефир, можеше да се приеме за вярно, макар и не съвсем пълно. Но на него това нищо не му говореше!

— Хю Доналд — продължаваше Шнайдер — беше уморен и ядосан. Той намери една от лошите истини.

— Искате да кажете — бавно каза Уолдо, — че корабът на Маклеод се е повредил, понеже той се е тревожил за това?

— Как иначе?

Уолдо не беше готов с отговора. Бе станало очевидно, че старият човек имаше някои чудати вярвания, но все пак можеше да покаже на Уолдо какво да прави, даже и на Шнайдер да не му бе ясно защо го прави.

— И какво направи, за да го промениш?

— Не съм променял нищо — потърсих другата истина!

— Но как? Намерихме следи от тебешир...

— А, онези? Те ми бяха само от помощ да концентрирам вниманието си в правилната посока. Аз ги нарисувах ето така — той

показа с молива на скицата — и си помислих как пръстите се протягат за силата. И те го направиха!

— Това ли е? И нищо повече?

— Това е достатъчно!

Или старият човек не знаеше как е извършил ремонта, мислеше Уолдо, или нямаше нищо общо с това — чисто и смайващо съвпадение.

Беше подпрял празната чаша на ръба на ваната, докато пръстите му само я прикрепяха. Заетостта му попречи да ѝ обръща достатъчно внимание, тя се изплъзна, издрънча и се счупи на пода.

Беше силно огорчен.

— О, толкова съжалявам, дядо! Ще ви изпратя друга!

— Няма нищо! Ще я поправа. — Шнайдер внимателно събра парчетата и ги постави на писалището. — Ти имаш умора. — добави той. — Това не е хубаво. Прави те да губиш това, което си постигнал. Сега си върви у дома и когато си починеш, може да почнеш сам да се опитваш да посегнеш към силата.

Идеята беше добре дошла за Уолдо. Беше страшно изморен и беше явно, че няма да научи нищо конкретно от приятния стар мошеник. Той обеща прочувствено и съвсем неискрено да практикува „посягането към силата“ и помоли Шнайдер да му направи услугата да повика придружителите.

Обратното пътуване мина без събития. Уолдо дори не се заяде с пилота.

Шах! Машини, които не работеха, а би трябвало и машини, които наистина работеха, но по невъзможен начин. И нямаше към кого да се обърне, освен към изкукуруигалия старец. Уолдо поработи няколко дни без желание, повтаряйки тестове, които вече беше правил, не желаейки да си признае, че е в глуха улица, че не знае какво да прави и че фактически не можеше да се справи и трябва да се обади на Глисън, за да му каже това.

Двата „омагьосани“ комплекта деКалбове продължаваха да работят при активиране със същите странни и невероятни извивания на антените. Други деКалбове, които не работеха и му бяха изпратени за ремонт, все още отказваха да функционират. Трети пък, които още не бяха аварирани, работеха прекрасно без нелепото шаване.

За пореден път той взе малката скица, която Шнайдер беше начертал, и я заразглежда. Всъщност имаше още една възможност, мислеше той: да се върне отново на Земята и да настоява Шнайдер в негово присъствие да направи това, което бе накарало деКалбове да работят. Сега знаеше, че още първия път трябваше да настоя за това, но бе толкова изтощен от борбата с онова дяволско гравитационно поле, че не му беше останала воля да настоява.

Може би трябваше да накара Стивънс да свърши това и да стереофотографира процеса за по-късно изучаване. Не, старецът имаше предубеждение срещу изкуствените образи.

Той леко се понесе към един от недействащите деКалбове. Това, което Шнайдер твърдеше, че е направил, бе нелепо просто. Той бе нарисувал тебеширени чертички по всяка антена ето така, за да фиксира вниманието си. След това бе погледнал надолу и бе помислил как те се „протягат за силата“, прониквайки в Другия Свят, изпъвайки се...

Балдур започна да лае бясно.

— Спри, глупако! — сопна му се Уолдо, без да сваля очи от антените.

Всеки отделен метален молив се извиваше и протягаше. Чуваше се ниското бръмчене на работата в нормален режим.

Уолдо още мислеше за това, когато телевизорът привлече вниманието му. Никога не бе съществувала опасност да се умопобърка като Рамбо и все пак от мислите главата го заболя. Продължаваше да бъде вгълбен в себе си, когато включи своя видеофон.

— Да?

Беше Стивънс. — Добър ден, г-н Джоунс. Ние се чудехме, тоест...

— Говорете, човече!

— Колко близо сте до решението? — изплю камъчето Стивънс.
— Защото нещата стават неотложни.

— В какъв смисъл?

— Миналата нощ в Голям Ню Йорк имаше частична авария. За щастие, не във върховото време и ремонтната група е успяла да замени повредените блокове преди изчерпването на резервите, но може да си представите какво щеше да бъде в натоварените часове. В моя отдел

през последните седмици аварията се удвоиха и клиентите се оплакват. Имаме срочна нужда от резултати.

— Ще си получите резултатите — високомерно каза Уолдо. — В момента съм в крайния стадий на изследванията. — Всъщност не беше чак толкова сигурен, но Стивънс го дразнеше повече от другите гладкокожи маймуни.

Съмнение и надежда се отразиха по лицето на Стивънс.

— Сигурно няма да можете да ни дадете обща идея за същността на решението?

Не, Уолдо не можеше да го направи. Все пак си струваше да разиграе Стивънс. — Елате по-близо до камерата и ще ви кажа. — Той се наведе напред и сега те бяха нос до нос. — Магията шества по света!

Веднага прекъсна връзката.

Долу в подземната лаборатория на Норт Америкън Стивънс се взираше в черния екран.

— Какво става, шефе? — осведоми се Маклеод.

— Не знам точно. Но ми се чини, че дебеланкото е превъртял точно както Рамбо.

Маклеод се захили доволно. — Чудесно, винаги съм смятал, че е същинска кукумявка.

Стивънс изглеждаше съвсем сериозен.

— По-добре се моли да не е откачил. Ние зависим от него. Дай сега да видя оперативните доклади.

Магията шестваше по света! Беше не по-лошо обяснение от което и да е друго. Причинно-следствената връзка бе обърната с главата надолу, а свещените закони на физиката вече не действаха. Магия! Както се беше изразил Грампс Шнайдер, изглежда всичко зависеше от погледа върху нещата.

Очевидно Шнайдер знаеше за какво говори, макар че естествено не познаваше физическите принципи, залегнали в теорията на деКалбовете.

Момент сега! Момент само. Може би той неправилно бе подходил към този проблем. Беше подходил към него с определена гледна точка, която го караше да се отнася критично към твърденията

на стария човек — едно допускане, че той, Уолдо, знаеше повече за цялата работа, отколкото Шнайдер. Наистина той беше отишъл при Шнайдер, но го смяташе за провинциален доктор-лечител, човек, който може би имаше част от информацията, нужна на Уолдо, но по начало си беше невеж и суеверен.

Да предположим, че погледнеше на ситуацията от друга гледна точка. Нека приемем, че всичко, което Шнайдер беше казал, почива на реални факти и прозрение, а не на алегии и суеверие...

Той реши да помисли здравата няколко часа.

На първо място, Шнайдер бе използвал фразата „Другия Свят“ многократно. Какво означаваше тя буквално? „Свят“ означаваше континуум пространство-време-енергия и следователно „Другият Свят“ беше също такъв континуум, но различен от този, в който се намираще той. Теорията на физиката не намираще никакво противоречие в такова схващане: възможността да съществуват безкраен брой континууми бе позната и ортодоксална идея. В някои случаи дори беше удобно да се направи такова допускане.

Това ли бе искал да каже Грампс Шнайдер? Буквално „Друг Свят“ във физическо отношение? Замисляйки се сега, Уолдо бе убеден, че е искал да каже точно това, макар и да не бе използвал конвенционалната научна фразеология. „Друг Свят“ звучи поетично, но да кажеш „още един континуум“ имаше чисто физическо значение. Термините го бяха подвели.

Шнайдер бе казал, че Другият Свят е наоколо — тук, там и навсякъде. Че не беше ли това едно доста точно описание на пространство, наложено върху друго пространство в съотношение едно към едно? Другото пространство можеше да бъде толкова близко до настоящото, че интервалът между тях да е безкрайно малък, и все пак да не може да се стигне или забележи, точно както две слепени плоскости можеше да се смятат за еднакво простиращи се във времето и пространството с невъобразимо малък интервал между тях, но въпреки всичко отделени една от друга.

Другото Пространство не бе напълно недостижимо — Шнайдер говореше за проникване в него. Идеята беше фантастична, но трябваше да я възприеме за целите на изследването. Шнайдер бе намекнал — не, беше заявил, че е въпрос на настройка на ума.

Наистина ли бе толкова фантастично? Ако един континуум се намираще на едно безкрайно малко разстояние и все пак физически недостъпен, щеше ли да бъде странно, ако се окажеше, че най-лесно може да бъде достигнат чрез някакво неуловимо и вероятно подсъзнателно действие на мозъка? Всичко това трудно се схващаше, но Небесата знаеха, че никой човек няма представа как точно работи мозъкът. Никаква представа! Беше абсурдно смешно да се опиташ да обясниш написването на една симфония с термините на механиката на колоидите. Не, никой не знаеше как работи мозъкът и още една необяснима негова особеност можеше лесно да се преглътне.

Като си помислиш, цялата представа за съзнание и мислене бе фантастично невъзможна.

Добре, значи Маклеод бе повредил скайкара си с лоши мисли, а Шнайдер го бе поправил с правилни мисли. И какво тогава?

Почти веднага по екстраполация той достигна до едно предварително заключение: причините за аварията на другите деКалбове вероятно бяха в самите оператори. Операторите вероятно са били изтощени, уморени, разтревожени за нещо и по някакъв неясен засега начин бяха въздействали върху деКалбовете със своите грижи. Нека за удобство да приемем, че в Другия Свят деКалбовете бяха направили късо съединение. Терминологията беше слаба, но му помагаше да оформи картината.

Хипотезата на Граймс! „Уморени, изтощени, разтревожени за нещо!“ Недоказано, но той беше сигурен в това. Епидемията от аварии бе просто един аспект на общата *myasthenia*, причинявана от късовълновата радиация.

Ако това беше вярно...

Той се свърза по видеофона със Земята и поиска да говори със Стивънс.

— Д-р Стивънс — започна той веднага, — има една предварителна предпазна мярка, която искам да вземете веднага.

— Каква?

— Първо нека ви запитам: имате ли много аварии на деКалбове в частни кораби? Какво е съотношението?

— В момента не мога да ви дам точни цифри — отвърна Стивънс леко озадачен — но практически такива аварии няма. Пострадаха търговските линии.

— Точно както подозирах. Частен пилот няма да лети, ако не се чувства във форма, но когато това му е работа, човек няма избор. Направете така, че всички професионални пилоти на кораби с деКалбове да бъдат подложени на физически и психически прегледи. Всички, които не се чувстват типтоп да останат на Земята. Обадете са на д-р Граймс — той ще ви каже за какво да внимавате.

— Доста много искате, г-н Джоунс. В края на краищата повечето от тези пилоти — на практика всички от тях, не са наши служители. Нямаме контрол върху тях.

— Това си е ваш проблем — повдигна рамене Уолдо. — Опитвам се само да ви кажа как да намалите аварията междуременно преди да съм представил крайното решение на проблема.

— Но...

Уолдо не чу нищо повече — беше прекъснал, когато самият той приключи. Той вече говореше по постоянно включената мрежа със земния си бизнес-офис — неговите „дресирани тюлени“. Даде им някои много странни инструкции — поръчки за книги, стари книги, редки книги. Книги за магия.

Стивънс се консултира с Глисън преди да предприеме каквото и да е относно трудното поръчение на Уолдо. Глисън се колебаеше.

— И никаква причина ли не даде за искането си?

— Никаква! Каза ми да се обърна към д-р Граймс и да поискам съвет специално за какво да внимаваме.

— Д-р Граймс?

— Докторът по медицина, който ме представи на Уолдо — наш общ приятел.

— Спомням си. М-м... ще бъде трудно да оставим на Земята хора, които не работят при нас. Все пак, предполагам, че няколко от по-големите ни клиенти няма да откажат да сътрудничат, ако ги помолим за това и им дадем някаква причина. Защо изглеждаш толкова озадачен?

Стивънс му каза за последното необяснимо изявление на Уолдо.

— Смятате ли, че всичко това може да му е повлияло както на д-р Рамбо?

— М-м. Може би в този случай няма да е добре да последваме съвета му. Можете ли да предложите нещо друго?

— Честно казано, не.

— Тогава не виждам начин да не се съобразим с него. Той е последната ни надежда. Може би слаба, но единствена.

Стивънс се поободри. — Мога да поговоря с д-р Граймс за това. Той знае за Уолдо повече от всеки друг.

— Ти без друго трябва да се консултираш с него, нали? Много добре — действай!

Граймс изслуша историята без коментар. Когато Стивънс свърши, той каза:

— Уолдо вероятно има предвид симптомите, които наблюдавах във връзка с излагането на късовълнова радиация. Това е лесно, мога да ти дам коректурите на монографията, която подготвям. Всичко ще ти разкажа.

Информацията не вдъхна увереност на Стивънс — напротив, убеди го, че Уолдо е мръднал. Но не каза нищо. Граймс продължи:

— Що се отнася до друго, Джим, не мога да си представя, че Уолдо ще започне да губи разсъдъка си по този начин.

— Никога не ми е изглеждал много стабилен.

— Разбирам какво искаш да кажеш. Но параноидалната му жилка в сравнение с това, което сполетя Рамбо е не повече от детска шарка в сравнение със заушки. Фактически една психоза може да предпазва от друга. Но ще отида да го видя.

— Ще отидеш ли? Отлично!

— Е, няма да е днес. Имам счупен крак и няколко деца със сериозна простуда, които трябва да държа под око. Но ще смогна до края на седмицата.

— Док, защо не зарежеш тази медицинска практика! Трябва да е ужасно.

— И аз мислех така, когато бях млад. Но преди около четиридесет години спрях да лекувам болести и започнах да лекувам хора. Оттогава ми прави удоволствие.

Уолдо бе затънал в четене, поглъщайки томове по магия и свързани с нея области с максимална бързина. Преди никога не беше се интересувал от такива теми. Но сега, помнейки че може би — дори сигурно — можеше да се научи нещо от тях, той ги възприемаше с изключителен интерес.

За друг свят се споменаваше често: понякога го наричаха Другия Свят, понякога — Малкия Свят. Четейки с убеждението, че става дума за един действителен, материален, различен континуум, той виждаше, че фактически всички практикуващи забранените изкуства, се придържаха към една и съща гледна точка. Те даваха указания как да се използва този друг свят, понякога отвлечени, понякога чисто практични.

Почти очевидно беше, че поне 90 процента от цялата магия, а може би и повече, беше празни приказки и чиста мистификация. Мистифицираха дори практиците, тъй като нямаха научен метод. Използваха еднозначна логика, не по-малко погрешна от двузначната логика на стария детерминизъм на Спенсър. Нямахме и помен от съвременната многозначна, множествена логика.

Въпреки това, законите за непосредствената близост, симпатията и хомеопатията имаха някаква деформирана валидност, разгледани във връзка с концепцията за друг — различен, но достъпен свят. Човек, който имаше достъп до друго пространство, като нищо можеше да повярва на логика, при която едно нещо с еднаква лекота може да бъде, да не бъде, или да бъде каквото и да е.

Въпреки идиотщините и бърканиците, характеризиращи похватите на магьосниците от времето, когато това изкуство е било обичайна практика, свидетелствата за постигнати резултати бяха внушителни. Кураре и дигиталис, хинин, хипноза и телепатия. Хидравличните съоръжения на египетските жреци. Самата химия бе произлязла от алхимията. В тази връзка, повечето съвременни науки водеха началото си от магьосниците. Науката бе отстранила излишното, беше прекарала всичко през цедилката на двузначната логика и бе придала на познанието форма, в която да може да се ползва от всички.

За съжаление, тази част от магията, която бе отказала да се подчини на строгите категории на методолозите от деветнадесети век, бе окастрена и обявена извън науката. Тя изпадна в немилост, бе забравена и се проявяваше само под формата на басни и суеверия.

Уолдо започваше да смята тайните изкуства за забравени клонове на науката, изоставени преди да бъдат изяснени.

И все пак често, дори и в наше време, се бяха проявявали някои характерни с неопределеността си — която той сега отдаваше на

хипотетичните допълнителни континууми — аспекти на магията. Доказателствата бяха повече от достатъчни за всеки, който подходеше към тях без предубеждение: Poltergeisten, падащи от небето камъни, апортация, „урочасани“ хора — или, като си помислеше, хора, в които по необясними причини се фокусираше неопределеността, обитавани от призраци къщи, странни пожари от вида, за който на времето се е смятало, че се причиняват от саламандри. Имаше стотици такива случаи, внимателно записани и добре документирани, но пренебрегвани от ортодоксалната наука като невъзможни. Те наистина бяха невъзможни според известните закони, но разгледани от гледна точка на паралелно съществуващия допълнителен континуум, те ставаха напълно достоверни.

Той се предупреди да не приема своята временна хипотеза за Другия Свят за доказана, но все пак тя бе една правдоподобна хипотеза, дори да се окажеше, че не дава обяснение на някои странни събития.

Другото Пространство можеше да има различни физически закони и нямаше причина това да не бъде така. Въпреки това, той реши да продължи да предполага, че то е много подобно на пространството, което познаваше.

Другият Свят дори може би бе населен. Това беше интересна мисъл! В такъв случай всичко можеше да се направи „с магия“. Всичко!

Време бе да престане да си измисля и да се захване с малко сериозна изследователска работа. Вече със съжаление се бе отказал да прилага формулите на средновековните магьосници. Изглежда те никога не записваха цялата процедура — нещо съществено, както показваха съчиненията и собствените му впечатления, се предаваше устно от майстора на чирака. Опитът му с Шнайдер потвърждаваше това. Имаше неща, отношения, които трябваше да се предават директно.

Със съжаление започна да учи това, което трябваше да знае, без чужда помощ.

— О, чичо Гюс, радвам се да те видя!

— Реших да ти хвърля едно око. Не си се обаждал от седмици.

— Вярно е, но работих страшно усилено, чичо Гюс.

— Може би прекалено усилено. Не трябва да прекаляваш. Я да видя езика ти.

— Нищо ми няма. — Но Уолдо все пак извади езика си, Граймс го огледа и после му измери пулса.

— Изглежда тиктакаш окей. Научи ли нещо?

— Доста работи. Почти намерих цаката на тая работа с деКалбовете.

— Това е добре. Това, което си предал на Стивънс ми подсказва, че си попаднал на нещо, което има връзка с моя малък проблем.

— В известен смисъл, да — но точно в обратния. Изглежда, че именно твоят проблем е създал проблема на Стивънс.

— Тъй ли?

— Съвсем сериозно. Симптомите, предизвикани от ултракъсовълновата радиация може би имат много общо с аварията при деКалбовете.

— Как така?

— И аз самият не знам. Но сгласих една работна хипотеза и сега я проверявам.

— Хм. Искаш ли да говориш за това?

— С тебе — разбира се. — Уолдо се впусна в описание на срещата си с Шнайдер, за която не бе говорил с Граймс, макар че последният бе с него по време на пътуването. Както знаеше Граймс, Уолдо никога не обсъждаше нещо без да е готов за това.

Разказът за третия комплект деКалбове, заразени от невероятните гърчове, накара Граймс да повдигне вежди.

— Искаш да кажеш, че си се научил как се прави това?

— Да, така е. Може би не „как“, но мога да го правя. Правил съм го няколко пъти. Ще ти покажа.

Той отплува към единия край на голямото помещение, където на временни стойки бяха разположени няколко комплекта деКалбове, малки и големи. — Ето този крайният пристигна днес. Повреден. Ще му направя фокус-мокуса на Грампс Шнайдер и ще се оправи. Чакай малко. Забравих да включа излъчването.

Той се върна в централния пръстен, където беше обичайното му място, и включи излъчвателя. Тъй като самият кораб напълно екранираше всякакви външни излъчвания, той бе инсталирал малка

енергостанция и излъчвател, подобни на гигантите на НАПА, тъй като иначе нямаше начин да тества приемането на деКалбовете.

Той отново се присъедини към Граймс и премина покрай подредените деКалбове, включвайки захранването им. Антените на всичките освен два започнаха чудатите движения, които той мислено наричаше „контракции на Шнайдер“.

— Онзи в другия край — отбеляза той — действа, но не се извива — никога не се е повреждал и не е бил третиран. Той е контролният. Но този тук — той посочи пред себе си — се нуждае от поправка. Гледай ме.

— Какво мислиш да правиш?

— Право да ти кажа, не знам точно. Но ще го направя. — Той наистина не знаеше нищо, освен това, че трябва да се вгледа надолу в антените, да помисли как те достигат Другия Свят, как посягат за силата, посягат...

Антените започнаха да се вият.

— Е, между нас да си остане, това е всичко. Научих го от Шнайдер. — Бяха се върнали в центъра на сферата по предложение на Граймс под предлог да си вземе цигарите. Виенето на антените го правеше неспокоен, но не искаше да го признае.

— Как си обясняваш това?

— Смятам го за неправилно тълкувано явление от Другото Пространство. Знаем за това по-малко, отколкото Франклин е знаел за мълнията. Но съм сигурен, че ще науча повече. Бих могъл веднага да дам на Стивънс решение на проблемите му, стига да знаех как да решим твоя проблем.

— Не виждам връзката.

— Би трябвало да има начин всичко да минава през Другото Пространство. Енергията да се излъчва в Другото Пространство и да се приема оттам. Тогава радиацията няма да вреди на човешките същества. Тя няма да преминава през тях, а ще ги заобикаля. Опитах с моя излъчвател, но за сега нямам успех. Въпрос на време е да се справя.

— Дано да е така. Като стана дума, твоят излъчвател май продължава да действа?

— Да.

— Тогава ще си сложа предпазните дрехи. И за тебе не е добре.

— Няма значение, ще го спра.

Чу се сладкогласно чуруликане. Балдур излая. Граймс се огледа да види откъде идва звукът.

— Какво е това? — запита той.

— О, това е часовникът ми с кукувица. Хубав е, нали? — Граймс се съгласи, макар че не виждаше особена полза от него. Уолдо го беше поставил в лек метален обръч, който се въртеше с бързина, достатъчна да създаде центробежна сила от 1 g.

— Сглобих го — продължи Уолдо — докато бях затънал в този проблем с Другото Пространство. Трябваше да се занимавам с нещо.

— Тази работа с Другото Пространство все още не я сгривам.

— Представи си един друг континуум, много приличен на нашия и наложен върху него, както можеш да наложиш един върху друг два листа хартия. Двете пространства не са идентични, но обикновено са разделени едно от друго с най-малкия интервал, който можеш да си представиш, съществуват паралелно, но не се докосват. Между тях има абсолютно съответствие едно към едно точка по точка, както смятам аз, но те не са задължително с еднакъв размер и форма.

— Хей, я си помисли пак — те би трябвало да бъдат!

— Не е задължително. Кое има повече точки? Линия дълга един инч или линия с дължина една миля?

— Едната миля, разбира се.

— Не! Имат абсолютно еднакъв брой точки. Искаш ли да ти го докажа?

— И така ти вярвам. Но никога не съм учил такава математика.

— Добре. Можеш да приемеш думата ми. Нито размерът, нито формата са пречка да съществува пълно, точка по точка, съответствие между двете пространства. И двата термина са неподходящи. „Размерът“ е свързан със собствената вътрешна структура на пространството, неговите измерения, изразени в собствените му уникални константи. „Формата“ е нещо, което се случва в себе си — или поне не в нашето пространство — и е свързана с криви, отвореност, затвореност, свиване и разширяване.

Граймс повдигна рамене.

— Всичко това ми звучи като дрънканици.

Той отново започна да наблюдава въртящия се в своя обръч часовник с кукувица.

— Естествено — весело се съгласи Уолдо. — Нашият собствен опит ни ограничава. Знаеш ли какво мисля аз за Другия Свят? — Въпросът беше чисто риторичен. — Мисля, че е с размера и формата на щраусово яйце, но съдържа цяла вселена, съществуваща до нашата, оттук до последната звезда. Знам, че това е невярна картина, но ми е по-удобно да мисля така.

— Не знам — каза Граймс и се обърна във въздуха. Сложното движение на махалото на часовника го замайваше. — Слушай, нали беше изключил излъчвателя?

— Изключих го. — съгласи се Уолдо и погледна накъдето гледаше Граймс. Антените на деКалбовете продължаваха да се гърчат. — Поне така си мислех — каза той със съмнение и се обърна към контролното табло на излъчвателя. Очите му се отвориха широко. — Но аз наистина съм го изключил! Той не работи!

— Тогава за какъв дявол...

— Млъкни! — Трябваше да мисли — и то бързо. Наистина ли беше изключен излъчвателят? Той доплува до него и го огледа. Беше безжизнен — мъртъв като динозавър. Само за да бъде сигурен, той се върна, нахлузи първичните уолдоси, прекъсна съответните вериги и частично го разглоби. Но деКалбовете още се гърчеха.

Единствен деКалбът, който не бе подлаган на Шнайдерово третиране, не работеше — не се чуваше никакво бръмчене. Но другите работеха като безумни, приемайки енергия — но откъде?

Чудеше се дали Маклеод бе споменал на Грампс Шнайдер за излъчвателите, от които деКалбовете черпеха своята енергия. За себе си беше сигурен, че не му е казал. Просто не беше станало дума за това. Но Шнайдер бе казал нещо: „Другият Свят е близо до нас и е пълен с енергия!“

Въпреки намерението му да възприема казаното от стария човек буквално, не бе обърнал внимание на това твърдение. Другият Свят е пълен с енергия.

— Извинявай, че ти се сопнах, чичо Гюс.

— Няма нищо.

— Но какво смяташ, че става?

— Май си изобретил вечното движение, синко?

— Може би, в известен смисъл. Или може би сме отменили закона за запазването на енергията. Тези деКалбове теглят енергия,

която никога не е била в този свят!

— Х-м!

За да провери хипотезата си, той се върна в контролния пръстен, сложи си уолдосите, включи един подвижен скенер и започна да претърсва пространството около деКалбовете с най-чувствителните датчици за излъчване, с които разполагаше. Стрелките изобщо не помръдваха. В стаята нямаше излъчвания с честотата, на която работеха деКалбовете.

Енергията идваше от Другото Пространство. Не от неговия излъчвател, не от блестящите станции на НАПА, а от Другото Пространство. В такъв случай той дори не беше близо до решаването на проблема с дефектиралите деКалбове, а можеше и никога да не го реши. Момент, всъщност какво гласеше договорът? Той се опита да си припомни точните формулировки.

Май че имаше начин да се заобиколят. Може би. Да, а този най-нов шашвац трик на възпитаниците на Грампс Шнайдер можеше да има някои много трикови аспекти. Започна да вижда някои възможности, но му трябваше време да ги обмисли.

— Чичо Гюс?

— Да, Уолдо?

— Можеш да се върнеш и да кажеш на Стивънс, че ще бъда готов с отговорите. И неговият, и твоят проблем ще бъдат решени. Междувременно имам да обмислям много неща и бих искал да остана сам, моля те.

— Заповядайте, господин Глисън. Тихо, Балдур! Влезте. Разполагайте се. Здравейте, д-р Стивънс.

— Здравейте господин Джоунс.

— Това — посочи Глисън следващата го фигура — е господин Харкнес, началник на юридическия отдел.

— А, да, разбира се. Ще трябва да разгледаме някои точки от договора. Добре дошли във Фрийхолд, господин Харкнес.

— Благодаря — студено каза Харкнес. — Ще присъстват ли вашите адвокати?

— Те присъстват — посочи Уолдо един стереоекран. На него се виждаха две фигури, които се поклониха и изрекоха някакви

учтивости.

— Това е абсолютно неправилно — възрази Харкнес. — Свидетелите трябва да присъстват лично. Чутото и видяното по телевизионен приемник не е доказателство.

Уолдо сви устни.

— Искате да правите въпрос от това?

— Не, не — бързо каза Глисън. — Няма значение, Чарлз. — Харкнес се подчини.

— Няма да ви губя времето, господа — започна Уолдо. Събрали сме се, за да отчете изпълнението на договора си с вас. Условията са известни — ще ги прескочим. — Той вмъкна ръце в първичните уолдоси. — До онази стена са подредени известен брой рецептори на радиационна енергия, обикновено наричани деКалбове. Ако желае, д-р Стивънс може да провери серийните им номера...

— Не е необходимо.

— Отлично. Ще включа моя локален излъчвател, за да можем да проверим ефективността на функционирането им. — Докато говореше, уолдосите му не спираха. — След това ще активирам рецепторите един по един. — Ръцете му се задвижиха във въздуха: чифт малки вторични уолдоси включиха и последния комплект в редицата. — Това е един стандартен модел, доставен ми от д-р Стивънс, който никога не се е повреждал. Можете да се уверите, че и сега функционира нормално, докторе.

— Виждам това.

— Ще наричаме такъв рецептор „деКалб“, а функционирането му „нормално“. — Малките уолдоси се задвижиха отново. — А това е рецептор, който аз наричам „Шнайдер-деКалб“, поради особеното третиране, което е получил, — антените се разшаваха — а функционирането му — „тип Шнайдер“. Ще проверите ли, докторе?

— Окей.

— Носите ли дефектен рецептор?

— Както виждате, да.

— Успяхте ли да го поправите?

— Не, не успях.

— Сигурен ли сте? Внимателно ли го изследвахте?

— Съвсем внимателно — кисело призна Стивънс. Беше започнало да му писва от помпозността на Уолдо.

— Отлично. Сега ще го приведа в работно състояние. — Уолдо напусна контролния пръстен, оттласна се към дефектния деКалб и застана така, че тялото му да скрива действията му от другите. После се върна в пръстена и с помощта на уолдосите включи деКалба.

Той незабавно демонстрира активност тип Шнайдер.

— Това е положението, господа — обяви той. — Намерих начин да ремонтирам деКалбовете, които се повреждат спонтанно. Готов съм да приложа Шнайдеровото третиране към всички деКалбове, които ще ми донесете. Това влиза в хонорара ми. Готов съм да обуча ваши хора как да прилагат третирането на Шнайдер. Това също влиза в хонорара ми, но не мога да гарантирам, че всички от тях ще могат да се ползват от инструкциите ми. Без да навлизам в технически детайли, ще ви кажа, че третирането е трудно, много по-трудно, отколкото изглежда. Мисля, че д-р Стивънс може да потвърди това. — Той се усмихна тънко. — С това задълженията ми към вас приключват.

— Един момент, господин Джоунс — намеси се Глисън. — Гарантиран ли е един деКалб от бъдещи повреди след третирането на Шнайдер?

— Абсолютно! Гарантирам ви това!

Те се засуетиха, а Уолдо изчакваше. Накрая Глисън заговори:

— Това не са точно резултатите, които очаквахме, господин Джоунс, но ние сме съгласни, че вие изпълнихте поръчението си, и както разбирам, ще ремонтирате всички рецептори, които ви бъдат донесени, и ще инструктирате други хора според техните способности как се прави това.

— Точно така.

— Хонорарът ви ще бъде внесен по вашата сметка незабавно.

— Добре. Разбрахме се и постигнахме съгласие. Напълно и успешно ли изпълних поръчението ви?

— Да.

— Много добре тогава. Имам да ви покажа още нещо. Ако имате малко търпение... — Една секция от стената се отмести, гигантски уолдоси се протегнаха в съседното помещение и изнесоха огромен апарат, външно напоящ най-общо обикновен комплект деКалбове, но значително по-сложен. Повечето от усъвършенстванията бяха чиста декорация, но дори опитен инженер щеше да се нуждае от много време, за да докаже това.

Съоръжението действително имаше една новаторска особеност: вграден метър, чрез който можеше да се измери времето за функциониране, след което устройството се самоунищожаваше, както и радиоконтрол, чрез който временния лимит можеше да се променя. Освен това, метърът унищожаваше себе си и устройството при опит за намеса на лица, незапознати с конструкцията му. Това беше експерименталният отговор на Уолдо на проблема за безплатната и неограничена енергия.

Но за тези неща той не спомена нищо. Малките уолдоси бързо прикачваха обтегачи към апарата, и когато всичко беше готово, той каза:

— Това, господа, е един инструмент, който аз наричам „Джоунс-Шнайдер-деКалб“. Това е и причината, поради която скоро няма да бъдете в бизнеса по продажба на енергия.

— Така ли? — каза Глисън. — Мога ли да запитам защо?

— Защото — беше отговорът — аз мога да продавам енергия поевтино, с по-големи удобства и при условия, които вие не можете да предложите.

— Доста силно твърдение.

— Ще направя демонстрация. Д-р Стивънс, вие видяхте, че другите рецептори работят. Ще ги изключа. — Уолдосите направиха това. — Сега ще спра излъчвателя и ще ви помоля да се уверите с помощта на ваши собствени уреди, че в това помещение няма никакво излъчване на радиационна енергия, освен обикновената светлина.

Стивънс направи това малко намусено. — Тук няма нищо — съобщи той след няколко минути.

— Добре. Дръжте инструментите си под ръка, така че да сте сигурен, че няма и да има нищо. Сега ще активирам моя рецептор. — Малките механични ръце щракнаха включвателите. Наблюдавайте внимателно, докторе.

Стивънс го направи. Но не се довери на показанията на контролното табло на апарата, а свърза паралелно свои измерителни уреди.

— Какво става, Джеймс? — шепнешком запитва Глисън.

Стивънс изглеждаше отвратен. — Това проклето нещо черпи енергия отникъде!

Всички погледнаха Уолдо. — Имате колкото желаете време, господа — щедро каза той. — Обсъдете нещата.

Те се оттеглиха настрана, доколкото позволяваше помещението и зашепнаха. Уолдо виждаше, че Харкнес и Глисън настояваха за нещо, а Стивънс не се съгласяваше. Това му допаднаше. Той се надяваше Стивънс да не хвърли още един поглед върху фантазмагорията, наречена от него „Джоунс-Шнайдер-деКалб“. Засега Стивънс не трябваше да знае прекалено много. Той бе внимавал да не каже нещо излишно, не беше казал цялата истина, а тя гласеше: всички Шнайдерови деКалбове бяха източници на безплатна енергия.

Щеше да е доста притеснително, ако Стивънс откриеше това!

Уолдо нарочно бе направил устройството за измерване и унищожаване загадъчно и сложно, но то не беше безполезно. По-късно щеше да посочи съвсем правилно, че без такова устройство НАПА просто нямаше да може да остане в бизнеса.

Чувстваше се на тръни. Цялата работа беше чист комар: щеше му се да знае повечко относно явлението, което се опитваше да продаде, но — той мислено вдигна рамене, запазвайки израза на самодоволна увереност — работата вече се бе проточила няколко месеца, а положението с енергията бе критично. Това решение вършеше работа, стига да можеше по-скоро да види подписите им на оставените за целта празни места в договора.

Защото той нямаше намерение да конкурира НАПА.

Глисън се отгласна от Стивънс и Харкнес и спря при Уолдо. — Господин Джоунс, може ли да уредим това по приятелски начин?

— Какво предлагате?

Един час по-късно Уолдо с въздишка на облекчение наблюдаваше потеглянето на кораба на своите гости. Хубав номер, мислеше той, и беше свършил работа — не успяха да го усетят. Великодушно се бе оставил да бъде убеден, че е необходима консолидация, стига — беше си позволил темпераментно да настоява за това — договорът да се сключеше веднага, никакви слушвания и адвокатски престрелки. Сега или никога! Предлаганият договор, виртуозно бе изтъкнал той, не му носеше никакви облаги в случай, че

твърденията му относно Джоунс-Шнайдер-деКалбовете се окажеха неверни.

Глисън си беше помислил, беше се съгласил да подпише и беше подписал.

Дори и тогава Харкнес се беше опитал да докаже, че Уолдо е бил служител на НАПА. Уолдо сам бе написал в договора: възнаграждение само при изпълнение на специалното поръчение. Харкнес нямаше опора за твърденията си — дори Глисън бе съгласен с това.

В замяна на пълните права върху рецептора Джоунс-Шнайдер-деКалб, за който трябваше да предостави чертежите — чакай само Стивънс да види и разбере принципа! — той получаваше дял в привилегировани акции на НАПА, без право на глас, но с пълен дивидент и необлагаеми. Идеята за ненамеса в управлението на компанията беше негова. В енергийния бизнес се очертаваше изобилие от главоболия. Той вече ги виждаше — нелегални конструкции, опити да се надхитрят метрите и много други. Епохата на безплатната енергия бе дошла и опитите да бъде спряна с течение на времето щяха да се окажат безплодни.

Уолдо се засмя така, че стресна Балдур, който развълнувано залая.

Сега можеше да си позволи да забрави Хатауей.

Отмъщението му имаше само една потенциална слабост: беше уверил Глисън, че третираните по метода на Шнайдер деКалбове ще продължават да работят без проблеми. Смяташе, че това е вярно просто понеже имаше вяра в Грампс Шнайдер. Но не беше готов да го докаже. Той самият съзнаваше, че не знае достатъчно за явленията, свързани с Другия Свят, за да е уверен ще се случи ли, или не, дадено нещо. Все още оставаше необходимостта от обширни и задълбочени изследвания.

Но Другият Свят беше дяволски трудно място за изследване!

Да предположим, мислеше си Уолдо, че човешката раса беше сляпа, че просто липсваха очите като орган. Независимо колко цивилизована, просветена и напреднала в научно отношение можеше да бъде тя, трудно може да се допусне, че една такава раса би могла да развие наука като астрономията. Може би щяха да познават Слънцето като цикличен източник на енергия с променяща се посока, тъй като Слънцето е толкова мощно, че може да бъде „видяно“ с кожата на

тялото. Те щяха да го забележат и да изобретят инструменти, с които да го изследват.

Но бледите звезди, щяха ли някога да знаят за тях? Изглеждаше по-скоро невероятно. Самата идея за небесната вселена, с нейните тихи дълбини и звездна величавост, щеше да бъде извън техния обсег. Даже ако тази концепция със сила бъдеше наложена на някой от техните учени, така че да бъде принуден да признае фантастичната, невероятна теза за факт, как би могъл той да изследва детайлите на явлението?

Уолдо се опита да си представи астрономически фототелескоп, замислен и разработен от сляп човек, предназначен да бъде обслужван от сляп човек и да събира данни, които да могат да бъдат интерпретирани от сляп човек. Трябваше да се откаже от това допускане, тъй като имаше прекалено много рискове. Щеше да е нужна изтънчеността на гений, далеч по-голям от неговия, за да се справи с неизбежно заплетените причинни връзки на дедуктивното мислене, нужно за решаването на такъв проблем. Би било пряко собствените му сили да изобрети такива инструменти за сляп човек. Не виждаше как един слепец би могъл да преодолее всичките трудности без чужда помощ.

В известен смисъл точно това бе направил Шнайдер за него — сам той би се провалил безнадеждно.

Но даже и при дадените от Шнайдер насоки, проблемът с изследването на Другия Свят все още много напомняше дилемата със слепия астроном. Той не можеше да види Другия Свят, а беше в състояние да контактува с него само чрез Шнайдеровото третиране. Дяволщина! Как можеше да конструира инструменти за изучаването му?

Той подозираше, че накрая ще трябва да се върне при Шнайдер за по-нататъшни инструкции, но това средство му изглеждаше толкова непривлекателно, че въобще се отказа да мисли за него. Пък и можеше да се окаже, че Грампс Шнайдер не може да му даде много: те говореха на различни езици.

Това, което знаеше, бе следното: Другият Свят съществуваше и можеше да бъде достигнат понякога с подходяща настройка на ума — целенасочено, както го бе научил Шнайдер, или подсъзнателно, както се беше случило с Маклеод и другите.

Самата идея му беше неприятна. Че с мисъл и само с мисъл може да се въздейства върху физически явления, противоречеше на цялата материалистична философия, с която бе отгледан. Предразсъдъците му бяха в полза на реда и на неизменните природни закони. Културните му предшественици — философите експериментатори, които бяха построили света на науката и съпътстващата я техника: Галилео, Нютон, Едисон, Айнщайн, Щайнмец, Джийнз и хилядите им колеги — бяха възприемали физическата вселена като механизъм, действащ с неизбежна необходимост. Всяко явно отклонение от този тип действие се възприемаше като грешка при наблюденията, неподходящо формулиране на хипотезата или недостатъчност на данните.

Даже краткото царуване на принципа на неопределеността на Хайзенберг не бе променило фундаменталната ориентация към Реда и Космоса: Хайзенберговата неопределеност беше нещо определено! Можеше да бъде формулирана, изразена, от нея можеше да се изведе строга статистическа механика. През 1958 година реформулираната от Хоровиц вълнова механика елиминира тази концепция. Редът и причинната връзка бяха възстановени.

Но тази проклета работа! Беше все едно да се молиш за дъжд, да си правиш пожелания при падане на метеор, да се уповаваш на лечители с вяра, или да заколиш шопар в чест на епископ Бъркли с неговия свят в съзнанието: „... дървото не е дърво, когато на двора няма никой, който да го вижда!“

Емоционално Уолдо не бе така тясно свързан с Абсолютния ред като Рамбо и нямаше опасност умът му да се повреди поради невалидността на основни концепции. И все пак беше по-удобно нещата да функционират така, както се очакваше да правят това. Предвидимостта на нещата се базираше на реда и естествените закони, а без предвидимост не можеше да се живее. Часовниците трябваше да вървят точно; водата — да завира, когато към нея се приложеше достатъчно топлина; храната трябваше да изгражда тялото, а не да бъде отрова; рецепторите на деКалб трябваше да работят, и то по начина, по който бяха конструирани; Хаосът беше непоносим, тъй като не можеше да се живее с него.

Да предположим, че Хаосът наистина царуваше, а редът, с който сме свикнали, е просто игра на въображението: докъде би ни довело това? В такъв случай, мислеше си Уолдо, щеше да е напълно възможно десетфунтова тежест да пада десет пъти по-бързо отколкото еднофунтовата до деня, когато дръзкият Галилей щеше да си науми, че това не е така. Може би цялата педантична наука на балистиката се базираше на убежденията на няколко твърдоглавци, които бяха продали идеята си на света. Може би самите звезди се държаха на орбитите си благодарение на неувяхващата вяра на астрономите. Един подреден Космос, създаден от Хаоса — от Ума!

Светът е бил плосък, преди географите да решат нещо друго. Светът е бил плосък, а Слънцето, с размер на бъчва, е изгривало от изток и е залязвало на запад. Звездите са били малки светлинки, обсипали прозрачния свод, почти докосващ върховете на най-високите планини. Бурите са били израз на гнева на боговете и са нямали нищо общо с движението на въздушните маси. В света е доминирал създадения от Ума анимизъм.

Напоследък нещата се бяха променили. Беше се наложило като преобладаващо едно материалистично и причинно-следствено схващане за света — именно върху него се базираше цялата технология на машинната цивилизация. Машините работеха тъй както беше предназначението им, защото всички вярваха в тях.

Докато няколко пилота, изнемощели от прекаленото излагане на радиация, бяха загубили доверие в машините си и им бяха придали несигурност, освобождавайки магията, шестваща по света.

Той започваше да разбира какво се бе случило с магията. Магията като закон за грешките в един анимистичен свят постепенно е била изтласкана от прогресиращата философия на инвариантната причинно-следствена връзка. В сегашно време — до освобождаването ѝ — тя е изчезнала, с изключение на проявите на „суеверие“. Естествено, учените експериментатори съобщаваха за неуспех при изследването на обитавани от духове къщи, апортация и тем подобни, тъй като убежденията им не позволяваха на явленията да се случат.

В дълбоките джунгли на Африка можеше да е различно — когато нямаше бели хора да наблюдават! Странните, изплъзващи се закони на магията може би все още имаха сила.

Може би тези допускания бяха прекалено крайни, но те имаха едно преимущество пред ортодоксалните концепции — включваха в себе си магиите, които Грампс Шнайдер правеше на деКалбовете, за да заработят. Всяка работна хипотеза, която не вземаше предвид способността на Шнайдер — а и неговата — да накарат мислено комплекта деКалбове физически да заработи, не струваше пукната пара. Неговата хипотеза се съгласуваше с твърденията на Грампс: „Всичко е несигурно“ и „Едно нещо може едновременно да бъде, да не бъде, или да бъде каквото и да е! Има много начини да се гледа на нещата. Някои начини са добри, някои са лоши.“

Добре. Нека приемем това. Нека действаме в съответствие с това: Светът се променяше в зависимост от това, как човек гледаше на него! В такъв случай, Уолдо знаеше как да гледа на света. Той гласуваше за реда и предвидимостта!

Той щеше да дава стила. Той щеше да наложи върху Космоса своята собствена концепция за Другия Свят!

Това, че увери Глисън относно дефектоустойчивостта на третираните по Шнайдер деКалбове, бе добро начало. Добре. Така да бъде. Те наистина бяха дефектоустойчиви. Никога вече нямаше да аварират.

Той продължи да формулира и изяснява в ума си своята концепция за Другия Свят. Щеше да го третира като уреден по подобие на тукашното пространство. Връзката между двете пространства се осъществяваше чрез нервната система: кортекса, таламуса, гръбначния стълб и нервите бяха тясно свързани и с двете пространства. Такава картина се съгласуваше с казаното му от Шнайдер и доколкото знаеше, не противоречеше на наблюдаваните явления.

Чакай! Ако нервната система се намираще едновременно в двете пространства, това обясняваше сравнително бавното разпространяване на нервните импулси в сравнение с електромагнитните. Да! Ако другото пространство имаше различна константа „с“, сравнително по-малка от тукашната, това би било едно от последствията.

Започна да чувства спокойна увереност, че това е така.

Дали само размишляваше или създаваше вселена?

Май ще трябваше да изостави създадената в ума му картина на Другото Пространство с размер и форма на щраусово яйце, тъй като пространство с по-бавна скорост на светлината би било по-голямо, а не

по-малко от тукашното. Не... не, размерът на пространството не зависеше от неговата константа „с“, а от радиуса на извитостта му, изразен в константата „с“. Тъй като „с“ означаваше скорост, размерът зависеше от схващането за времето — в случая от времето като скорост на ентропията. Ето тук имаше една характеристика, по която двете пространства можеха да бъдат сравнявани: те обменяха енергия и влияеха взаимно върху ентропията си. Това от пространствата, което по-бързо се стремеше към изравняване на ентропията, бе „по-малкото“.

Нямаше нужда да изоставя представата си за щраусовото яйце — доброто старо яйце! Другият Свят беше затворено пространство с бавна „с“, висока скорост на ентропия, малък радиус и почти изравнено ниво на ентропия — идеален резервоар за енергия във всяка точка, готова да се излее в тукашното пространство там, където се осъществеше контакт. За своите обитатели, ако имаше такива, то може би се простираше на хиляди светлинни години, но за него то беше едно щраусово яйце, изпълнено до пръсване с енергия.

Вече обмисляше начини за проверка на хипотезата си. Ако използвайки един Шнайдер-деКалб черпеше максимално количество енергия, щеше ли това да повлияе върху тукашния потенциал? Щеше ли да се установи ентропиен градиент? Можеше ли процесът да се обърне обратно, ако се намереше начин да се изпомпва енергия в Другия Свят? Можеше ли да се установят различни нива в различни точки и по този начин да провери каква е скоростта на движение към максималната, изравнена ентропия?

Можеше ли въз основа на скоростта на разпространяване на нервните импулси да се съди за константата „с“ на Другото Пространство? Можеше ли това да се съчетае с ентропията и евентуални изследвания, за да се получи математическа картина на Другото Пространство по отношение константите и възрастта му?

Той се залови с това. Неговите необуздани допускания определено бяха довели до нещо добро: бе дефинирал поне една линия за атакуване на Другото Пространство, бе разработил действащ принцип за механизма на телескопа на своя слепец. Каквато и да беше истината, тя беше нещо повече от една истина: ставаше дума за цяла серия нови истини! Тази серия от нови истини се характеризираше със значителна сложност, включвайки законите, обуславящи вътрешно

присъщите свойства на Другото Пространство плюс новите закони, произлезли от взаимодействието на Другото Пространство с Нормалното Пространство. Нищо чудо, че според Рамбо всичко можеше да се случи! Почти всичко, наистина — при правилно прилагане и съчетаване на трите групи закони: законите на Нашето Пространство, законите на Другото Пространство и общите за двете пространства закони.

Но преди теоретиците да започнат работа, налице бе крещяща нужда от нови данни. Уолдо не беше теоретик — факт, който признаваше с лека ръка, считайки теорията за непрактична и ненужна, чиста загуба на време в професията му на инженер-консултант. Нека гладкокожите маймуни да се занимават с нея.

Но инженерът-консултант трябваше да установи едно нещо: щяха ли да продължат Шнайдер-деКалбовете да функционират безаварийно? Ако не, какво трябваше да се направи за целта?

Най-трудният и най-интересен аспект на изследването бе свързан с нервната система и отношението и към Другото Пространство. Нито електромагнитните инструменти, нито нервната хирургия бяха достатъчно фини за провеждане на изследвания на равнището, което му бе нужно.

Но той имаше уолдоси.

Най-малкият чифт уолдоси, които бе използвал досега, бяха с размер на дланта приблизително половин инч — със съответните скенери, разбира се. За сегашната цел те бяха прекалено големи. Той искаше да работи с живата нервна тъкан, изолацията и проводимостта и *in situ*.

С помощта на малките уолдоси той изработи още по-малки.

Накрая се получиха метални цветчета не повече от едно осма от инча на ширина. Задвижванията в техните стъбла, които им служеха като псевдомускули, едва ли можеха да се видят с просто око — но нали той използваше скенери.

Последният комплект уолдоси за нервна и мозъчна хирургия варираха по размер постепенно от механични ръце с мащаб почти едно към едно до вълшебни пръстчета, които манипулираха с обекти, незабележими за човешко око. При работа се нареждаха като клавиатура. Уолдо ги контролираше всичките от едни и същи първични уолдоси — можеше да превключва от един размер на друг

без да маха ръкавиците си. С включването на веригите за контрол над друг размер уолдоси автоматично се променяше и мащаба на сканиране, така че на стереоприемника пред себе си Уолдо винаги виждаше изображение на другите си ръце в „реален“ мащаб.

Всеки размер уолдоси разполагаше със собствени хирургични инструменти и електронно оборудване.

Такава хирургия досега никой не беше правил, но Уолдо не обърна внимание на този аспект, тъй като нямаше кой да му каже, че това е нещо нечувано.

За голямо свое удовлетворение, той успя да открие механизма на действие, чрез който късовълновата радиация увреждаше физиката на човека. Синапсите между разклоненията действаха като точки на изтичане. Понякога нервните импулси не успяваха да ги прескочат и изтичаха през тях — къде ли? В Другото Пространство, беше сигурен той. Това изтичане си образуваше пътечка и се канализираше, при което състоянието на жертвата започваше постоянно да се влошава. Моторното действие не се губеше, тъй като и двете пътечки бяха налице, но ефективността изчезваше. Това му напомняше частично заземена метална електрическа мрежа.

Много от данните си получи от експериментите върху едно нещастно коте, впоследствие умряло. Котето беше родено и отгледано далеч от радиацията. Той го подложи на интензивно облъчване и видя как се развива *myasthenia* почти равна на неговата, като продължаваше в детайли да проучва измененията в нервните му тъкани.

Почувства се сантиментално натъжен, когато котето умря.

И все пак, ако Грампс Шнайдер беше прав, изобщо не се налагаше радиацията да вреди на хората. Ако те имаха ума да гледат на това по подходящ начин, радиацията нямаше да им влияе — дори биха могли да черпят енергия от Другия Свят.

Това му беше казал да прави Грампс Шнайдер.

Това му беше казал да прави Грампс Шнайдер!

Грампс Шнайдер му беше казал, че не е нужно да е слаб!

Че може да бъде силен...

Силен!

СИЛЕН!

Никога не беше мислил за това. Приятелските грижи на Шнайдер за него, съветите му да преодолее слабостта си, той бе пренебрегнал и отхвърлил като безмислени. Той възприемаше като основен, безусловен факт своята слабост като особеност, която го отличаваше от гладкокожите маймуни. Още от малко дете я смяташе за даденост, като фактор, неподлежащ на обсъждане.

Естествено, не бе обърнал внимание на думите на Шнайдер, доколкото те се отнасяха до него.

Да бъде силен!

Да може да стои прав — да върви, да тича!

Ами че... той би могъл да отиде на Земята без страх. Нямахше да забелязва полето. Те казваха, че на тях не им пречи, те дори носеха неща — големи, тежки неща. Всеки го правеше. Те хвърляха неща.

Изведнъж направи конвулсивно движение с ръце в първичните уолдоси, което твърде много се отличаваше от нормалния му изискано икономичен ритъм на работа. Вторичните уолдоси бяха от големите, тъй като монтираше нов апарат. Обтегачите се скъсаха и една от плоските подпори издрънча в стената. Дремещият наблизко Балдур наостри уши и въпросително обърна муцуна към Уолдо.

Той го погледна втренчено и кучето започна да вие.

— Млъквай!

Кучето се смълча, извинявайки се с очи.

Машинално Уолдо огледа повредата — нищо особено, но трябваше да се оправи. Сила. Та ако беше силен той би могъл да прави всичко — всичко! Уолдоси номер 6 и нови обтегачи ... Силен! Разсеяно се превключи към уолдосите номер 6.

Сила!

Можеше дори да се среща с жени и да бъде по-силен тях!

Можеше да плува. Можеше да язди. Можеше да лети с кораб — да тича, да скача. Можеше дори да се научи да танцува.

Силен!

Щеше да има мускули! Можеше да чупи неща.

Можеше... Можеше...

Той се включи към големите уолдоси с размер на човешко тяло. Силни — те бяха силни! С единия от огромните уолдоси той измъкна

от купа четвъртинчова стоманена плоскост и я разтърси. Разнесе се бумтене. Той я разтърси отново. Силни!

Хвана плоскостта с двата уолдоса и я сгъна надве. Металът се преве неравно. Конвулсивно той я разтри като ненужно топче хартия между двете огромни длани. Дразнещото стържене накара Балдур да настръхне, но самият той не го чу.

Задъхан спря за момент. По челото му течеше пот, а кръвта туптеше в ушите му. Но още не беше свършил — искаше нещо по-тежко, нещо по-силно. Включвайки се към съседния склад, той избра една дванадесетфутова стоманена Г-образна греда, прехвърли я в обсега на гигантските ръце и се превключи към тях.

Гредата заседна на входа и той грубо я издърпа, оставяйки дълбока следа в рамката на прохода. Изобщо не забеляза това.

В огромния юмрук гредата изглеждаше като тояга. Той я размаха като меч. Балдур избяга, оставяйки контролния пръстен между себе си и огромните ръце.

Мощ! Сила! Размазваща, непобедима сила...

Със стреснато движение едва успя да избегне удара в стената. След това хвана другия край на тоягата с левия уолдос и се опита да я превие. Големите уолдоси бяха направени за тежка работа, но пък гредата бе направена да устоява. Ръцете му в първичните уолдоси се напрегнаха, принуждавайки големите юмурици да изпълнят волята му. На контролното табло замига предупредителна светлинка. Той безразсъдно включи захранването за аварийно претоварване и продължи.

Бръмченето на уолдосите и свистящото му дишане бяха погълнати от дрезгавото стържене на метал върху метал, когато гредата започна да поддава. Ликувайки, той увеличи натиска в първичните уолдоси. Гредата се бе превила почти на две, когато дойде ред да поддадат уолдосите. Първо изгърмя задвижването на десния и юмрукът се разтвори. Левият юмрук, освободен от усилието, изпусна стоманената греда.

Тя с лекота проби тънката преграда, оставяйки неравен отвор, изтрещя и разтърси съседното помещение.

Но гигантските уолдоси бяха безжизнен куп метал.

Той измъкна меките си розови ръце от уолдосите и ги погледна. Гърдите му се надигаха и от него се изтръгваха хлипания. Той покри

лицето си с ръце. Сълзи протекоха между пръстите му. Балдур заскимтя и се приближи до него.

Аларменият звънец на контролното табло упорито продължаваше да звъни.

Повредите бяха отстранени и чиста кръпка покриваше мястото, където Г-образната греда си бе пробила изход. Но гигантските уолдоси още не бяха заменени — мястото им стоеше празно. Уолдо забързано сглобяваше силомер.

Бяха минали години от времето, когато се интересуваше от силата на мускулите си. Той имаше толкова малко нужда от сила — беше се концентрирал върху изкуствеността, особено по отношение перфектния контрол върху съименниците си. Беше ненадминат в избирателното, ефикасно и точно използване на мускулите си. Имаше пълен котрол върху тях — понеже нямаше как да не е така. Но никога не се бе нуждал от сила.

Не му беше трудно с подръчни материали да сглоби приспособление, регистриращо натиска на ръката във фунтове на циферблат. Предавка и пружина за скалата бяха достатъчни. Той спря и загледа постигнатото.

Трябваше само да махне първичните уолдоси, да хване инструмента с гола ръка, да натисне — и щеше да знае. Но още се колебаеше.

Беше му странно да хване нещо толкова голямо с гола ръка. Сега! Посегни към Другия Свят за сила! Той затвори очи и натисна. После ги отвори. Четиринадесет фунта — по-малко от преди.

Но всъщност още не беше започнал. Опита се да си представи докосването на ръцете на Грампс Шнайдер и топлите убождания. Мощ! Протегни ръка и я поискай!

Четиринадесет фунта, петнадесет, седемнадесет, осемнадесет, двадесет, двадесет и един! Печелеше! Печелеше!

Изведнъж отказаха и силата, и куража му — не разбра кое по-напред. Стрелката се върна на нулата — трябваше да почине.

Дали беше показал изключителна сила, или натискът от двадесет и четири фунта просто бе нормален за него при сегашната му възраст и

тегло? Както знаеше той, един нормален, здрав човек трябваше да „изстиска“ около сто и петдесет фунта.

Въпреки всичко, двадесет и един фунта бяха точно с шест повече, отколкото бе постигал при предишните тестове.

Да опитаме отново. Десет единадесет — дванадесет. Стрелката се поколеба. Та той тъкмо бе започнал — това беше смешно! Четиринадесет.

И там спря. Колкото и да се напъваше и съсредоточаваше, не успя да надмине тази точка. Той бавно отпусна силомера.

През следващите дни не можа да постигне повече от шестнадесет фунта. Двадесет и един фунта изглеждаха щастлива случайност, успех при първото усилие. В устата му горчеше.

Но той не беше достигнал сегашното си богатство и известност с лесни откази. Продължи да упорства, припомняйки си какво беше казал Шнайдер, опитвайки се да възпроизведе чувството от докосването на ръцете му. Казваше си, че наистина при Шнайдер се бе чувствал по-силен. Но не беше го осъзнал поради тежкото гравитационно поле на Земята. Продължаваше да се опитва.

Подсъзнателно не забравяше, че може би ще се наложи да потърси Грампс Шнайдер за помощ, ако не успееше сам. Но никак не му се искаше да прави това — не толкова заради ужасното пътуване, макар че и това би било достатъчна причина, а понеже направеше ли това и се окажеше, че Шнайдер не може да му бъде полезен, щеше да загуби всякаква надежда.

Беше по-добре да живее в разочарование и фрустрация, отколкото без надежда. Продължаваше да отлага пътуването.

Уолдо почти не обръщаше внимание на земното време — ядеше и спеше, когато пожелаеше. Можеше да подремне по всяко време, но на равни интервали спеше за по-дълго. Не в леглото, разбира се. Плувайки във въздуха, човек нямаше нужда от легло. Но беше свикнал да фиксира положението си в пространството, преди да предприеме осемчасов сън, предпазвайки се от случайни въздушни течения, които биха могли да го отнесат към контролните уреди.

Откакто бе обладан от желанието да бъде силен, често му се налагаше да прибегва до приспивателни.

Д-р Рамбо се бе завърнал и го търсеше. Рамбо — откачен и изпълнен с омраза. Рамбо, обвиняващ Уолдо за всичките си неприятности. Не беше в безопасност дори във Фрийхолд, тъй като лудия физик бе намерил начин да преминава от едното пространство в другото. Ето го и сега! От Другия Свят се показваше само главата му. „Ще те спипам, Уолдо!“ Изчезна — не, появи се зад него! Протягайки ръцете си с гърчещи се като антени пръсти: „Ти, Уолдо!“ Но ръцете на Уолдо бяха гигантски уолдоси — той замахна с тях.

Големите уолдоси изведнъж омекнаха.

Рамбо бе до него, върху него — беше го сграбчил за гушата.

На ухото му Грампс Шнайдер каза със спокоен и изпълнен със сила глас: „Протегни ръце към силата, сине! Почувствай я в пръстите си!“ Уолдо сграби душащите го пръсти уморен и изтощен.

Те се отпуснаха. Той печелеше! Щеше да набута Рамбо обратно в Другия Свят и да го задържи там. Ето! Успя да освободи едната си ръка. Балдур лаеше безумно: той се опита да му каже да млъкне, да ухапе Рамбо, да помогне...

Кучето продължаваше да лае.

Беше в собствения си дом, в собствената си голяма стая. Балдур лавна още веднъж.

— Млъкни! — Той се огледа.

Когато заспиваше, на място го задържаха четири въжета във формата на оси на тетраедрон. Две от тях все още бяха привързани към колана му — той висеше близо до контролния пръстен. От другите две, едното се беше скъсало при колана му, а краят му висеше на няколко фута от него. Четвъртото бе скъсано на две места, близо до колана му и отново няколко фута по-нататък. Междинното парче бе увито около врата му.

Той се замисли върху ситуацията. Но колкото и да мислеше, не виждаше друга възможност, освен сам да е разкъсал въжетата в кошмарите си. Не можеше кучето да го е направило — то нямаше толкова сила. Беше го направил самият той. Въжетата бяха леки, предназначени само за задържане. И все пак...

Отне му няколко минути да сглоби апарат, който да измерва теглене вместо натиск: трябваше да се пренастрои датчика. Когато всичко беше готово, той включи чифт средни уолдоси, завърза парчетата от въжето към тестера и затегли, използвайки уолдоса.

Въжето се скъса при двеста и дванадесет фунта.

Забързано, но губейки време поради нервната си несръчност, той пренастрои тестера за натиск. Почака малко, тихо прошепна: „Сега му е времето, Грампс!“ и натисна.

Двадесет и един фунта — двадесет и два. Двадесет и пет!

Вече над тридесет! Даже не беше се запотил. Тридесет и пет — четиридесет!... един, и два, и три! Четиридесет и пет! И шест! И половина! Четиридесет и седем фунта!

Отпусна ръце с дълбока въздишка. Беше силен. Силен!

След като се посъвзе, помисли какво ще прави след това. Първият му импулс бе да се обади на Граймс, но той го подтисна. Щеше да му дойде времето, когато бе по-сигурен.

Върна се при тестера и опита с лявата ръка. Не беше силна колкото дясната, но все пак — почти четиридесет и пет фунта. Интересно, не се чувстваше различно. Просто нормален, здрав. Нищо особено.

Искаше да изпита всичките си мускули. Щеше да отнеме прекалено много време да направи тестери за вдигане, бутане, ритане и дузина още. Трябваше му поле, това беше то, поле с гравитация едно g . Е, нали имаше приемна с центробежно въртене.

Но контролното табло беше в пръстена, приемната бе далеч от него. По-близко бе въртележката на часовника. Беше го снабдил с датчик за скоростта, чрез който го регулираше. Върна се в контролния пръстен и спря въртенето на големия обръч. От бързата промяна часовникът спря, малката червена птичка изскочи, обнадяващо каза „Тю-Тю!“ и остана на място.

Носейки в ръка малък радиопредавател, свързан с мотора, задвижващ обръча, той се отгласна до колелото и влезе в него, стъпвайки отвътре на ръба и хващайки една от спиците, така че да бъде в изправено положение спрямо центробежната сила, когато тя задействаше. Включи въртене на малка скорост.

Малко остана да падне при старта. Но се съвзе и увеличи малко скоростта. Засега добре. Постепенно ускоряваше, овладян от триумф,

чувствайки краката си да натежават от псевдогравитационното поле, но все още силни.

Накрая пусна едно цяло g. Можеше да го понесе. Наистина, можеше! Е, притеглянето не действаше върху горната част на тялото му толкова силно, колкото върху долната, тъй като главата му бе на около един фут от точката на въртене. Това можеше да се оправи — той бавно приклепна, здраво държейки се за спицата. Всичко беше окей!

Но обръчът се залюля, а моторът се задъха. Неговото небалансирано тегло, отдалечено толкова от центъра на въртене, беше прекалено много за едно устройство, предназначено за един часовник с кукувица и противотежестта му. Той се изправи със същото внимание, усещайки приятното налягане на мускулите на бедрата и прасците си. Спря колелото.

Балдур бе твърде обезпокоен от цялото действие. Вратът му почти се изкриви, докато се опитваше да следи движенията на Уолдо.

Все още отлагаше обаждането на Граймс. Искаше да монтира контролно табло в приемната, за да има къде да тренира стоенето прав. Пък и трябваше да види каква е цаката на тази работа — ходенето. Изглеждаше лесно, но кой знае... Можеше да се наложи да се понапъне, за да го изучи.

Планът му беше след това да научи и Балдур да ходи. Той се опита да го вкара в обръча, но кучето не бе съгласно. То се изплъзна и се скри в най-отдалечената част на помещението. Но и без това, когато заведеше животното в приемната, нямаше начин да не се научи да върви. Отдавна трябваше да се погрижи за това. Такова голямо добиче, а да не може да ходи!

Той си представи рамка, в която кучето щеше да е принудено да стои право. Горедолу приличаше на бебешка проходилка, но Уолдо не знаеше това. Никога не бе виждал проходилка.

— Чичо Гюс...

— О, здрасти, Уолдо! Как е?

— Екстра! Виж, чичо Гюс, можеш ли веднага да дойдеш във Фрийхолд?

Граймс поклати глава. — Съжалявам, но бусът ми е на сервиз.

— Бусът ти и без това е прекалено бавен. Вземи такси, или нека някой те докара.

— А ти да сипеш обиди върху него, когато дойдем?

— Ще бъда сладък като мед.

— Вчера Джими Стивънс разправяше, че май нещо искал да те види.

Уолдо се захили. — Добре, вземи го, и аз искам да го видя.

— Ще опитам.

Уолдо ги посрещна в приемната, която бе оставил без въртене. Още с влизането им започна ролята си.

— Толкова се радвам, че сте тук. Д-р Стивънс, можете ли да ме откарате до земята веднага? Възникна нещо спешно!

— Ами — мисля, че да.

— Да тръгваме!

— Чакай малко, Уолдо. Джими не е готов да се справи с превозването ти по подходящ начин.

— Ще трябва да поема риска, Чичо Гюс. Работата е бърза.

— Но...

— Няма но! Тръгваме!

Те набутаха Балдур в кораба и го завързаха. Граймс се погрижи креслото на Уолдо да бъде наклонено под подходящ ъгъл спрямо ускорението. Уолдо се настани в него и затвори очи, за да предотврати въпросите. Крадешком погледна Граймс, който имаше мрачен вид.

Стивънс взе разстоянието почти за рекордно време и плавно паркира на площадката до дома на Граймс. Граймс докосна ръката на Уолдо.

— Как се чувстваш? Ще намеря някого да те внесем вътре. Искам да си легнеш.

— Няма да може, чичо Гюс. Имам работа за вършене. Подай ми ръка, моля те.

— Какво? — Но Уолдо го хвана за ръката и се изправи.

— Сега всичко ще е наред, мисля аз. — Той пусна ръката на доктора и се насочи към вратата. — Ще развържеш ли Балдур?

— Уолдо!

Той се обърна, щастливо захилен.

— Да, чичо Гюс. Вече не съм слаб! Мога да ходя!

Граймс се хвана за облегалката на едно от креслата и каза разтреперано:

— Уолдо, аз съм стар човек. Не трябва да ми погаждаш такива номера. — Той изтри очи.

— Да, — съгласи се Стивънс — много долен номер.

Уолдо невинно ги погледна.

— Съжалявам — скромно каза той. — Просто исках да ви изненадам.

— Всичко е наред. Да слезем долу да пийнем по едно. Тогава ще разкажеш всичко.

— Добре. Ела, Балдур. — кучето стана и последва господаря си. Имаше много странна стойка. В проходилката на Уолдо се бе научил да се движи равнo вместо в тръст.

Уолдо остана при Граймс за много дни, набирайки сила и нови навици, тренирайки отпуснатите си мускули. Нямаше връщане назад — с *myasthenia* беше свършено. Просто трябваше да влезе във форма.

Граймс веднага му беше простил драматичното представление на неговото излекуване, но бе настоял да не бърза, за да бъде напълно подготвен за излизане без придружител. Тази предпазна мярка бе уместна. Дори и най-обикновени неща бяха опасни за него. Например стълбите. Можеше да ходи на равнo, но слизането по стълби трябваше да бъде изучавано. Изкачването беше малко по-лесно.

Един ден дойде Стивънс, влезе и намери Уолдо да гледа телевизионно стерео-шоу.

— Здравейте, господин Джоунс.

— О, здравейте, д-р Стивънс. — Уолдо посегна надолу и бързо намъкна обувките си. — Чичо Гюс казва, че трябва да ги нося постоянно — обясни той. — Всички го правели. Но вие ме хванахте неподготвен.

— О, това няма значение. Не е задължително да ги носите в къщи. Къде е Док?

— Няма да се върне до довечера. Вярно ли е за обувките? Сещам се, че сестрите винаги носеха обувки.

— Наистина всички носят обувки, но няма задължителен закон.

— Тогава ще ги нося. Но не мога да кажа, че ми харесват. Мъртви са като чифт изключени уолдоси. Но ще трябва да се уча.

— Как се носят обувки ли?

— Как да се държа като другите. Доста е трудно — каза той сериозно.

Стивънс почувства внезапен прилив на симпатия към този човек, който нямаше минало и приятели. Вероятно всичко му изглеждаше чудновато и странно. Почувства желание да му признае нещо, което си бе мислил.

— Вече сте силен, нали?

— Ставам по-силен с всеки изминал ден. Тази сутрин стиснах двеста фунта. И вижте колко тлъстини съм смъкнал.

— Изглеждате съвсем добре. Да ви кажа нещо смешно. Още първия път, когато ви видях, си пожелах да имате силата на обикновен човек.

— Наистина ли? Защо?

— Ами... Трябва да признаете, че ми говорехте доста гадни неща. Постоянно ме дразнехте. Искях да сте силен, та да мога да ви пребия.

Уолдо се разхождаше, разтърквайки обувките си. Той спря пред Стивънс. Изглеждаше доста изненадан.

— Казвате, че сте искали да ме биете?

— Точно така. По мой адрес употребявахте такива изрази, които се използват само когато могат да бъдат подкрепени с юмруци. Ако не бяхте инвалид, щях да ви тегля един бой — и то неведнъж!

Уолдо се опитваше да възприеме новата концепция.

— Май започвам да разбирам — каза бавно той. — Добре тогава. — При последните думи той нанесе удар с широк размах и много енергичност. Стивънс не го очакваше ни най-малко — хвана го съвсем неподготвен. Направо се тръшна и загуби съзнание.

Когато дойде на себе си, стоеше на стола, а Уолдо го разтърсваше.

— Не трябваше ли да правя така? — развълнувано запитва той.

— С какво ме удари?

— С ръка. Не трябваше ли да правя това? Нали това искаше?

— Да съм искал това... — още му се мяркаха звезди, но ситуацията почваше да го размива. — Виж сега, така ли смяташ, че

трябва да започне един бой?

— Не е ли така?

Стивънс се опита да му обясни етикецията на съвременния американски пердах. Уолдо изглеждаше озадачен, но накрая кимна в съгласие.

— Разбирам. Първо трябва да предупредиш. Добре, ставай и да повторим!

— Чакай, чакай! Не ми даваш възможност да довърша. Бях ти ядосан, но вече не е така. Това се опитвах да ти кажа. Държеше се изключително гадно — в това няма съмнение, но нямаше как да бъде иначе.

— Не искам да бъда гаден — сериозно каза Уолдо.

— Знам, че не искаш, и не си. По-скоро ми харесваш така — силен.

— Наистина ли?

— Наистина. Но не изпробвай повече тези хватки върху мен.

— Няма. Просто не знаех. Знаете ли, д-р Стивънс, че...

— Наричай ме Джим.

— Джим. Много е трудно да разбереш какво очакват хората от теб. Няма никаква система. Да вземем уригването — отде да знам, че не е прието в присъствието на други хора. За мене необходимостта е безспорна. Но чичо Гюс казва, че не бива.

Стивънс се опита да му обясни, макар и без особен успех, тъй като Уолдо нямаше дори теоретическа представа за социални контакти. Дори от книгите не бе успял да почерпи идея за тънкостите на *mores*, тъй като почти не четеше художествена литература. Беше престанал да чете още като малко момче, тъй като му липсваше жизнен опит, за да оцени художествеността.

Имаше богатство, власт и инженерен гений — а също и нужда да ходи на детска градина.

Хрумна му предложение.

— Джим, ти ми беше много полезен. Тези неща ги обясняваш по-добре от чичо Гюс. Ще те наема да ме обучава.

Стивънс подтисна лекото чувство на досада.

— Извинявай, обаче имам работа, която ми отнема целия ден.

— Няма значение! Ще ти плащам повече от тях! Можеш сам да си определиш заплатата.

Стивънс дълбоко пое въздух и въздъхна.

— Ти май не разбираш. Аз съм инженер и не се занимавам с персонално обслужване. Ти не можеш да ме наемеш. Ще ти помогна с всичко във възможностите ми, но не мога да вземам пари.

— Какво му е лошото да се вземат пари?

Въпросът бе поставен неправилно, помисли Стивънс. В този вид не можеше да му се отговори. Той се впусна в дълго и страстно обяснение на поведението в професията и бизнеса. Тази работа май че не беше за него, тъй като скоро Уолдо се отегчи.

— Май не те разбирам. Но я ми кажи — можеш ли да ме научиш как да се държа с жените? Чичо Гюс казва, че не смее да ме изведе в компания.

— Ще опитам. Със сигурност ще опитам! Но, Уолдо, аз дойдох във връзка с проблемите, които имаме в станцията. Тази теория за двете пространства, за която ми разказваше...

— Това не е теория. Това е факт!

— Добре. Това, което искам да знам, е: кога се връщаш във Фрийхолд, за да подновиш изследванията? Имаме нужда от помощ.

— Да се връщам във Фрийхолд? Не знам. Нямам намерение да подновявам изследванията.

— Така ли? Но, за бога, ти не си завършил дори половината от изследванията, за които ми говореше.

— Твоите момчета могат да свършат всичко. Ще помагам със съвети, разбира се.

— Е, добре... Може би ще заинтересуваме Грампс Шнайдер — каза Стивънс със съмнение.

— Не бих те съветвал — отговори Уолдо. — виж какво писмо ми е изпратил.

Стивънс го прегледа. „...оценявам твоето щедро предложение за дялово участие в новия енергиен проект, но истината е, че не се интересувам от такива неща, а отговорността би била бреме за мен. Що се отнася до новопридобитата ти сила, щастлив съм, но не и изненадан. Силата на Другия Свят принадлежи на този, който я потърси...“ И така нататък. Почеркът беше четлив и нямаше и следа от разговорния език, който използваше Шнайдер.

— Х-м. Май разбирам какво искаш да кажеш.

— Струва ми се — сериозно каза Уолдо, — че смята нашите занимания с машините за детинщини.

— Така изглежда. Кажете ми, какво смяташ да правиш ти самият?

— Аз ли? Не знам точно. Но ще ти кажа това: смятам да се забавлявам. Много да се забавлявам! Започвам да откривам колко весело е да си човек!

Гримьорът постави и другия му чехъл.

— Да ви разкажа защо се захванах с танцуването е доста дълга история — продължи той.

— Искам подробности.

— Звънят от болницата — каза някой в гримьорната.

— Кажете им, че идвам веднага. Защо не дойдете утре следобед? — обърна се той към журналистката. — Възможно ли ви е?

— Разбрано.

Един човек си проби път между хората от малкия кръг около Уолдо. Погледите им се срещнаха.

— Здравей, Стенли. Радвам се да те видя.

— Здравей, Уолдо. — Глисън измъкна някакви книжа изпод наметалото си и ги хвърли в скута му. — Донесох ти ги лично, за да мога да видя представлението.

— Хареса ли ти?

— Страхотно!

Уолдо се захлади и попита:

— Къде е празното място за подписа?

— По-добре ги прочети първо — предупреди го Глисън.

— Е, какво толкова? Щом е добре за теб, ще е добре и за мен. Може ли писалката?

Дребен разтревожен мъж си проби път до тях.

— Относно оня запис, Уолдо...

— Говорихме за това — безразлично каза Уолдо. — Играя само пред публика.

— Ще го съчетаем с бенефиса в Уорм Спрингс.

— Това е друга работа. Окей.

— Тъкмо говорим за това, хвърли един поглед — Беше умалено копие на двадесет и четири футов плакат:

ВЕЛИКИЯТ УОЛДО

И НЕГОВАТА ТРУПА

Мястото на датата и театъра бе оставено празно, но имаше изображение на Уолдо като Арлекин, застинал високо във въздуха.

— Чудесно, Сам, чудесно! — щастливо кимна Уолдо.

— Пак се обаждат от болницата!

— Вече съм готов — отвърна Уолдо и стана. Гримьорът наметна палтото върху слабите му рамене. Уолдо изсвири остро. — Хайде, Балдур! Идвай! — На вратата спря за момент и помахаше. — Лека нощ, момчета!

— Лека нощ, Уолдо.

Всички бяха толкова хубави хора, такива готини момчета...

УОЛДО & КОРПОРАЦИЯ МАГИЯ. 1993. Изд. Камя, София.
Биб. Фантастика Камя, No.1. Фантастични романи. Превод: от англ.
Александър Кръстев [Waldo end Magic / Robert A. HEINLEIN]. Формат:
17 см. Тираж: 2 000 бр. Страници: 222. Цена: 17.98 лв. ISBN: 954-8340-
01-1

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА



<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.